

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดที่ตอบสนองความต้องการ
ของนักท่องเที่ยวและชุมชน

มานิตย์ สิงห์ทองชัย และคณะ

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

2552

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์)

ชื่อเรื่องโครงการวิจัย

(ภาษาไทย)

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชน

(ภาษาอังกฤษ)

Management for Bueng Boraphet tourists attraction that responding to demand of tourism and community.

ชื่อคณะผู้วิจัย

(1) นายมานิตย์ สิงห์ทองชัย

(2) นางกาญจนา สดับธรรม

(3) นางสาวติมา ภูริรุ่งกัญญา

(4) นางสาวชญมิตา นาคภพ

หน่วยงาน

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ปีงบประมาณ

2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาสภาพและรูปแบบในการประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องและกิจกรรมด้านนันทนาการในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด (2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยวของชุมชนที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชนและ (3) เพื่อสำรวจพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการมาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการด้านนันทนาการธุรกิจท่องเที่ยวของชุมชนในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 ตัวอย่าง และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ แบบเข้าไปเย็นกลับ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มวันธรรมดา 100 ตัวอย่าง และวันหยุด (เสาร์-อาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์) จำนวน 100 ตัวอย่าง รวมทั้งหมด 200 ตัวอย่าง คณะผู้วิจัยใช้เทคนิคในการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการด้านนันทนาการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 2.61 และมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.02 ส่วนประเด็นการมีส่วนร่วมในการ

บริหารจัดการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 2.71 ซึ่งความคิดเห็นอันดับ 1 ได้แก่ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์เป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.98

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวในเดินทางมาท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุอยู่ในช่วง 20-30 ปี สถานภาพเป็นโสด นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการร้านอาหาร/ร้านขายอุปกรณ์บันเทิง/ของเล่น/เครื่องดื่ม จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 รองลงมาคือการบริการให้เช่าห่วงยาง/หาดทรายเทียม/เครื่องเล่นทางน้ำ จำนวน 47 คน คาดหวังที่มีต่อสถานที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 2.74 อยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.30 เมื่อทดสอบผลการเลือกใช้บริการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด พบว่าการเลือกใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดของนักท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำนำ

การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเป็นที่ที่สามารถเป็นพลังขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจที่สำคัญของท้องถิ่นและชุมชน ในขณะที่เดียวกันการท่องเที่ยวก็มีพลังที่ส่งผลกระทบต่อทั้งในทางบวกและในทางลบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างกว้างขวาง องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเองก็มีความหลากหลาย และมีลักษณะเป็นสหวิทยาการอย่างมาก แต่ละองค์ประกอบล้วนแล้วแต่มีความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงระหว่างกัน หรือต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ดังนั้น การที่จะให้กิจกรรมหรือการประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้รับประโยชน์สูงสุดทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม และมีความยั่งยืน จึงจำเป็นต้องพิจารณาเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสภาพปัญหา ความต้องการรวมถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทั้งภาครัฐและเอกชนในการร่วมมือแก้ไขและพัฒนาเพื่อให้เกิดความยั่งยืนตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชนโดยรวมได้

คณะผู้วิจัยได้รับเกียรติอย่างสูงที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะวิจัย โครงการวิจัย เรื่อง “การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชน” คณะนักวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ได้รับความกรุณาและได้รับความร่วมมือช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากองค์กร ผู้ทรงคุณวุฒิและบุคลากรเป็นจำนวนมากในการให้ข้อมูล และเสนอแนะข้อคิดเห็นอันมีประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งได้รับการอำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือประสานงานในการปฏิบัติงานภาคสนาม และการประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียในการประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรของแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด องค์กรบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ ทั้งในบุคลากรในพื้นที่และในสำนักงานจังหวัด ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการเชิญผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

คณะผู้วิจัยต้องขอแสดงความขอบคุณ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในงานวิจัยนี้ทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการประสานงานกับคณะทำงาน และสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ในการนัดหมายการจัดประชุมทุกครั้งเพื่อเสนอรายงานตามลำดับขั้นตอนที่ระบุไว้ในสัญญาฯ รวมทั้งการให้คำแนะนำและวิธีปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ ตลอดจนการประสานงานให้กับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับโครงการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาจ้างที่ปรึกษา ด้วยความสะดวก รวดเร็ว และมีความเรียบร้อยทุกประการ

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทคัดย่อ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 ระยะเวลาที่ทำการวิจัย	4
1.6 สถานที่ดำเนินการวิจัย	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 กรอบแนวคิดและทฤษฎี	5
2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	5
2.1.2 แนวคิดการบริหารจัดการการท่องเที่ยว	13
2.1.3 แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่น	18
2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการบริการ	28
2.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	30
2.1.6 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ	32
2.2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
3.1 การดำเนินการวิจัย	40
3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
3.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
3.3 ขั้นตอนและวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูล	42

บทที่ 4	ผลการศึกษา	
4.1	ผลการวิจัยศึกษาศักยภาพและรูปแบบในการประกอบกิจการเกี่ยวเนื่อง และกิจกรรมด้านนันทนาการในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	48
4.1.1	ข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	48
4.1.2	ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการ	58
4.1.3	ข้อมูลกลยุทธ์ทางการตลาด/การให้บริการของกิจการ	69
4.1.4	ปัญหาและความต้องการของกลุ่มตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	75
4.2	ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	79
4.3	ผลการวิจัยการสำรวจพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการมาใช้ บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	81
4.3.1	ข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	81
4.3.2	ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว ในจังหวัดนครสวรรค์	84
4.3.3	ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว บึงบอระเพ็ดในครั้งนี้	87
4.3.4	ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริหารกิจกรรมนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยว บึงบอระเพ็ด	94
4.3.5	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด เพื่อให้บริหารนักท่องเที่ยว	102
4.4	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบการมาใช้บริการ ของนักท่องเที่ยวในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์	104
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
5.1	สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย	105
5.2	ข้อเสนอแนะ	109
	เอกสารอ้างอิง	113
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก เครื่องมือในการวิจัย (แบบสอบถามสำหรับผู้ประกอบกิจการ)	118
	ภาคผนวก ข เครื่องมือในการวิจัย(แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว	132
	ประวัติผู้วิจัย	141

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามเพศ	48
4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามอายุ	49
4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามสถานภาพ	50
4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามระดับ การศึกษา	51
4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกจำนวนสมาชิกในครัวเรือน	52
4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามที่อยู่	52
4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามอาชีพหลัก	53
4.8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามอาชีพรอง	54
4.9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามรายได้ของครอบครัว	55
4.10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามรายจ่ายของครอบครัว	56
4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามเงินออมของครอบครัว	57
4.12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามภาระหนี้สินของครอบครัว	58
4.13 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามการประกอบกิจการ	59

4.14	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามอาชีพก่อนการประกอบกิจการแห่งนี้	60
4.15	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามสาเหตุที่ของการประกอบกิจการ ในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	61
4.16	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามระยะเวลาการประกอบกิจการ	62
4.17	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามเงินทุนในการประกอบกิจการ	63
4.18	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามประเภทการกู้เงินมาดำเนินการ	64
4.19	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกการต้นทุนเริ่มต้นในการประกอบกิจการ	65
4.20	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกการคนงานทั้งหมดในกิจการ	66
4.21	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกจำนวนอัตราเฉลี่ยในการใช้บริหารต่อวัน	67
4.22	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกการรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกิจการ	68
4.23	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของกิจการ	69
4.24	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกกำไรสุทธิต่อเดือนของกิจการ	70
4.25	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกการประกอบกิจการมีการตรวจสอบปลอดภัย/คุณภาพ	71
4.26	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนก การได้รับสัญลักษณ์ที่แสดงถึงคุณภาพมาตรฐาน	71
4.27	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกการประกอบกิจการมีการเข้ารับการอบรม	72
4.28	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง	73

	ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกความได้เปรียบด้านที่ตั้งของกิจการ	
4.29	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกการแข่งขันคุณภาพการให้บริการของกิจการ	73
4.30	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกการกำหนดราคาการให้บริการของกิจการ	74
4.31	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกกลยุทธ์ทางการตลาดของกิจการ	75
4.32	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกการสร้างประทับใจแก่ลูกค้า	76
4.33	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนก ปัญหา ในการประกอบกิจการ	77
4.34	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกความต้องการ ในการประกอบกิจการ	78
4.35	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจังหวัดนครสวรรค์	79
4.36	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามเพศ	81
4.37	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามอายุ	82
4.38	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามสถานภาพ	82
4.39	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามระดับการศึกษา	83
4.40	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามภูมิลำเนา	83
4.41	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามรายได้	84
4.42	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการเดินทางมาในจังหวัดนครสวรรค์	85

แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

4.55	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยว	92
4.56	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ต่อครั้ง	93
4.57	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามความสนใจเข้ามาท่องเที่ยว	93
4.58	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามการรู้จักแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	94
4.59	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามการเลือกใช้บริการส่วนใหญ่บริเวณบึงบอระเพ็ด	95
4.60	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามวิธีการชำระเงินค่าใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวแต่ละกิจกรรม	95
4.61	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามการจองทริปการท่องเที่ยวก่อนเข้าใช้บริการ	96
4.62	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามระยะเวลาในการเข้าชมหรือท่องเที่ยวในกิจกรรมนันทนาการ	96
4.63	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการหาแหล่งท่องเที่ยว	97
4.64	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามการเข้าใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	98
4.65	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตาม กิจกรรม/นันทนาการที่คาดหวังหรือต้องการทำกิจกรรมในการมาท่องเที่ยว	99
4.66	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามการตัดสินใจเลือกเข้ามาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	100

4.67 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามความคาดหวังในการเดินทางมาท่องเที่ยวซ้ำในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	101
4.68 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามสถานที่หรือกิจกรรมที่มีผลต่อความต้องการหรือความคาดหวัง	102
4.69 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดเพื่อให้บริหารนักท่องเที่ยว	103
4.70 แสดงผลการทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	104

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารจัดการและการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554) ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ที่ปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วและสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การพัฒนาที่ผ่านมาได้ก่อให้เกิดทุนทางสังคมและทางเศรษฐกิจหลายประการซึ่งเป็น “จุดแข็ง” ของประเทศที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาค่าคือรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้วางพื้นฐานให้เกิดการปฏิรูปที่สำคัญทั้ง ทางสังคม การเมือง การบริหารภาครัฐ และการกระจายอำนาจ ขณะที่กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและพลังท้องถิ่นชุมชน มีความเข้มแข็งมากขึ้นเอื้อต่อการเติบโตของประชาธิปไตย (กรมพัฒนาชุมชน, 2545: 2)

การส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นนโยบายหนึ่งที่รัฐบาลได้ส่งเสริมในการลงทุนทั้งในส่วนที่รัฐบาลลงทุนเองและในส่วนของภาคเอกชนดำเนินการ ซึ่งสามารถสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศจำนวนมากในแต่ละปี การส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลได้มุ่งเน้นที่จะตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยการสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวเป็นหลัก ความสำเร็จของการท่องเที่ยวอยู่ที่ความยั่งยืนของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวได้อย่างต่อเนื่อง ยั่งยืนตลอดไป ซึ่งจะต้องมีการวางแผน การบริหารจัดการ การอนุรักษ์ และการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวของชาวไทยและชาวต่างประเทศ เป็นเหตุให้แต่ละจังหวัดต้องดำเนินการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว

จังหวัดนครสวรรค์ ถือว่าเป็นจังหวัดที่มีการพัฒนาความเจริญ การดำรงรักษาเมือง และบริเวณที่เกี่ยวข้องในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมขนส่ง การสาธารณสุข โภค บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อมในเขตผังเมือง โดยมีนโยบายและมาตรการ เพื่อการจัดระบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน ให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับ และสอดคล้องกับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต การบริหารจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐได้ผลักดันให้จังหวัดนครสวรรค์มียุทธศาสตร์ที่จะพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาค เป็นประตูสู่ภาคเหนือ มีการอำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวของจังหวัดนครสวรรค์ให้ครบถ้วนและปรับปรุงเส้นทางการท่องเที่ยวให้มีสภาพดี ปลอดภัย สะดวก สบาย สำหรับประชาชนและนักท่องเที่ยว

จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ตลอดจนจัดเส้นทางท่องเที่ยวให้เป็นรูปแบบเชื่อมโยงทั้งภายในจังหวัดและสร้างกลุ่มท่องเที่ยวเครือข่ายกับจังหวัดใกล้เคียง โดยมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ และที่สำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการ ให้เป็นรูปธรรมคือการพัฒนาบึงบอระเพ็ดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพระดับประเทศ เป็นครัวปลาของประเทศและศูนย์เพาะพันธุ์ปลาสวยงามของประเทศ เป็นสถานที่แสดงของจระเข้เพื่อสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว

บึงบอระเพ็ด เป็นบึงน้ำจืดขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีเนื้อที่ประมาณ 132,737 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมือง อำเภอท่าตะโก และอำเภอยะหาในอดีتبึงบอระเพ็ดได้ชื่อว่าเป็น "ทะเลเหนือ" หรือ "จอมบึง" เพราะมีสัตว์และพันธุ์พืชน้ำจืดอยู่มากมาย นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาจากภาครัฐ ซึ่งปัจจุบันองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์เป็นหน่วยงานที่ดูแลและได้มีการแบ่งพื้นที่สำหรับกิจกรรมนันทนาการบริเวณบึงบอระเพ็ด อาทิ กิจกรรมลู่ควา/พักผ่อน อัตราค่าบริการ 290 บาท บริการเรือชมธรรมชาติรอบบึงบอระเพ็ด ค่าบริการ 400 บาท/ทริป กิจกรรมโชว์ละครลิง“คุณประคิด” อัตราค่าบริการ 20 บาท โชว์จระเข้แสนรู้โชว์ “เจ้าเข่ง” อัตราค่าบริการ 20 บาท กิจกรรมเล่นเรือบานานาโบ๊ท และศูนย์เลือกซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์โอท็อป (OTOP) นอกจากนี้กิจกรรมชมนิทรรศการ พันธุ์ไม้น้ำ พันธุ์นก พันธุ์ปลาน้ำจืด ห้องชมวิถีทัศน์ให้ความรู้เกี่ยวกับบึงบอระเพ็ด ระบบสุริยะจักรวาล ดาราศาสตร์ ท้องฟ้าจำลอง กิจกรรมประกวดภาพถ่ายบึงบอระเพ็ด ประกวดภาพวาดบึง ณ “อาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำบึงบอระเพ็ดเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550” อัตราค่าเข้าชม 30 บาท เด็ก 20 บาท รวมถึงการแข่งขันเจ็ทสกี เครื่องบินบังคับ การแข่งขันเล่นว่าว การแข่งขัน off road การแข่งขันแอโรบิค การแข่งขันเปตอง เป็นต้น

ปัจจุบันบึงบอระเพ็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือนันทนาการกลางแจ้งที่มีการดำเนินการจัดโครงการโดยภาครัฐ เพื่อประโยชน์ในการให้ความรู้และการพักผ่อนหย่อนใจแก่ประชาชน เป็นสถานที่หนึ่งซึ่งนับได้ว่าเป็นสถานที่ที่มีคุณค่าอย่างยิ่งในการดำเนินกิจกรรมทางด้านธุรกิจท่องเที่ยว นันทนาการชุมชนและการเรียนรู้ประชาชน โดยบึงบอระเพ็ดได้มีการพัฒนาพื้นที่ทางธุรกิจท่องเที่ยว นันทนาการชุมชนและเพิ่มความหลากหลายของสัตว์น้ำนานาชนิดมาอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการเพิ่มศักยภาพในจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งประเภทต่างๆ ที่จะสอดคล้องกับความต้องการสามารถช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ จิตใจ และร่างกายของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวให้อยู่ระหว่างสิ่งประดิษฐ์และสิ่งที่เป็นธรรมชาติในระดับที่สมดุล ดังนั้นการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนด้านนันทนาการกลางแจ้งที่เป็นธรรมชาติจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่สมควรให้มีการจัดตั้งขึ้นหรืออนุรักษ์และรักษาไว้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดโอกาสสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจแก่ประชาชน ซึ่งนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี และนับเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของการรักษาสมดุลทางโครงสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีสำหรับชุมชนเมือง

ด้วยเหตุนี้โครงการวิจัยการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชนครั้งนี้จะสามารถชี้วัดให้เห็นถึงการบริหารจัดการด้านนันทนาการของธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนซึ่งเป็นประโยชน์ในทางปฏิบัติโดยตรงที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหา หรือประกอบการตัดสินใจในการศึกษาเปรียบเทียบการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว ด้านนันทนาการกับธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและเพื่อประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจอื่นๆ เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวให้เด่นชัดยิ่งขึ้น รวมถึงการวิเคราะห์ระบบงานและปรับปรุงพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการด้านนันทนาการให้ดีขึ้น เพื่อการใช้ประโยชน์ทางราชการและผู้คนและได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณได้เหมาะสมยิ่งขึ้นรวมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆอีกด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมการเพิ่มโอกาสในการขยายตัวสำหรับการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนด้านนันทนาการที่สามารถสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้แก่ชุมชนอย่างยั่งยืนและคงรักษาไว้ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยววันนั้น ๆต่อไปอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาศักยภาพและรูปแบบในการประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องและกิจกรรมด้านนันทนาการในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยวของชุมชนที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชน
3. เพื่อสำรวจพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการมาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชน นั้นในด้านการบริหารจัดการด้านนันทนาการมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันรับผิดชอบ ทั้งส่วนที่เป็นของภาครัฐและในส่วนของชุมชน การศึกษาในครั้งนี้หวังที่จะเห็นความร่วมมือกันทำงานเพื่อพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด โดยในส่วนของภาครัฐนั้น สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวิเคราะห์ระบบงานและปรับปรุงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น ตลอดจนเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในการ

หาแนวทางและข้อเสนอแนะสำหรับการอนุรักษ์และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัด นครสวรรค์ให้คงสภาพเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในอนาคต ในส่วนของชุมชนนั้น สามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยวของ ชุมชนในการวางแผนพัฒนาและส่งเสริมบทบาทของคณะกรรมการชุมชนให้ขยายขอบเขตความรู้ ในแนวทางการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นให้มีประสิทธิภาพ ต่อไป

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดที่ตอบสนองความต้องการของ นักท่องเที่ยวและชุมชน จะศึกษาถึงการบริหารจัดการด้านนันทนาการในแง่ของธุรกิจท่องเที่ยว ชุมชนและความต้องการหรือความพึงพอใจในแง่ของผู้มาใช้บริการที่เป็นนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นผู้ที่มี รายได้จากทั่วทั้งประเทศ ในปี 2552 และเป็นผู้ที่มาใช้บริการทางด้านนันทนาการของธุรกิจ ท่องเที่ยวชุมชนเท่านั้น

1.5 ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย กำหนดเริ่ม 1 มกราคม 2552 - 31 ธันวาคม 2552

1.6 สถานที่ดำเนินการวิจัย

บริเวณสถานที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้รวบรวมแนวความคิด หลักการ รวมทั้งทฤษฎีต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่างๆ ดังนี้

2.1 กรอบแนวคิดและทฤษฎี

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

2.1.2 แนวคิดการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

2.1.3 แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการบริการ

2.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.1.6 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ

2.2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

2.1 กรอบแนวคิดและทฤษฎี

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ความหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยว ว่าเป็นการเดินทาง ภายใต้งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นสากล 3 ประการ ดังนี้คือ

1. เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว

2. เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ

3. เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตาม ที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อประกอบอาชีพ หรือสร้างรายได้

เมค อินทอช และ โกลดเนอร์ (Mc Intosh and Goeldner, 1984 อ้างถึงในสถาบันวิจัย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2542) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง ผลรวมของ ปรากฏการณ์ต่างๆ และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับธุรกิจและ บริการต่างๆ รวมทั้งกับรัฐบาลประเทศเจ้าภาพ และประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ เกี่ยวข้องอยู่ในกิจกรรมหรือกระบวนการในการดึงดูด ด้วยการให้การต้อนรับที่อบอุ่น เปี่ยมไมตรีจิตแก่ นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยว เป็นกิจกรรม การเดินทางรูปแบบหนึ่งโดยสมัครใจ เพื่อการ พักผ่อน โดยเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว มีการนันทนาการเพื่อเปลี่ยน

บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้น จากความต้องการในด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม ประเพณี รวมทั้งทางด้านธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เด่นของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งแต่ละที่จะมีองค์ประกอบ แตกต่างกันไป

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว เป็นกระบวนการทางสังคมและเศรษฐกิจ ที่มีองค์ประกอบดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเป็นทรัพยากรที่สำคัญ จัดเป็นอุปทานการท่องเที่ยว ซึ่ง ปีเตอร์ (Peter, 1969 อ้างถึงใน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544) ได้จัดหมวดหมู่ของแหล่งท่องเที่ยวเป็น 5 ประเภท ดังนี้คือ

1) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Culture Attractions) เป็นแหล่งท่องเที่ยวซึ่งแสดงออกถึง ประเพณีต่างๆ (Traditional Attractions)

2) แหล่งท่องเที่ยวตามสภาพธรรมชาติ (Scenic Attractions) ซึ่งแสดงถึงความงดงามใน รูปแบบต่างๆของภูมิประเทศ

3) แหล่งท่องเที่ยวประเภทที่ให้ความบันเทิง (Entertainment Attractions)

4) แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มีลักษณะเฉพาะตัว (Specific Attractions)

ในส่วนของแหล่งท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) ได้จำแนกแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณคดี และแหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความบันเทิงนั้น จัดเป็นส่วนหนึ่งในสถานบริการนักท่องเที่ยว

2. บริการการท่องเที่ยว บริการที่รับรองการท่องเที่ยวเป็นอุปทานประเภทหนึ่ง ซึ่งไม่ได้เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว แต่เป็นบริการที่รองรับความสะดวกสบายและความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งในบางโอกาสอาจเป็นตัวดึงดูดใจได้เช่นกัน การบริการการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ ที่พัก อาหาร แหล่งจำหน่ายสินค้า แหล่งบันเทิง แหล่งกิจกรรมและบริการอื่นๆ ทั้งนี้ รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นอื่น ๆ ด้วย

3. ตลาดการท่องเที่ยว ตลาดการท่องเที่ยว เป็นการแสดงออกของอุปสงค์ (Tourism Demand) ซึ่งมีความปรารถนาในการท่องเที่ยวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อเข้าร่วมในกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อกิจกรรมอื่นๆ (ปกติตลาดการท่องเที่ยวจะเน้นที่นักท่องเที่ยว) ซึ่งในกระบวนการจัดการได้รวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาการขายและการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวด้วย

จากที่กล่าวข้างต้น องค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยที่ ความสัมพันธ์ระหว่างระบบย่อยทั้ง 3 เกิดขึ้น เมื่อนักท่องเที่ยวได้ไปใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการหรือทัศนศึกษา ซึ่งอาจเป็นการใช้ประโยชน์โดยตรงและจากการบริการที่เกี่ยวข้อง โดยปกติทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ใช้ไม่มีวันหมด เพราะรูปแบบการใช้มักเป็นการสัมผัส

แต่ภายนอก โดยไม่มีการเคลื่อนย้ายทรัพยากรใดๆ หรืออาจมีการชดเชยได้อยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม ในการท่องเที่ยวที่เป็นจริงนั้น การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรมักมีการแปรรูปทรัพยากร และอาจไม่มีการคำนึงถึงการสูญเสียหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับระบบย่อยต่างๆ รวมทั้งผลต่อสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ในทางกลับกันสิ่งแวดล้อมที่เป็นระบบอื่น เช่น ระบบชุมชน ระบบอุตสาหกรรม ฯลฯ อาจมีผลกระทบมาสู่ระบบท่องเที่ยวด้วย ดังนั้น การท่องเที่ยวที่ขาดระบบการจัดการที่ดี เข้ามาเกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ประสบความสำเร็จได้เลย นอกจากองค์ประกอบภายในระบบแล้ว การท่องเที่ยวยังมีสิ่งแวดล้อมสำคัญที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอีกหลายประการ เช่น สภาพกายภาพและระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจและการลงทุน สังคมและวัฒนธรรม องค์กรและกฎหมาย

จากที่กล่าวมาข้างต้นได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของระบบการจัดการ การท่องเที่ยวที่จะทำให้การท่องเที่ยวประสบผลสำเร็จอันเนื่องมาจากระบบการจัดการที่ดี แต่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดแห่งนี้ยังไม่มีระบบการจัดการท่องเที่ยว จึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาระบบการจัดการที่ดี เพื่อใช้เป็นกลไกในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้

รูปแบบของการท่องเที่ยว

ในปัจจุบันได้มีรูปแบบการท่องเที่ยว ซึ่งแตกต่างกันไปดังนี้

1) การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) ว่า หมายถึงการท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มเล็กที่มีการจัดการอย่างดีเยี่ยม เพราะสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีความคงค้ำใจอย่างไม่เสื่อมคลาย และธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุง คุณภาพให้ได้ผลกำไรอย่างเป็นธรรม โดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเยือนสม่ำเสมอเพียงพอ แต่มีผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมที่น้อยอย่างยั่งยืน

ลักษณะการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน มีลักษณะสำคัญอยู่ 6 ประการดังนี้ คือเป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภท ทุกแห่งเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมเป็นการท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและวัฒนธรรมเป็นการท่องเที่ยวที่ให้ผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นการท่องเที่ยวที่ให้ผลประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น และคืนผลประโยชน์กลับสู่ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น

หลักการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน มีหลักการดังนี้ (อุษาวดี พูลพิพัฒน์, 2545)

1. การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอคิ (Using Resource Sustainable) ทั้งในส่วนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญและเน้นการทำธุรกิจในระยะยาว
2. การลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสีย (Reducing Over-consumption and Waste) จะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการทำนุบำรุงสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายในระยะยาว และเป็นการเพิ่มคุณภาพของการท่องเที่ยวด้วย
3. การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ (Maintaining Diversity) สังคม และวัฒนธรรม จะช่วยขยายฐานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอนาคต
4. การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (Integrating Tourism into Planning) เข้ากับกรอบแผนกลยุทธ์การพัฒนาแห่งชาติ การพัฒนาท้องถิ่น และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม จะช่วยขยายศักยภาพการท่องเที่ยว
5. การท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมในท้องถิ่น (Supporting Local Economic) โดยคำนึงถึงราคาและพัฒนาคุณค่าของสิ่งแวดล้อมไว้ ไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการประหยัด แต่ยังป้องกันสิ่งแวดล้อมไม่ให้ถูกทำลายอีกด้วย
6. เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น (Involving Local Communities) ในด้านการจัดการผลตอบแทนของประชาชน และสิ่งแวดล้อมเพื่อช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตและการจัดการการท่องเที่ยว
7. การประสานความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนท้องถิ่น องค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้อง (Consulting Stakeholders and the Public) เพื่อลดข้อขัดแย้งและร่วมแก้ปัญหา
8. เป็นการฝึกอบรมบุคลากร (Training Staff) โดยสอดแทรกแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาแบบยั่งยืนแก่บุคลากรท้องถิ่นทุกระดับ เพื่อยกระดับการบริการการท่องเที่ยว
9. ข้อมูลข่าวสารที่สื่อให้กับนักท่องเที่ยว โดยมุ่งสร้างความเข้าใจในการเคารพต่อธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว (Marketing Tourism Responsibly) อีกทั้งเป็นการช่วยยกระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง
10. การวิจัยและติดตามผล (Undertaking Research) เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ไขที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ลักษณะของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ (อุชาวดี พูลพิพัฒน์ผล, 2545)

1. เป็นการท่องเที่ยวที่มีความต่อเนื่อง (Continuity) หมายถึง ความต่อเนื่องของทรัพยากรธรรมชาติ และความต่อเนื่องของวัฒนธรรมซึ่งจัดเป็นทรัพยากรหลักในการท่องเที่ยว และสามารถมอบประสบการณ์ันทนาการที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยว

2. เป็นการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ (Quality) หมายถึงการเน้นคุณภาพของสามส่วนหลัก คือ คุณภาพของสิ่งแวดล้อม คุณภาพของประสบการณ์ นันทนาการที่นักท่องเที่ยวได้รับ และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

3. เป็นการท่องเที่ยวที่มีความสมดุล (Balance) หมายถึงความสมดุลระหว่างความต้องการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ความต้องการของชุมชนท้องถิ่นและขีดความสามารถของทรัพยากร

2) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวในปัจจุบันที่นานาชาติให้ความสำคัญ เพื่อการมุ่งไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศและนานาชาติ ตามหลักปรัชญาสากลว่าด้วยการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน (Environmentally Sustainable Development) โดยให้ความสำคัญแก่การให้การศึกษาหรือการเรียนรู้ หรือมุ่งเน้นให้เกิดการอนุรักษ์มากกว่าการจัดการลดหรือปราศจากผลกระทบและนักท่องเที่ยวพึงพอใจเท่านั้น แต่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ มีการจัดการรักษาสภาพแวดล้อม และให้การศึกษาแก่นักท่องเที่ยวที่มีผู้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนี้

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) ให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ โดยมีการให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้อง และให้ชุมชนท้องถิ่น และสร้างจิตสำนึกให้ทุกฝ่ายร่วมกันรับผิดชอบต่อระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

ราฟ บุกเคย์ (Raff Buckley 1992 อ้างในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2542) นิยามว่า คือการท่องเที่ยวที่จัดการดูแลอย่างยั่งยืน อยู่บนพื้นฐานของธรรมชาติ มีการศึกษาด้านการเรียนรู้วัฒนธรรม และ/หรือ สิ่งแวดล้อมเอื้อประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ และสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว

ศูนย์วิจัยป่าไม้ (2548) ได้สรุปสาระสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวที่จะส่งเสริมควรเป็นพื้นที่ธรรมชาติ ที่มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมเป็นหลัก และอาจรวมถึงแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรมที่ปรากฏในพื้นที่ด้วย

2. ควรเป็นการท่องเที่ยวที่ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติและระบบนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม

3. เน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส ได้รับประสบการณ์ และการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติโดยตรง อีกทั้งเสริมสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

4. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติ เอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม

5. มุ่งเน้นคุณค่าลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของธรรมชาติที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยว แต่ไม่เน้นที่การเสริมแต่ง พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

จากที่กล่าวมาข้างต้น ได้สะท้อนภาพของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้อย่างชัดเจน ว่าเป็นการท่องเที่ยวและการพัฒนาไปพร้อมๆกัน โดยเฉพาะการพัฒนาจิตสำนึกของนักท่องเที่ยวให้มีความตระหนักในการรักษาสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยว

เชิงนิเวศ มี 4 ประการคือ

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น รวมทั้งแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ (Eco-system) ในพื้นที่นั้นๆ

2. องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ (Responsible Travel) โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและจำกัดมลพิษ ภาวะ และควบคุมอย่างมีขอบเขต จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการยั่งยืน

3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ โดยมีการให้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ที่มีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติตามแผน ได้รับประโยชน์ติดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต และการได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษา และจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย

จากองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวดังกล่าว จะเห็นว่าองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมนั้นจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต และการได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษา และจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย ดังนั้นในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดแห่งนี้ จึงนำแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมาเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการจัดการการท่องเที่ยว

3) การท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วม

การท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วม ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545) ได้กล่าวถึง การท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่ได้พัฒนาไปสู่รูปแบบหนึ่งซึ่งดำเนินการบนแนวคิดของการท่องเที่ยวเพื่อรักษา ระบบนิเวศในชุมชน โดยเป็นการพัฒนาชุมชน พัฒนาชนบทโดยการไปช่วยเสริมรายได้ เรื่องการท่องเที่ยวเข้าไปสู่ภาคชนบท การท่องเที่ยวแบบนี้สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม รูปแบบการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ ให้คุณค่าแก่วัฒนธรรมและ ระบบนิเวศในชุมชนได้มากกว่า โดยชุมชนจะมีบทบาทในการจัดการดำเนินกิจกรรม การควบคุม จำนวนนักท่องเที่ยว การเตรียมข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยว

สมศักดิ์ เตชะเอราวัณ (2544 อ้างในการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545) กล่าวว่า การจัดการท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ชาวบ้านในชุมชนจัดบ้านของตนเองเป็นที่พัก มีห้องหรือพื้นที่พอที่จะรับแขกผู้มาเยือนได้ โดยที่เจ้าบ้านและนักท่องเที่ยวต่างเปิดใจที่จะเรียนรู้วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน

กล่าวโดยสรุปว่า การจัดการท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ชุมชนมีการพัฒนาความสามารถของประชาชนในการดูแลและจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในชุมชน รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ตน โดยการมีกิจกรรมทางวัฒนธรรมให้แก่ นักท่องเที่ยว ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการและรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยตรง

กิจกรรมการท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วม

การจัดการท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วม สามารถดำเนินการได้ในแหล่งท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และแหล่งท่องเที่ยวทางวิถีชีวิต ประเพณี และ วัฒนธรรม โดยในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ จะพบว่ามีจัดการในพื้นที่ที่ส่งเสริมด้านการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น บ้านอุ้งผาง จังหวัดตาก เกาะยาว จังหวัดพังงา เป็นต้น ในขณะที่การจัด บ้านพักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ทางประวัติศาสตร์และแหล่งท่องเที่ยวทางวิถีชีวิต ประเพณีและ วัฒนธรรม มักจะดำเนินการด้านการท่องเที่ยวที่นำเสนอเอกลักษณ์ของชุมชน เช่น บ้านปลาย โพงพาง จังหวัดสมุทรสงคราม บ้านเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี บ้านโลกโอง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นต้น

กิจกรรมท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วม นั้น สิ่งหนึ่ง ชุมชนต้องจัดบริการด้านการมีวิถีชีวิต ที่เรียบง่ายแบบสังคมชนบท เป็นจุดขายที่สำคัญการจัดการที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมใน ชนบท จึงเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวในแหล่งชุมชน แต่ต้องอยู่ภายใต้ศักยภาพ และความพร้อมของชุมชนเป็นหลักบริการที่เสนอให้ ได้แก่ วิธีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายแบบสังคม ชนบท วัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ความปลอดภัย ความสะอาดห้องพักร่วมอาหาร และกิจกรรมการท่องเที่ยว

ในการจัดการเป็นการร่วมกิจกรรมที่พัก โฮมสเตย์ ที่มีการรวมกลุ่มการจัดตั้งในรูปกลุ่มชมรม สหกรณ์ ซึ่งสมาชิกและคนในชุมชนจะต้องมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในด้านการจัดการในแต่ละด้าน ดังนี้

1. บ้านพัก ควรมีโครงสร้างที่ดี ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่ไกลจากเมือง หรือพื้นที่เทศบาล ความเต็มใจของสมาชิกในครอบครัวต่อการรับผู้มาเยือน และควรมีสิ่งต่าง ๆ เช่น ที่นอน หมอน น้ำประปา ห้องน้ำสะอาด ฯลฯ รวมทั้งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2. การกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว วัฒนธรรม จารีต ประเพณีและความเชื่อของแต่ละชุมชนอาจแตกต่างกัน ดังนั้นการกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว เช่นการแต่งกาย การนอน การกำหนดเวลาเข้าออกบ้านพัก อาจจะแตกต่างกันไปในแต่ละชุมชน

3. การต้อนรับ คนไทยเป็นผู้มีใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การต้อนรับนักท่องเที่ยวดุจดั่งญาติมิตรจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความอบอุ่น ควรมีการจัดพื้นที่ต้อนรับในลักษณะจุดศูนย์กลางของชุมชน เพื่อการดำเนินการต้อนรับ ลงทะเบียน การเข้าพัก หรือการให้ข้อมูลการท่องเที่ยว อาจต้อนรับด้วยวัฒนธรรมประจำถิ่น เช่น ภาคอีสาน / เหนือ ต้อนรับด้วยการบายศรีสู่ขวัญ

4. การสำรองที่พัก จองทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ การจองที่พักควรได้รับการตอบสนองทันที ควรมีผู้ประสานงานส่งรายละเอียดให้กับนักท่องเที่ยว และแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

5. การลงทะเบียน ผู้เข้าพักต้องลงทะเบียนเพื่อเป็นหลักฐานและอ้างอิงในอนาคต ส่วนนี้อาจไม่ต้องเป็นรูปแบบเหมือนธุรกิจ โรงแรม แต่ควรเป็นข้อมูลแบบง่าย

6. การบริการอาหาร เนื่องจากนักท่องเที่ยวต้องพักกับเจ้าของบ้าน อาหารมื้อใดอาหารมื้อหนึ่งจึงมีความจำเป็น การนำเสนอรายการอาหารท้องถิ่นจึงเป็นเสน่ห์และจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ ทั้งนี้ต้องพิจารณาข้อมูลนักท่องเที่ยว เช่น เชื้อชาติ ศาสนา งบประมาณในการจัดทำอาหาร ปัจจัยฤดูกาล อาหารประจำท้องถิ่นและจำนวนนักท่องเที่ยว

จากที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นว่า การท่องเที่ยวแบบสัมผัสวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชุมชนในชนบทนั้น เป็นการท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วมโดยการรวมกันเป็นกลุ่ม ชมรม หรือสหกรณ์ ในการจัดการบริหารแก่นักท่องเที่ยวที่จะมาสัมผัสวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งชุมชนอาจมีการจัดที่พักหรือเรียกว่า โฮมสเตย์ ไว้บริการ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมในการจัดการ การบริการแก่นักท่องเที่ยวเพื่อแสดงเอกลักษณ์ ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิต โดยชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการในด้าน ร่วมคิดวางแผน ร่วมทำกิจกรรม ร่วมดำเนินการและร่วมรับประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ชุมชน

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ การท่องเที่ยว

ความหมายของการจัดการท่องเที่ยว

การจัดการ หมายถึง แนวทาง หรือ วิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิบัติภารกิจให้สามารถดำเนินงาน ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้

การจัดการท่องเที่ยว มีความหมายใกล้เคียงกับการจัดการ กล่าวคือ การจัดการท่องเที่ยว หมายถึง แนวทาง วิธีการ ดูแล ปฏิบัติต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อให้ไม่ถูกทำลายโดยนักท่องเที่ยว

องค์ประกอบของการจัดการ

การจัดการ มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) คือ ภาระหน้าที่ของผู้บริหาร ที่จะต้องทำการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดผลกระทบต่อการทำงานและกำหนดขึ้นเป็นแผนปฏิบัติงานหรือวิถีทางที่จะปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางของการดำเนินงานในอนาคต

2. การจัดองค์การ (Organizing) คือ การจัดให้มีโครงสร้างของสายงาน ตำแหน่งงาน และอำนาจหน้าที่ต่างๆ เพื่อให้ทรัพยากรทางการบริหารอยู่ในส่วนที่เหมาะสม ในอันที่จะช่วยให้งานขององค์การบรรลุผลสำเร็จได้

3. การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) คือการดูแลสั่งการให้เป็นไปด้วยความถูกต้องเรียบร้อย

4. การประสานงาน (Coordinating) คือ การดูแลความสะดวกให้ผู้ทำงานสามารถทำงานได้โดยสะดวกเต็มความสามารถ เชื่อมโยงงานของทุกคนให้เข้ากันได้ และกำกับให้ไปสู่จุดหมายเดียวกัน

5. การควบคุม (Controlling) คือภาระหน้าที่ในการที่จะต้องกำกับให้สามารถประกันได้ว่ากิจกรรมต่างๆ ที่ทำไปนั้น สามารถเข้ากับแผนที่ได้วางเอาไว้

ส่วนในต่างประเทศนั้นมีการศึกษาเรื่องการจัดการดังนี้

1 การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดโครงการอย่างกว้างๆ ว่าจะทำอะไรบ้าง เพื่ออะไร มีแนวทางที่จะปฏิบัติอย่างไร การวางแผนจะต้องกระทำก่อนการลงมือปฏิบัติจริง

2. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการจัดสายงานแบ่งแยกอำนาจการบริหารให้ผู้ปฏิบัติงานทราบหน้าที่บทบาทของแต่ละคน เพื่อจะได้ทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

3. การจัดการหาบุคคล (Staffing) เป็นการจัดการหาบุคคล มาเข้าสู่ตำแหน่งงานตามที่ได้จัดองค์การเอาไว้แล้ว มีการบรรจุงานฝึกฝน อบรมพัฒนาคุณภาพคนเพื่อจะได้ทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

4. การวินิจฉัยสั่งการ (Directing) เป็นการบอกทิศทางการทำงาน เสนอแนะวิธีการทำงาน หลังจากที่ได้วิเคราะห์อย่างรอบคอบแล้ว ว่าควรทำอะไรบ้าง อย่างไร ไปในทิศทางใด

5. การประสานงาน (Coordinating) เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานย่อย และบุคคลในตำแหน่งต่างๆ ให้สามารถทำงานร่วมกันได้ ซึ่งอาจจะต้องใช้เทคนิคต่างๆ เช่น การสื่อสาร การกำหนดระเบียบแบบแผนในการทำงาน เป็นต้น

6. การรายงาน (Reporting) เป็นการทำรายงานทุกอย่างซึ่งจะต้องรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปว่า ตนเองได้ทำอะไรบ้าง อย่างไร ได้ผลประการใด

7. การจัดทำงบประมาณค่าใช้จ่าย (Budgeting) เป็นการจัดทำงบประมาณค่าใช้จ่าย ให้ถูกต้องเหมาะสมกับกิจกรรม

จะเห็นได้ว่า แนวคิดของนักวิชาการในประเทศไทยและในต่างประเทศ มีลักษณะใกล้เคียงกัน จึงมีผู้นิยมใช้แนวคิดทั้งสองที่กล่าวมานี้เป็นแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยว

หลักการจัดการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้ สร้างอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ อีกทั้งเป็นเครื่องมือที่มีสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ แต่การท่องเที่ยวนั้นจะต้องมีการจัดการที่ดี มีการวางแผน กำหนดนโยบายที่ชัดเจน การจัดการท่องเที่ยว ควรมีหลักการดังนี้

(1) ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดศักยภาพ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน โดยพิจารณาจากที่ตั้ง กิจกรรมความพร้อมและความต้องการของชุมชน รวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในรูปแบบของการเป็นคณะกรรมการ การรับผิดชอบดำเนินการ การสนับสนุนภาครัฐ เป็นต้น

(2) องค์กรต่างๆในพื้นที่ เช่น สภาตำบล องค์กรบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการสนับสนุนแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้งการสนับสนุนการดำเนินการองค์กรประชาชนอื่นๆ

(3) ภาคธุรกิจการท่องเที่ยว องค์กรท้องถิ่น องค์กรด้านสิ่งแวดล้อม และรัฐมีหน้าที่ต้องทำงานร่วมกันอย่างเสมอภาคกันประชาชนในท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โครงการต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตคนส่วนใหญ่ในพื้นที่

กล่าวโดยสรุปการจัดการการท่องเที่ยว ก็คือการกระทำที่มีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎีและแนวคิดที่เหมาะสม ยิ่งไปกว่านี้ต้องคำนึงถึงสภาพที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัดต่างๆ ของสังคมและสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทาง มาตรการ และแผนปฏิบัติการที่ดีต้องคำนึงถึงกรอบแนวคิดที่ได้กำหนดไว้มีฉะนั้นการจัดการการท่องเที่ยวจะดำเนินไปอย่างไรทิศทางประสบความสำเร็จ

องค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยว

การจัดการท่องเที่ยว ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1. การจัดการพื้นที่ ได้แก่ การจัดการเขตการใช้ประโยชน์ (Zoning) การศึกษาขีดจำกัดการรองรับได้ของพื้นที่ การกำหนดมาตรการใช้ประโยชน์ปลูกสร้างอาคารและปรับปรุงพื้นที่และควบคุมการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว การใช้มาตรการป้องกัน และลดผลกระทบในพื้นที่
2. การให้การศึกษาและการสื่อความหมาย ได้แก่ การส่งเสริมให้สถานที่ให้ความรู้ทุกรูปแบบ ส่งเสริมกิจกรรมที่ให้ความรู้และสร้างความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการให้บริการที่มีคุณภาพ ส่งเสริมการใช้มัคคุเทศก์เฉพาะถิ่น จัดเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศและให้การศึกษากับชุมชน
3. การจัดการกิจกรรมท่องเที่ยว ได้แก่ มุ่งกิจกรรมที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสามารถป้องกันแก้ไขได้ ส่งเสริมกิจกรรมที่ให้ความรู้ จัดให้มีกิจกรรมท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม จัดกิจกรรมเกิดความสัมพันธ์ด้านนักท่องเที่ยว บริษัทนำเที่ยว และคนในท้องถิ่น
4. การบริการการท่องเที่ยว ได้แก่ การส่งเสริมการบริการที่มีความรับผิดชอบ สร้างการมีส่วนร่วมในการบริการของชุมชน กำหนดรูปแบบการบริการให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมในชุมชน การอบรมคุณภาพบุคลากร และ สนับสนุนการบริการที่ได้มาตรฐาน
5. การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและลดผลกระทบ ได้แก่ กำหนดมาตรการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย กำหนดมาตรการป้องกันและกำจัดสิ่งปฏิกูล ควบคุมแบบอาคาร กวดขันกับกิจกรรมที่ทำลายสภาพแวดล้อม

การบริหารและจัดการการท่องเที่ยว (Tourism Management)

การบริหารและจัดการการท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำอย่างมีเป้าหมาย ที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎี และแนวคิดที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงสภาพที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัดต่าง ๆ ของสังคมและสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทาง มาตรการ และแผนปฏิบัติการที่ดี ต้องคำนึงถึงกรอบความคิดที่ได้กำหนดไว้ มิฉะนั้นแล้ว การจัดการท่องเที่ยวจะดำเนินไปอย่างไรทิศทางและประสบความสำเร็จล้มเหลว¹

การพิจารณาการจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ (System Approach) และบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายนั้น จำเป็นจะต้องพิจารณาระบบย่อย (Sub System) หรือองค์ประกอบหลักของการจัดการท่องเที่ยว บทบาทหน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ (Relationship) ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น รวมถึงการพิจารณาสภาพแวดล้อมของระบบการท่องเที่ยวด้วย

¹ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2543

องค์ประกอบหลักที่สำคัญในระบบการท่องเที่ยวจำแนกได้เป็น 3 องค์ประกอบ² ดังนี้

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism Resource) เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวและเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เกิดการเดินทางไปเยือนหรือไปท่องเที่ยว ทั้งนี้ อาจแบ่งทรัพยากรการท่องเที่ยว ออกเป็น 2 ประเภท³ คือ

1.1 ทรัพยากรทางธรรมชาติ (Natural Tourism Resource) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความงามตามธรรมชาติสามารถดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น ภูเขา ป่าไม้ น้ำพุ ร้อน ถ้ำ น้ำตก ชายทะเล หาดทราย ทะเลสาบ เกาะ แก่ง เขื่อน อ่างเก็บน้ำ แหล่งน้ำจืด (ห้วย บึง หนอง คลอง) เป็นต้น บางแห่งได้รับการจัดให้เป็นสวนรุกขชาติ สวนพฤกษศาสตร์ สวนอุทยาน อุทยานแห่งชาติ เขตสงวนพันธุ์สัตว์ สวนสัตว์เปิด อุทยานนกน้ำ เป็นต้น

1.2 ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man – made Tourism Resource) นับเป็นมรดกทางวัฒนธรรม (Cultural Heritage) เป็นผลงานที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ ที่อนุชนรุ่นหลังบังเกิดความหวงแหนและปฏิบัติสืบสานต่อไป ทั้งนี้ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น แบ่งออกได้ 3 ชนิด ได้แก่

ก. แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historical Tourism Resource) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นตามประสงค์หรือประโยชน์ของมนุษย์เอง ทั้งที่เป็นมรดกในอดีตและได้สร้างเสริมในปัจจุบัน แต่มีผลดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น พระราชวัง ศาสนสถาน แหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑสถาน กำแพงเมือง คูเมือง อุทยานประวัติศาสตร์ อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน เป็นต้น

ข. แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต (Culture and Rural way of Life) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นในรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม ซึ่งปฏิบัติยึดถือสืบทอดต่อกันมา เช่น ประเพณีในรอบปี ทั้งประเพณีในราชสำนัก (พระราชพิธีต่าง ๆ) ประเพณีไทย ประเพณีท้องถิ่น ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อที่เกี่ยวกับศาสนา เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีเข้าพรรษา ประเพณี กินเจ หรือประเพณีถือศีลออก งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับบุคคล เช่น พิธีโกนจุก พิธีแต่งงาน พิธีบวช และพิธีศพ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น ได้แก่ การสร้างบ้านเรือน ชุดแต่งกาย อาหารประจำถิ่น การประดิษฐ์ของใช้เพื่อการดำรงชีวิต ภาษาพูดในท้องถิ่นและวรรณคดีพื้นบ้าน เป็นต้น หมู่บ้านที่มีวิถีชีวิตที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ นับเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ อาทิ หมู่บ้านทอผ้า หมู่บ้านทำร่ม หมู่บ้านช้าง รวมถึงตลาดนัด ตลาดน้ำ

ก .

² สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2542ก

³ ราไพพรรณ, 2544ง

แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการและบันเทิง (Recreation Attraction) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อการพักผ่อนที่ให้ความรื่นรมย์ บันเทิง เช่น สวนสัตว์ สวนสนุก สวนน้ำ ศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์การแสดงศิลปะสมัยใหม่ แหล่งบันเทิง ศูนย์การค้า ศูนย์การประชุม เป็นต้น

2. การบริการการท่องเที่ยว (Tourism Service) ได้แก่ การให้บริการเพื่อการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่หรือกิจกรรมที่มีผลเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของพื้นที่นั้น ๆ เป็นการใช้ความสะดวกระหว่างการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ บริการการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ บริการขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยว บริการที่พักแรม บริการอาหารและบันเทิง บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ รวมถึงบริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

3. การตลาดการท่องเที่ยว (Tourism Market or Tourist) การที่จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในท้องถิ่น จะต้องมีการตลาดการท่องเที่ยวในการชักนำให้เข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งการตลาดการท่องเที่ยว หมายถึง ความพยายามที่จะทำให้ให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของตน และใช้สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวและบริการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยการตลาดการท่องเที่ยวทำได้ 2 วิธี⁴

3.1 การให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว หมายถึง การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ทางการท่องเที่ยว เช่น ทรัพยากรท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และบริการท่องเที่ยว เป็นต้น

3.2 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว หมายถึง การสื่อข้อมูลข่าวสารท่องเที่ยวไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายโดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ จดหมาย เป็นต้น เพื่อ เชิญชวน กระตุ้น ให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวของตน

กล่าวได้ว่า ในการพิจารณาองค์ประกอบภายในระบบการท่องเที่ยว มีองค์ประกอบอีกมากมายที่มี บทบาทและหน้าที่ที่แตกต่างกัน และมีความสัมพันธ์ต่อกัน เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน ซึ่งความแตกต่างของแต่ละรูปแบบการท่องเที่ยวอยู่ที่ความแตกต่างในองค์ประกอบย่อยและความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น

นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีสิ่งแวดล้อมนอกระบบที่เกี่ยวข้องเกี่ยวพัน เป็นอุปสรรคหรือได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวอีกหลายประการ เช่น สภาพกายภาพและระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจและการลงทุน สังคมและวัฒนธรรม องค์กรและกฎหมาย เป็นต้น

2.1.3 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

⁴ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2543 : 31

การท่องเที่ยวเป็นธุรกิจที่มีการเจริญเติบโตและขยายตัวอย่างรวดเร็ว ในขณะที่เดียวกัน การแข่งขันทางการตลาดก็สูงยิ่งขึ้น จนทำให้ผู้ประกอบการต้องพยายามแสวงหาสิ่งแปลกใหม่ที่แตกต่างกันออกไป มาเป็นจุดเสนอขายตามความนิยมและความต้องการของนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม การเดินทางของนักท่องเที่ยวมาสู่แหล่งท่องเที่ยว ย่อมส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในกิจกรรมการดำเนินชีวิตของประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรมและ เศรษฐกิจ การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น เป็นเป้าหมายสำคัญได้รับการเน้นให้มีใน กระบวนการท่องเที่ยวแบบใหม่ ถือเป็นพื้นฐานของการพัฒนาแบบยั่งยืนในองค์รวมของระบบ

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

อรพิน สพโชคชัย (2548) กล่าวว่าโอกาสที่ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง มีโอกาสได้เข้าร่วม ในการแสดงทัศนคติ ร่วมเสนอปัญหา ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไข ปัญหา และร่วมในกระบวนการตัดสินใจ

แต่ ศูนย์บริการประชาชน สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี(2549) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ว่าเป็นการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ที่มีไม่เพียงภาคประชาชน แต่ยังหมายถึงการมีส่วนร่วมของกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนิน โครงการหรือนโยบาย สาธารณะบางประเภทของรัฐ การกระจายอำนาจและการมอบอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและการประสานงานพัฒนาร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆหรือในความหมายของ หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายความว่า กระบวนการบริหารปกครองประเทศนั้นจะต้อง มุ่งเน้นการลดบทบาทของรัฐลงโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคธุรกิจเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม หรืออาจสรุปว่าความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในปัจจุบัน คือ กระบวนการซึ่ง ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเพื่อ แสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทุก ฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้เรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ ทุกๆ ฝ่าย

ความหมายของการมีส่วนร่วมจากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้ ที่เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมในการกระทำตามขั้นตอนต่างๆ ตลอดจนเกิดความรู้สึกร่วมด้าน จิตใจใน ลักษณะของความเป็นเจ้าของ และความรู้สึกรับผิดชอบในการกระทำ หรือมีความต้องการที่จะ กระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชน ได้มีส่วนรับผิดชอบในกิจกรรมของส่วนรวม โดยได้คิดถึงปัญหา ตัดสินใจกระทำหรือดำเนินงาน ในขั้นตอนต่างๆ ตลอดจนถึง การได้รับผลประโยชน์หรือสามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยความสามารถ

ที่มีอยู่เดิม หรือจากการพัฒนาให้มีขีดความสามารถ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างยิ่งในการที่จะสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์

การมีส่วนร่วมเกิดจากแนวความคิด สำคัญ 3 ประการดังนี้ คือ (สุชาติ โคตรทุม, 2541)

1. ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน ซึ่งเกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลส่วนบุคคล ซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกัน กลายเป็นความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกันของส่วนร่วม
2. ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกัน ที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้น ผลักดันให้พุ่งไปสู่การรวมกลุ่ม วางแผน และลงมือกระทำการร่วมกัน
3. อำนาจบังคับ ที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า ทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ

อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมยังเกิดจากแนวความคิดอื่นๆ ดังนี้

1. ความศรัทธา ที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือเกียรติยศ ตำแหน่ง ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ
2. ความเกรงใจ ที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศตำแหน่ง ทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมด้วย ทั้งๆที่ยังไม่มีความศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ
3. อำนาจบังคับ ที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า ทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ

ดังนั้น การมีส่วนร่วมต้องเกิดจากการมีความสนใจ เพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนจากอำนาจที่เหนือกว่า รวมทั้งมีความศรัทธา เกรงใจ เคารพต่อบุคคลที่นับถือในการทำกิจกรรมต่างๆ

เงื่อนไขของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การพัฒนาต้องเริ่มจากประชาชน และประชาชนต้องช่วยตนเอง ซึ่งประชาชนต้องมีโอกาสที่จะเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน และต้องมีเงื่อนไขสำคัญดังนี้คือ

1. ประชาชนต้องมีอิสรภาพในการที่จะมีส่วนร่วม (Freedom to Participate)
2. ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วม (Ability to Participate)
3. ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม (Willingness to Participate)

เนื่องจากเงื่อนไขสำคัญ 3 ประการดังกล่าวแล้วถ้าหากไม่มีอิสระ ไม่มีความสามารถ และไม่มีความเต็มใจแล้ว การมีส่วนร่วมของประชาชนจะไม่เกิดขึ้นเลย

เงื่อนไขของความสำเร็จ

ความสำเร็จของการมีส่วนร่วม ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่อไปนี้

1. ประชาชนต้องมีเวลาที่จะมีส่วนร่วมก่อนเริ่มกิจกรรม การมีส่วนร่วมไม่เหมาะสมในสถานการณ์ฉุกเฉิน
2. ประชาชนต้องไม่เสียเงินทอง ค่าใช้จ่ายในการมีส่วนร่วมมากเกินไปที่จะประเมินค่าผลตอบแทนที่จะได้รับ
3. ประชาชนต้องมีความสนใจที่สัมพันธ์สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมนั้น
4. ประชาชนสามารถสื่อสารรู้เรื่องกันทั้ง 2 ฝ่าย
5. ประชาชนต้องไม่รู้สึกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือ สถานภาพทางสังคมหากจะมีส่วนร่วม

จากแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน สรุปได้ว่า หากประชาชนเป็นพลังสำคัญในการร่วมดำเนินกิจกรรมใดๆ ไม่ว่าจะเป็นการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้น จะทำให้การดำเนินกิจกรรมบรรลุผลสำเร็จได้ดีกว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่าและยั่งยืนกว่าการดำเนินกิจกรรมที่ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จต้องอาศัยหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชน โดยมีองค์ประกอบคือ ต้องยึดความต้องการและปัญหาของประชาชน ต้องดำเนินการในลักษณะกลุ่ม ต้องคำนึงถึงขีดความสามารถของชุมชน และจิตสำนึกของความเป็นเจ้าของกิจกรรม ต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและทรัพยากรท้องถิ่น โดยอาศัยผู้นำชุมชนและประชาชนหรือชุมชนต้องมีส่วนร่วม ตั้งแต่เริ่มต้นขององค์กรที่ตั้งขึ้นตลอดจนถึงขั้นสุดท้าย คือการติดตามตรวจสอบและปรับปรุง ประเมินผลกิจกรรมที่ได้ดำเนินการไป

ในการจัดการการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์นี้ จำเป็นต้องใช้การมีส่วนร่วมของสมาชิกที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ ตั้งแต่การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านประกอบอาหาร กลุ่มสมาชิกในชุมชน และคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ

รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการรายงานผลการศึกษา รูปแบบของการมีส่วนร่วม มีดังนี้

1. การมีส่วนร่วมแบบเป็นไปเอง ซึ่งเป็นโดยการอาสาสมัคร หรือการรวมตัวกันเอง เพื่อแก้ปัญหาของตัวเอง เป็นการกระทำที่ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก ซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นเป้าหมาย
2. การมีส่วนร่วมแบบชักนำ เป็นการเข้าร่วมโดยต้องการความเห็นชอบหรือการสนับสนุนโดยรัฐบาลซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นลักษณะทั่วไปของประเทศกำลังพัฒนา
3. การมีส่วนร่วมแบบบังคับ เป็นผู้มีส่วนร่วมภายใต้การดำเนินการตามนโยบายของรัฐ ภายใต้การจัดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือโดยการบังคับโดยตรง รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ส่งผลให้

ผู้กระทำได้รับผลทันที แต่จะไม่ได้ผลในระยะยาว หรืออาจเกิดผลเสียที่ไม่ได้สนับสนุนจากประชาชนในที่สุด

Norman (1990) ได้สร้างกรอบพื้นฐานเพื่ออธิบาย และวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในแง่ของรูปแบบของการมีส่วนร่วมได้ 4 รูปแบบดังนี้ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยอาจเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ในระยะเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ที่เป็นไปทั้งในรูปแบบของการเข้าร่วม โดยการสนับสนุนทางด้านทรัพยากรหรือการเข้าร่วมในการบริหาร ร่วมลงแรง ร่วมใจ
3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในรูปแบบนี้ นับเป็นการควบคุมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ทางวัตถุ ทางสังคมหรือโดยส่วนตัวอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างควบคู่กันไป

ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์จำเป็นต้องใช้การมีส่วนร่วมในทุกรูปแบบตั้งแต่ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินกิจกรรม และร่วมรับผลประโยชน์

เป้าหมายการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย(2542) ได้กล่าวถึงเป้าหมายการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น ดังนี้

- 1 ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้ และตัดสินใจ ให้มีส่วนรับรู้แผนระดับชาติ แผนพัฒนาท้องถิ่น ระบบปฏิบัติการ โครงการและกิจกรรมต่างๆ โดยให้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติได้ในการจัดการและดำเนินการ
- 2 ประชาชนท้องถิ่นมีความรัก ความหวงแหน มีการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรการท่องเที่ยว วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสม โดยมีส่วนร่วมในการประเมินผลและกำหนดเป้าหมาย
- 3 ประชาชนท้องถิ่นมีการรวมกลุ่ม หรือจัดองค์กร เพื่อเชื่อมโยง กับองค์กรภายนอก ทั้งที่เป็นองค์กรของรัฐ เอกชน นิติบุคคล
- 4 เกิดการกระจายรายได้ ผ่านระบบและกระบวนการการท่องเที่ยว โดยให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นบริเวณพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเพิ่มพูนรายได้จากส่วนนี้

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีดังนี้ (รุ่งนภา จันทวิสมบุญ, 2546)

1. เพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ กระบวนการปรึกษาหารือสาธารณชนช่วยให้เกิดการกระจ่างในวัตถุประสงค์ และความต้องการของโครงการหรือนโยบายนั้นๆ ได้เสมอ สาธารณชน

สามารถที่จะผลักดันให้เกิดการทบทวนข้อสันนิษฐานที่ปิดบังอยู่ บ่อยครั้งกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดการพิจารณาถึงทางเลือกใหม่แทนวิธีการที่ได้เคยใช้กันมาในอดีต

2. การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา กระบวนการหรือโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเต็มรูปแบบมักจะสิ้นเปลืองและเสียเวลา แต่ในทางปฏิบัติการมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ต้น สามารถที่จะลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของประชาชนได้

3. การสร้างฉันทามติ โครงการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถที่จะสร้างข้อตกลงที่มั่นคงและยืนยาว การยอมรับระหว่างกลุ่ม

4. การเพิ่มความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้บุคคลรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และครั้งหนึ่งเมื่อได้ร่วมตัดสินใจแล้วย่อมต้องการที่จะเห็นสิ่งนั้นได้ถูกนำไปปฏิบัติ

5. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าใน “กรณีที่น่ารังเกียจที่สุด” กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดโอกาสที่คู่กรณีจะแสดงความต้องการของกลุ่มเขา และความห่วงกังวลที่ปราศจากความรู้สึกที่เป็นปฏิปักษ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ต้นสามารถลดการเผชิญหน้ากันอย่างรุนแรงที่อาจเป็นไปได้

6. การดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือ และความชอบธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการตัดสินใจก่อให้เกิดความขัดแย้ง ก็ต้องใช้กระบวนการตัดสินใจซึ่งโปร่งใสและน่าเชื่อถือต่อสาธารณชนและประชาชนมีส่วนร่วม

7. การพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน ผู้มีส่วนร่วมไม่เพียงแต่เรียนรู้เนื้อหา แต่เขายังได้เรียนรู้กระบวนการตัดสินใจ โดยองค์กรส่วนท้องถิ่นของเขาควรจะเป็นอย่างไร และทำไมจึงต้องตัดสินใจดังกล่าว

การจัดการท่องเที่ยว โดยชุมชนในระดับท้องถิ่น

ในปี พ.ศ. 2544 สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยได้ทำการศึกษา โครงการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ได้กล่าวถึง การบริหารจัดการการท่องเที่ยว ในระดับท้องถิ่นไว้ว่าการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ออกบังคับใช้โดยเน้นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นส่งผลให้มีพระราชบัญญัติกำหนดขึ้นตอนและการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ออกมารองรับกฎหมายฉบับนี้ กำหนดให้ปี พ.ศ. 2544 รัฐบาลต้องโอนเงินร้อยละ 20 ของรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในปี พ.ศ. 2549 สัดส่วนนี้จะสูงถึงร้อยละ 35 หากพิจารณาประเด็นของการถ่ายโอนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งรวมถึงแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ และโบราณสถาน ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่ง

หน่วยงานส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังไม่มีประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั่วไป การจัดการการท่องเที่ยว ปัญหาการบริหารจัดการท่องเที่ยวจึงซับซ้อนมากขึ้น

ปัญหาการจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

ปัญหาการจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่น มีหลายมิติดังนี้ (รุ่งนภา จันทวิสุขสมบูรณ์, 2546)

1. ปัญหาเชิงกระบวนการเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว มีดังต่อไปนี้

(1) ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อความหมายการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวถูกมองว่าเป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อหารายได้ แต่การท่องเที่ยวนั้นควรเป็น การเพิ่มความพึงพอใจและสวัสดิการทางสังคมเป็นเป้าหมายหลัก การเพิ่มรายได้เป็นเป้าหมายรอง ยิ่งไปกว่านั้นต้องตระหนักว่าความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยเป็นเป้าหมายหลัก ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างประเทศเป็นผลพลอยได้

เมื่อผู้บริหารและผู้วางนโยบายระดับสูงบางส่วนเห็นว่า การท่องเที่ยวเป็นการหารายได้ ปัญหาการท่องเที่ยวก็เริ่มยุ่งยาก เช่น เป้าหมายเบี่ยงเบนกลายเป็นการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศแทนที่จะเป็นความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทย วัตถุประสงค์ของการส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงเป็นแต่เรื่องหารายได้ไม่ว่าจะด้วยวิธีใด เช่นการเสนอตั้งบ่อนการพนันว่าเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว แต่ตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยปี พ.ศ. 2522 นักท่องเที่ยวหมายถึงผู้ออกเดินทางจากภูมิลำเนาไปค้างคืนอย่างน้อย 24 ชั่วโมง ไม่เกิน 60 วัน ด้วยความสมัครใจเพื่อกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่ไม่ได้เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

(2) วิธีคิดเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว การวางแผน การพัฒนาและระบบการบริหารที่ให้เกิดความยั่งยืนจะต้องเริ่มต้นและมีรากฐานบนความพร้อมของชุมชนท้องถิ่น โดยการให้ชุมชนและผู้บริหารการท่องเที่ยว ในท้องถิ่นค้นหาประวัติ ตำนาน ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่นเสียก่อน จนเกิดความเข้าใจอันต้องแท้เกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นจะเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เหมาะสม และความรู้ที่เกิดขึ้นยังเป็นแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว หรือเป็นที่มาของคำโฆษณา ตลอดจนสัญลักษณ์ประจำถิ่น ต้นไม้ ดอกไม้ ต้นไม้ประจำเมือง ดังนั้นชุมชนและผู้บริหารที่มีความพร้อมและมีความเข้าใจ ในคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนเท่านั้น จึงจะสามารถรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวให้ยั่งยืนได้

(3) การพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมเชิงพื้นที่ กลุ่มธุรกิจเป็นกลุ่มของผู้ประกอบการ ที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกันหรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกันซึ่งอยู่ในพื้นที่เดียวกัน และสามารถสร้างระบบการค้าขายที่แข่งขันกันภายในกลุ่ม แต่ในขณะเดียวกันก็ได้ประโยชน์จากความสัมพันธ์ร่วมกันที่จะทำกำไรจากการค้าขายในตลาดความสำเร็จของกลุ่มธุรกิจจะอยู่ที่กลุ่มต้องมีวิสัยทัศน์ร่วมกันและเจตน์จางร่วมกันที่จะสร้างนวัตกรรมใหม่

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีสินค้าที่มีองค์ประกอบมาจากผู้ผลิตหลายประเภทด้วยกัน เช่น การขนส่ง อาหาร ที่พัก ฯลฯ ดังนั้นการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน ต้องพัฒนาผู้ประกอบการในพื้นที่เดียวกันเป็นกลุ่มจึงจะสามารถพัฒนาสินค้าใหม่

2. ปัญหาจากการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น

แผนปฏิบัติการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 ได้มีการถ่ายโอนภารกิจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการท่องเที่ยว ได้กำหนดขอบเขตการถ่ายโอน ดังนี้

(1) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำงบประมาณ วางแผนการท่องเที่ยวภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(2) ปรับปรุง ดูแล และบำรุงรักษา สถานที่ท่องเที่ยวภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนดนโยบาย ในการส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาพรวมของประเทศและให้คำแนะนำ ให้ความรู้ทางเทคนิค ให้คำปรึกษา และความช่วยเหลือในด้านทำสื่อประชาสัมพันธ์ระดับประเทศและนานาชาติ

จากภาระกิจการถ่ายโอนอำนาจดังกล่าวข้างต้น อาจเกิดปัญหาในด้านการเตรียมความพร้อมของท้องถิ่น โดยเฉพาะเรื่อง การจัดทำคำเสนอของงบประมาณ ในการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวในเขตความรับผิดชอบ เนื่องจากเป็นภารกิจใหม่ ในการจัดทำคำของงบประมาณ จึงพบว่าในบางพื้นที่ไม่ได้ดำเนินการจัดทำคำของงบประมาณ จึงไม่ได้รับการจัดสรร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การปรับปรุงดูแล บำรุงรักษาและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว

3. ปัญหาเชิงการจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่นโดยชุมชน

ปัจจุบันการท่องเที่ยวในชุมชน เกิดจากการรวมตัวกันของประชาชน โดยมีผู้นำท้องถิ่น ผู้นำธรรมชาติ ร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ร่วมจัดกิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชนมากขึ้น ทั้งในรูปแบบนำเที่ยวชมของดีในชุมชน วิถีชีวิต ฯลฯ กำลังเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย แต่มีแนวโน้มบางอย่าง ก่อให้เกิดปัญหาดังนี้

(1) ตลาดการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นตลาดขนาดเล็กและเป็นตลาดผู้ที่สนใจเป็นพิเศษ

(2) การท่องเที่ยวชุมชนที่ต่างประเทศสนใจ จะต้องเป็นหมู่บ้านที่ค่อนข้างจะมีลักษณะดั้งเดิมมากๆ เช่น หมู่บ้านชาวเขา

(3) การท่องเที่ยวในชุมชน อาจรบกวนสมาชิกในชุมชนที่ไม่ได้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมการท่องเที่ยว

(4) แนวโน้มการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมในสังคม

(5) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บางแห่งก่อให้เกิดปัญหาการแย่งที่ทำกินของคนในชุมชน นอกจากนี้ยังเกิดปัญหาด้านการจัดการองค์กรท้องถิ่น ดังนี้

(1) องค์กรท้องถิ่นต้องการความรู้เข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการ โบราณสถาน สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม และสิ่งแวดล้อมธรรมชาติให้ยั่งยืน

(2) โครงสร้างการบริหารส่วนท้องถิ่นก่อให้เกิดปัญหาผลกระทบภายนอก การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว นับเป็นการจัดการสิ่งแวดล้อมประเภทหนึ่ง ที่ต้องมีการบริหารจัดการแบบองค์รวมตามขอบเขตระบบนิเวศ แต่พื้นที่เขตการปกครองของแต่ละท้องถิ่นเป็นการแบ่งเขตโดยคำนึงถึงองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมในระบบนิเวศเดียวกัน เช่นการลงทุนขององค์กรบริหารส่วนตำบลหนึ่งอาจมีผลกระทบไปอีกองค์กรบริหารส่วนตำบล

(3) ปัญหาการวางแผนระยะกลางและระยะยาวที่เป็นระบบ

(4) ปัญหาช่องว่างระหว่างภาคธุรกิจเอกชนกับผู้บริหารส่วนท้องถิ่น

(5) ความล้ากันในกฎหมาย

(6) ปัญหาช่องว่างระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วน

ตำบล

(7) ขาดงบประมาณในการบริหารจัดการระบบบำบัดและกำจัดของเสีย

แนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวโดยองค์กรท้องถิ่น

แนวทางการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรท้องถิ่น มีดังนี้ (มนัส สุวรรณ, 2542)

1. องค์กรท้องถิ่นควรกำหนดกรอบในการดำเนินงานให้ชัดเจน

การดำเนินงานขององค์กร หรือหน่วยงาน จำเป็นต้องอาศัย การดำเนินงานเป็นกระบวนการซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 3 กิจกรรม คือ การวางแผน (Planning) การดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ (Implementing) และการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล (Monitoring & Evaluation) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

(1) การวางแผนทั่วไปต้องมีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ วิธีหรือขั้นตอนการดำเนินงาน งบประมาณและผู้รับผิดชอบ

(2) การดำเนินการหรือการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ในขั้นตอนนี้มีงานที่เกี่ยวข้องหลายข้อ ที่สำคัญคือ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารโครงการ

(3) การติดตาม ตรวจสอบเป็นระยะเพื่อสำรวจและประมวลปัญหา อุปสรรค ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินตามแผน จะต้องมีการประเมินผลโดยรวม เพื่อให้ทราบการดำเนินการสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่

2. การกำหนดแผนการบริหารและจัดการการท่องเที่ยวของ อบต. และ สต. ดังนี้

- (1) เป้าหมาย การบริหารและจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบแบบยั่งยืน มีดังนี้
- 1) ไม่ทำลายเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - 2) อนุรักษ์คุณค่าและความสวยงามตามธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ และคุณภาพสิ่งแวดล้อม
 - 3) ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม และได้รับประโยชน์อย่างยุติธรรมจากการจัดการทรัพยากร
 - 4) คำนึงถึงประโยชน์ที่ชนในรุ่นลูกหลานได้รับจากการบริหาร และจัดการซึ่งไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าชนในรุ่นปัจจุบัน
- (2) กลยุทธ์ เพื่อให้การบริหารจัดการการท่องเที่ยว ของ อบต. และ สต. ดำเนินการสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย การวางแผนและการออกแบบสภาพแวดล้อมต้องคำนึงถึงกลยุทธ์ ดังนี้
- 1) การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัย และการค้นคว้าต้องมีข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัยเพื่อประกอบการวางแผน
 - 2) สาธารณชนต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว
 - 3) การวางแผนการท่องเที่ยวควรพิจารณาความเป็นไปได้ และความสอดคล้องกับแผนต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่นแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด แผนลงทุนจังหวัด และแผนแม่บทเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 - 4) การวางแผนการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน ต้องคำนึงถึงความสามารถที่จะรองรับได้ทางธรรมชาติ
- ขั้นตอนการดำเนินงานตามกลยุทธ์ มีดังนี้**
- 1) กลยุทธ์การศึกษาวิจัยและการค้นคว้ามีดังนี้
 - 1.1) จัดตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงาน หรือผู้รับผิดชอบ
 - 1.2) จัดสรรงบประมาณเพื่อค่าใช้จ่ายการทำวิจัย
 - 1.3) ทำการว่าจ้างสถาบันการศึกษา เพื่อกำกับดูแลการศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอนและเป็นที่ยอมรับทางวิชาการ
 - 2) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีดังนี้
 - 2.1) เชิญชวนหน่วยงาน และองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเข้าร่วมเป็นคณะทำงานในการวางแผนการท่องเที่ยว
 - 2.2) กำหนดบทบาท ภาระ หน้าที่ความรับผิดชอบให้กับตัวแทนจากหน่วยงานและองค์กรที่เข้ามามีส่วนร่วม

- 2.3) จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างต่อเนืองเพื่อประเมินสถานการณ์ การท่องเที่ยวในพื้นที่
- 2.4) จัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและจัดการการท่องเที่ยว
- 3) กลยุทธ์ให้สาธารณชนมีส่วนร่วมในการวางแผน
- 3.1) คณะทำงานด้านการท่องเที่ยวของ อบต. และ สต. ต้องจัดให้มีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบแก่สาธารณะอย่างต่อเนื่อง
- 3.2) เชิญชวนสาธารณะร่วมแสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะทุกครั้งที่มีโครงการปรับปรุง พื้นที่ หรือพัฒนาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
- 3.3) เชิญตัวแทนของผู้จัดทำแผนฯ มาร่วมให้คำแนะนำชี้แจงรายละเอียด ประกอบการวางแผนการท่องเที่ยวของ อบต. และ สต.
- 4) กลยุทธ์การวางแผนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีดังนี้
- 4.1) เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและจัดการท่องเที่ยวเป็นที่ปรึกษาของ อบต. หรือ สต.
- 4.2) วิเคราะห์อุปสงค์ อุปทาน ด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ พร้อมกำหนดกฎ ระเบียบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจำนวนนักท่องเที่ยว ช่วงเวลาที่สามารถเข้าไปท่องเที่ยว ประเภทกิจกรรม จำนวนขนาดของบริการ สาธารณูปโภค และสาธารณูปการ
- 4.3) รมรงค์และจัดกิจกรรมให้มีการบำรุงรักษา พร้อมทั้งสร้างเสริมความหลากหลายทางชีวภาพให้แก่พื้นที่ เช่น การกำจัดขยะ
- 4.4) จัดสรรผลประโยชน์อันพึงเกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างเป็นธรรมให้กับประชาชนในท้องถิ่น

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการบริการ

ความหมายของการบริการ มีดังนี้

วัชรวิ วัชรเสถียร (2543) สรุปว่าการบริการ หมายถึง การกระทำที่เกิดจากจิตใจที่เปี่ยมไปด้วยความปรารถนาดี ช่วยเหลือเกื้อกูล เพื่อแผ้ว เอื้ออาทรมีน้ำใจไมตรี ให้ความเป็นธรรมและเสมอภาค ซึ่งการให้การบริการจะมีทั้งผู้รับและผู้ให้ กล่าวคือ ถ้าเป็นการบริการที่ดี เมื่อมีผู้ใช้บริการไปแล้ว ผู้รับบริการจะเกิดความประทับใจหรือเกิดทัศนคติที่ดีต่อการบริการดังกล่าว

ประกาส อินทนปสาธน์(2546 : 25) ได้กล่าวว่า การบริการ หมายถึง วิธีที่เกิดขึ้นจากวิวัฒนาการของธุรกิจเพื่อให้ลูกค้าได้รับสินค้าและบริการที่ล้ำเลิศ โดยทีมงานและระบบงานภายในองค์กรทั้งฝ่ายขายและฝ่ายสนับสนุนการขายที่สามารถสร้างความสนิทสนมและมีสายสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งเป็นหนทางระหว่างกัน ที่คงความได้เปรียบเอาไว้ นั่นก็คือ การตอบสนองความต้องการของลูกค้าด้วยการให้สิ่งที่มีประสิทธิผล มีค่า หรือให้สินค้าที่ล้ำเลิศ

กรอนรูส์ (Gronroos 1990 อ้างถึงใน อเนก ทิพย์บรรจง, 2544) ได้ให้ความหมายของการบริการ หมายถึง กิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรมที่มีลักษณะที่ไม่อาจจับต้องได้ ซึ่งโดยทั่วไปไม่จำเป็นต้องทุกกรณีที่เกิดขึ้น จากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างลูกค้ากับพนักงานบริการและลูกค้ากับการบริการสินค้าหรือลูกค้ากับลูกค้ากับระบบของการให้บริการที่ได้จัดไว้เพื่อช่วยให้ผ่อนคลายปัญหาของลูกค้า

กล่าวโดยสรุป การบริการเป็นกิจกรรมที่ไม่อาจจับต้องได้เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการเกิดจากจิตใจที่เปี่ยมไปด้วยปรารถนาดี ช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้ออาทร เกิดจากจิตใจที่มีน้ำใจไมตรี มุ่งที่ให้ความสะดวกเป็นธรรมชาติ เสมอภาค โดยการบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า เพื่อให้ลูกค้าได้รับสินค้าที่ดีที่สุดและการบริการที่ดีที่สุด จากทีมงาน และระบบงานภายในองค์กรทั้งสองฝ่าย ที่สามารถสร้างความสนิทสนมและมีสายสัมพันธ์ระหว่างกัน

ความสำคัญของการบริการ

ปัจจุบันการบริการมีความสำคัญและมีบทบาทเป็นอย่างมากต่อองค์กรไม่ว่าทั้งภาครัฐและเอกชน เนื่องจากการปรับตัวและปัญหาในระบบเศรษฐกิจเองมีการแข่งขันที่ค่อนข้างจะรุนแรงและเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการขยายตัวของการผลิตสินค้าทำให้สินค้าเกิดการขยายตัวค่อนข้างเร็วมาก เพื่อให้ทันต่อภาวะการเปลี่ยนแปลง และตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ การบริการจึงมีบทบาทต่อความสำเร็จขององค์กรในเชิงพาณิชย์และบริการของภาครัฐ และเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้บริโภคหรือผู้รับบริการและยังก่อให้เกิดผลดีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างมากมาย

คุณลักษณะของการบริการ

การบริการ มีคุณลักษณะแตกต่างกันออกไป จากสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทั่วไป โดยที่ การบริการในกิจกรรมหรือการกระทำที่ผู้ให้บริการปฏิบัติต่อผู้รับบริการขณะที่รับบริการ ซึ่งผู้รับบริการไม่สามารถทราบล่วงหน้าได้ว่าจะได้รับการปฏิบัติอย่างไรจนกว่ากิจกรรมการบริการจะเกิดขึ้น การตัดสินใจจะซื้อบริการจึงจำเป็นต้องขึ้นอยู่กับความไว้วางใจ ซึ่งแตกต่างจากการซื้อสินค้าที่ทั่วไปที่ผู้บริโภคสามารถหยิบ จับต้องตรวจสอบสินค้าก่อนที่จะตัดสินใจซื้อ สิ่งที่การบริการทำได้คือ ให้คำอธิบายสิ่งที่ลูกค้าจะได้รับว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงไรหรือควรอ้างอิงประสบการณ์ผู้ที่เคยใช้บริการมาแล้ว เช่น บริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) มีชื่อเสียงในการให้บริการมาช้านานผู้โดยสารให้ความไว้วางใจ (วัชรวิ วัชรเสถียร, 2543)

จิตตินันท์ เคะหะคุปต์ (2548) ได้สรุปคุณลักษณะของการบริการว่ามีความแตกต่างจาก ตัวสินค้าในประเด็นดังนี้

1. สาระสำคัญของการไว้วางใจ (Trust)
2. สิ่งที่ต้องจับต้องไม่ได้ (Intangibility)

3. ลักษณะที่แยกกันไม่ได้ (Inseparability)
4. ลักษณะไม่คงที่ (Heterogeneity)
5. ลักษณะที่ไม่สามารถเก็บไว้ได้ (Perish ability)
6. ลักษณะที่ไม่สามารถแสดงความเป็นเจ้าของ (Non ownership)

ดังนั้นจะเห็นว่า คุณลักษณะการบริการ จึงเป็นการดำเนินการหรือการวางแผนที่จะสนองต่อความต้องการของลูกค้าหรือผู้รับบริการ การบริการประกอบด้วยผู้รับบริการ ผู้ให้บริการ และสภาพแวดล้อมการบริการจะต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในองค์ประกอบทั้ง 4 ส่วน เพื่อให้เกิดสิ่งที่ดีที่สุดและมีคุณภาพที่สุดต่อผู้รับบริการ

กล่าวโดยสรุป การบริการหมายถึง งานหรือกิจกรรมที่ทำเพื่อผู้อื่นและก่อให้เกิดความพึงพอใจ เพื่อสนองต่อความต้องการของบุคคลอื่น โดยที่คนในองค์การจะตอบสนองหรือให้บริการประสานความสะดวก รวดเร็ว ความพึงพอใจ และไม่ตรีตอบสนองแก่ผู้ใช้บริการ

2.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจหรือความพอใจ(Satisfaction) เป็นสภาวะทางอารมณ์ ความรู้สึกทางอารมณ์ของบุคคล ที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับในสิ่งที่ต้องการตามความคาดหวัง ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านดังนี้

คอมิค(Cormic, 1947 อ้างถึงใน อเนก ทิพย์บรรจง, 2544) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่าความพึงพอใจ หมายถึง สภาพความต้องการต่าง ๆ ที่ได้รับการตอบสนอง

มอร์ส(Morse, 1958 อ้างถึงใน อุกฤษณ์ ทรงชัยสงวน, 2543) อธิบายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาวะจิตที่ปราศจากความเครียด ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์มีความต้องการ ถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองความเครียดและความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

Walter, J. (1982) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของบุคคล

พิน คงพลู (2529 อ้างถึงใน อุกฤษณ์ ทรงชัยสงวน, 2543) ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน คือ ความรู้สึกชอบ ยินดี เต็มใจ หรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่องานที่ปฏิบัติ ความพึงพอใจเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการด้านวัตถุและจิตใจ

จากความหมายความพึงพอใจหลาย ๆ ความหมาย สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกหรือ เจตคติของบุคคล ที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ และจะแสดงออกมาทางพฤติกรรม เมื่อได้รับในสิ่งที่ต้องการตามความคาดหวังหรือเป็นสภาพความรู้สึกที่ดีของบุคคลที่มีต่อการให้บริการที่คาดหวัง

ความพึงพอใจต่อการให้บริการและการท่องเที่ยว

นักวิชาการได้กล่าวถึงความพึงพอใจต่อการให้บริการไว้ดังนี้

อุกฤษณ์ ทรงชัยสงวน, 2543) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจหลังจากประชาชนได้รับบริการในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ ความสะดวกที่ได้รับบริการ ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการคุณภาพของบริการที่ได้รับ ระยะเวลาในการดำเนินการและข้อมูลที่ได้รับจากการดำเนินการ

วัลลภา ชายหาด (2533 อ้างถึงใน กรองแก้ว โคตรภูเวียง, 2543) ได้กล่าวถึงความหมายความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะพอสรุปได้ว่า ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการได้รับบริการในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน
2. การให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา
3. การบริการอย่างต่อเนื่อง
4. การบริการอย่างก้าวหน้า

ความพึงพอใจต่อการให้บริการควรพิจารณาจากสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้(กรองแก้ว โคตรภูเวียง, 2543)

- 1) การให้บริการอย่างสม่ำเสมอภาค (Equity Service) คือ การบริการที่มีความยุติธรรมเสมอภาคและเสมอหน้า
- 2) การบริการรวดเร็วต่อเวลา (Timely Service) คือ การให้บริการตามลักษณะความจำเป็นรีบด่วน
- 3) การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) คือ ความพึงพอใจในด้านสถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ
- 4) การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service)
- 5) การให้บริการที่มีความก้าวหน้า (Progressive Service) คือ การพัฒนา งานบริการด้านปริมาณและคุณภาพ ให้มีความเจริญก้าวหน้าไปเรื่อยๆ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545) ได้กล่าวถึงความต้องการพื้นฐานที่ตอบสนองต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว 10 ประการในการจัดการท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วมในแต่ละประเด็นคือ

1. เติงนอนที่สบายในราคาสมเหตุสมผล
2. ห้องน้ำและส้วมที่สะอาด
3. อาหารพื้นบ้านง่ายๆ แต่ปรุงรสอย่างดี
4. ทิวทัศน์และธรรมชาติของชนบทที่สวยงาม
5. ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของท้องถิ่น
6. กิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ชนบท อาทิ เดินป่า ตกปลา ขี่ม้า ปั่นเขา ขี่จักรยาน

7. ร้านค้าทั่วไปและร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก
8. ความบันเทิง อาทิ ดนตรี การเดินร่ำ การละเล่นพื้นบ้าน และการแสดงต่างๆ
9. ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
10. ความเป็นมิตร และรอยยิ้มของเจ้าบ้าน

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจจากการให้บริการขึ้นอยู่กับลักษณะการให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าและบุคคลอาจได้รับความพึงพอใจในการบริการแตกต่างกันได้แม้ลักษณะการให้บริการเหมือนกัน ซึ่งเป็นความรู้สึกที่แสดงออกมา เกิดขึ้นเมื่อได้รับในสิ่งที่ต้องการตามความคาดหวังอาจเปลี่ยนแปลงได้โดยขึ้นกับระยะเวลาหรือสภาพแวดล้อม โดยที่ผู้ใช้บริการในที่นี้เป็นประชาชนที่เป็นนักท่องเที่ยว ในการไปเที่ยวที่มีรูปแบบสัมผัสวัฒนธรรมในชนบท ซึ่งจะพักอยู่เสมือนเป็นบุคคลในบ้านของชุมชนที่จัดบริการในลักษณะดังกล่าว

2.1.6 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยว (Motivators)

ความหมายของแรงจูงใจ มีดังนี้

Walters. (1978:218) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ว่า หมายถึงบางสิ่งบางอย่างที่อยู่ภายในตัวบุคคลที่มีผลทำให้บุคคลต้องกระทำหรือเคลื่อนไหวหรือมีพฤติกรรมในลักษณะที่มีเป้าหมาย

McGraw-Hill.Kast (1974:368) ได้ให้ความหมายว่าแรงจูงใจหมายถึงสถานะที่อยู่ภายในตัวของผู้บริโภคที่เป็นพลังทำให้ร่างกายมีการเคลื่อนไหวไปในทิศทางที่มีเป้าหมายที่ได้เลือกไว้แล้วซึ่งมักจะเป็นเป้าหมายที่มีอยู่ในสถานะแวดล้อม

เสรี วงษ์มณฑา (2542:58) ให้ความหมายแรงจูงใจหมายถึงพลังกระตุ้นภายในของแต่ละบุคคลซึ่งกระตุ้นให้บุคคลเกิดการปฏิบัติ

สมกมล พวงธรรม (2546:21) แรงจูงใจหมายถึง การที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากปัจจัยภายในและภายนอก เพื่อให้เกิดการกระทำหรือพฤติกรรมบางอย่างที่ต้องการ

สาเหตุของการเกิดแรงจูงใจ

พิบูล ทิปะपाल (2545:156) กล่าวถึงสาเหตุของการเกิดแรงจูงใจไว้ดังนี้

แรงจูงใจที่เกิดจากตัวผลิตภัณฑ์ (Product Buying Motives) ได้แก่แรงจูงใจที่เกิดขึ้นกับผู้บริโภคที่ต้องการสินค้าและบริการมาเพื่อตอบสนองความต้องการให้ได้รับความพอใจ

แรงจูงใจที่เกิดจากเหตุผล (Rational Buying Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการพิจารณาของผู้ซื้ออย่างมีเหตุผลก่อนตัดสินใจซื้อ แรงกระตุ้นประเภทนี้ได้แก่

1. ความประหยัด เช่นราคาที่ถูกกว่า
2. ประสิทธิภาพและสมรรถภาพในการใช้ เช่นคุณภาพสินค้าที่ดีกว่า ใช้ประโยชน์ได้

มากกว่า

3. ความเชื่อถือได้ เช่น การรับประกันคุณภาพสินค้า ชื่อเสียงของผู้จำหน่าย
4. ความทนทานถาวรของสินค้า
5. ความสะดวกในการใช้

แรงจูงใจที่เกิดจากอารมณ์ (Emotion Buying Motives) สามารถแบ่งได้ดังนี้

1. การเอาอย่างแข่งดีกัน เพื่อไม่ให้หน้าสู้คนอื่น การได้ท่องเที่ยวในสถานที่ที่มีชื่อเสียงอาจเป็นประเด็นที่นำมาพูดคุยกันในหมู่สังคม การได้ชื่อว่าเคยไปอาจทำให้บางคนมีความรู้สึกว่าคุณเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม
2. ต้องการเป็นจุดเด่นเป็นเอกเทศ เป็นผู้นำแฟชั่นทันสมัย การท่องเที่ยวเป็นสัญลักษณ์ของการเป็นผู้นำแฟชั่นในกลุ่มคนบางกลุ่ม การได้ท่องเที่ยวในสถานที่เปิดใหม่หรือการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่เช่นการได้น้ำดื่มปะการังที่เกาะลันตาซึ่งถือได้ว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเปิดใหม่ยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จัก อาจทำให้กลุ่มรู้สึกว่าคุณคนนี้เป็นผู้นำสมัยแสวงหาสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่เสมอ
3. ต้องการการคล้อยตามผู้อื่น เลียนแบบกลุ่ม เลียนแบบผู้ที่ตนชื่นชอบผู้มีชื่อเสียง การท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆหากเพื่อนหรือกลุ่มคนในสังคมเราได้ไปเที่ยวมาแล้ว แต่เรายังไม่เคยไปอาจถูกเพื่อนมองว่าเป็นบุคคลที่ล้าหลังได้
4. ต้องการความสะดวกสบาย การพักผ่อน เบาแรง การทำงานทำให้เกิดความเมื่อยล้าทั้งร่างกายและจิตใจ การท่องเที่ยวสำหรับครอบครัวทำให้แม่บ้านทำงานน้อยลง เพราะอาจไม่ต้องประกอบอาหารเอง

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาแรงจูงใจเป็นเรื่องที่สำคัญต่อการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ซึ่งพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้และเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอซึ่งในแต่ละบุคคลก็อาจมีแรงจูงใจที่แตกต่างกัน บทนี้ได้กล่าวถึงทฤษฎีทางจิตวิทยาที่อธิบายถึงความต้องการทางการท่องเที่ยว และทฤษฎีแรงจูงใจ ความสัมพันธ์ของแรงจูงใจและรูปแบบการท่องเที่ยว สิ่งกระตุ้นความต้องการในการท่องเที่ยวคือ สิ่งจูงใจต่างๆของสถานที่ท่องเที่ยว หรือช่วงเวลาที่ยังใจให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเที่ยวได้ สิ่งต่างๆที่ทำให้ความต้องการถูกระงับไปหรือทำให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกต่อการเดินทางลดน้อยลง เช่น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม หรือปัจจัยทางจิตวิทยา สิ่งต่างๆที่เป็นสาเหตุที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจในความต้องการที่จะเดินทางหรือวางรูปแบบที่ใช้เพื่อการท่องเที่ยว หรือเป็นสิ่งที่กำหนดรูปแบบพฤติกรรมในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวให้มีความแตกต่างกัน

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มิตรรา สามารถ (2543) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นบ้านถ้ำลอด บ้านเขาหลวง บ้านคลองช้าง บ้านโคกเกตุ และบ้านโขงกุดหวาย พบว่า

1. ลักษณะการก่อตัวของกลุ่มในชุมชนท้องถิ่นเพื่อการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 3 แบบคือ 1) แบบที่เกิดขึ้นตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่นเอง 2) แบบเกิดขึ้นตามภารกิจขององค์กรปกครองท้องถิ่น และ 3) แบบที่เกิดขึ้นจากแรงกระตุ้นของภาคราชการในพื้นที่

2. การตัดสินใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนท้องถิ่น มีหลายประเด็นได้แก่ ชุมชนท้องถิ่นได้ร่วมกันพิจารณาว่าสมควรจะดำเนินกิจการหรือไม่ วางแผนดำเนินการตามขั้นตอนและกำหนดกิจกรรมต่างๆ ที่มีเช่น การประชุมหมู่บ้านหรือการจัดเวทีประชาคม การประสานขอความรู้และความร่วมมือกับฝ่ายต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน และประเด็นเรื่องผลประโยชน์ที่สมาชิกควรได้รับจากกองทุนในลักษณะเงินปันผล

3. การรวมตัวกันเป็นกลุ่ม/องค์กร ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมโดย การจัดตั้งคณะกรรมการที่ดำเนินกิจการท่องเที่ยวด้วยการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยจากสมาชิกในชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภารกิจ และโดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ของชุมชนท้องถิ่นในการดูแล

4. การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวต้องสอดคล้องกับความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่นได้แก่ การกำหนดจุดท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่น่าสนใจ รูปแบบการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว พาหนะที่ใช้ประกอบการท่องเที่ยว วัฒนธรรมที่ควรอนุรักษ์ งานประเพณีท้องถิ่น และการขายของที่ระลึกจากผลิตภัณฑ์หรือหัตถกรรมพื้นบ้าน

5. การปฏิบัติงาน การแบ่งภารกิจ มีส่วนร่วมโดย 1) เป็นเครือข่ายความร่วมมือเพื่อระดมและผนึกกำลังกันเสริมสร้างการท่องเที่ยวชุมชน 2) การแบ่งภาระหน้าที่ให้เกิดความชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนเพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปด้วยความยุติธรรม

6. ทูทางสังคม คือ 1) ความรู้พื้นบ้านและภูมิปัญญาชาวบ้าน การอนุรักษ์ประเพณี และวัฒนธรรมตามวิถีดั้งเดิม ซึ่งเรียบง่ายแตกต่างและหายากจากสังคมสมัยใหม่ 2) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นด้วยความรักและหวงแหน 3) การดำรงชีวิตประจำวันแบบวิถีไทยด้วยสมุนไพรนานาชนิด

7. ผลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นๆ ได้แก่ เงินรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยว การขายผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน การเปิดร้านค้าขายอาหารและของที่ระลึก

8. การพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นผลรวมในลักษณะนามธรรมได้แก่ ความรัก ความสามัคคีในชุมชนและลดความขัดแย้ง การเรียนรู้ในสิ่งใหม่จากความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก ความรู้สึกหวง

แทนในสิ่งที่ดึงมาของชุมชนทั้งชนบทชนนิยมประเพณี วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน

กฤษดา ยะการ (2543) ได้ทำการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนตำบลแม่ทราย อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ พบว่า (1) ประชาชนตำบลแม่ทรายมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับมาก (2) ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกัน (3) ประชาชนคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน (4) ประชาชนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเชิงนิเวศแตกต่างกันและมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกัน

สัมฤทธิ์ วิชัยทา (2543) ได้ผลศึกษาความเข้มแข็งของประชาสังคมตำบลในการดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนรวมว่า การรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งของประชาสังคมตำบลยังมีน้อย เนื่องจากขาดผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจและตระหนักในเรื่องทรัพย์สินส่วนรวม รวมทั้งขาดอุดมการณ์การมีส่วนร่วมทั้งในระดับองค์กรหมู่บ้านและปัจเจกกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจำเป็นต้องให้ความเข้าใจแก่ประชาชน เพื่อให้มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่างๆ บนพื้นฐานของความสามัคคีและความผูกพันกันในชุมชน

พนิตดา สิงห์ครา (2544) ศึกษาศักยภาพของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์บ้านห้วยฮี ตำบลปูลึง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวจะพักแรมในชุมชนเสมือนเป็นสมาชิกในครอบครัวเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนแห่งนี้ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวมากกว่า 4 ปีแล้ว สามารถสร้างรายได้ให้สมาชิก 200 – 600 บาท / เดือน ซึ่งเป็นที่พอใจของชุมชนเพราะทรัพยากร วัฒนธรรม วิถีชีวิต ถูกรักษาไว้ภายใต้การจัดการท่องเที่ยว

เสาวลี ทองเจิม (2544) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน: กรณีศึกษาสถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาพระแทว จังหวัดภูเก็ต ผลของการศึกษา สรุปได้ดังนี้ สภาพปัจจุบันการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวสถานีพัฒนาและส่งเสริมสัตว์ป่าเขาพระแทว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต อยู่ในขั้นเตือนภัย เนื่องจากองค์ประกอบของการจัดการสภาพแวดล้อมบางตัวมีความทรุดโทรมควรได้รับการปรับปรุง

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวสถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาพระแทว อยู่ในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาที่มีผลกระทบโดยตรง และโดยอ้อม

ต่อทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกโดยการเน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประโยชน์อย่างคุ้มค่าจนถึงรุ่นลูกหลานต่อไป

พลทรัพย์ สวนเมือง ตูลาพันธ์ และคณะ (2544) ทำการวิจัย โครงการรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในพื้นที่ จังหวัดสุรินทร์และร้อยเอ็ด ผลของการศึกษาพบว่า ชุมชนมีทัศนคติไม่ดีกับการท่องเที่ยวที่ผ่านมา กล่าวคือชุมชนเชื่อว่าการท่องเที่ยวที่ผ่านมาทำลายความเข้มแข็งและวัฒนธรรมชุมชน นอกจากนี้รัฐยังแย่งการจัดการไปจากประชาชน ชุมชนส่วนใหญ่ไม่รู้จักรจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน แต่ก็คาดว่าการท่องเที่ยวที่จัดโดยชุมชนจะช่วยอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมดั้งเดิมเอาไว้ถ้าชุมชนจัดการท่องเที่ยวโดยตนเอง วัตถุประสงค์อันดับแรกที่ชุมชนต้องการคือ การสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน อันดับที่สองคือเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ส่วนการเผยแพร่ของดีของชุมชนและการศึกษาร่วมกันของชุมชนเป้าหมายกับนักท่องเที่ยวเป็นวัตถุประสงค์อันดับรองลงมา ชุมชนเป้าหมาย 5 แห่ง ได้ทดลองจัดการท่องเที่ยวขึ้นและพบว่า

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมในชุมชน เช่นการสาธิตการทอผ้า และข้อมี่ การนั่งช้าง การแสดงดนตรี การจัดอาหารพื้นบ้าน การนวด และอบสมุนไพรนั้น มีลักษณะเป็นทางการหรือเป็นวิชาการเหมือนการจัดการดูงานมากกว่าการจัดการท่องเที่ยว การผสมผสานระหว่างความรู้และความเพลิดเพลิน

2. บ้านพักและการจัดอาหารพื้นบ้าน ยังมีมาตรฐานที่แตกต่างกัน

3. ชุมชนมีข้อจำกัดในการเป็นมัคคุเทศก์

4. การเตรียมตัวชุมชน ก่อนข้างดี มีเพียงสองชุมชนที่การประสานงานระหว่างตัวแทนที่เข้าร่วมประชุมกับคนในชุมชนยังคลุกคลีแต่การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวก็ยังมีน้อย รายได้ส่วนที่ชาวบ้านได้รับค่อนข้างน้อย แต่นักท่องเที่ยวก็ยังรู้สึกว่าราคาค่าท่องเที่ยวอาจจะแพงเกินไป

5. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับพอใช้ แต่ชุมชนมีความพึงพอใจในการที่ได้จัดการท่องเที่ยว เพราะชุมชนพบว่า การท่องเที่ยวได้ทำให้เกิดความร่วมมือในชุมชน เกิดรายได้ช่วยให้ชุมชนสะอาด สร้างโอกาสให้คนในชุมชนได้แลกเปลี่ยนทัศนคติกับบุคคลภายนอก และทำให้เกิดความภาคภูมิใจในหมู่บ้านและวัฒนธรรมของตนชุมชนมีความรู้และมีส่วนร่วมอย่างมากในด้านการจัดการท่องเที่ยว

ท้ายที่สุดการวิจัย ได้เสนอแนะให้มีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในประเด็นที่สำคัญคือ

1. รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเพื่อเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยวพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวและพยายามสร้างกลไกการตลาดให้เกิดขึ้น

3. สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนเป้าหมายและเครือข่ายการท่องเที่ยว

นาถพิมล วาดสันทัด (2545) ทำการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์ทางการตลาดแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลของการศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์พบว่า เมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่มีจุดแข็งด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวคือ มีเอกลักษณ์ มีประวัติศาสตร์และโบราณสถานที่น่าสนใจ แต่ต้องการมีการปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนคือสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภค การบริหารจัดการ การสร้างกิจกรรมทางการท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์สำหรับโอกาสในการพัฒนาคือ หน่วยงานราชการมีนโยบาย แผนงานและให้การสนับสนุนการท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่ ตลอดจนการค้าขายกับประเทศจีน ด้านอุปสรรคต่อการพัฒนาคือขาดงบประมาณ ประชาชนขาดจิตสำนึกในการหวงแหนมรดกทางการท่องเที่ยว บุคลากรไม่มีความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

ส่วนการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดเมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่ พบว่าจะต้องมีการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ที่มีจุดเด่น ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่สมบูรณ์และมีเอกลักษณ์ ตลอดจนการปรับปรุงสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ดีขึ้น สำหรับราคาการเข้าชมสถานที่นั้น จะต้องมีการกำหนดราคาให้สูงขึ้นให้เหมาะสมกับคุณค่าของผลิตภัณฑ์ และเพื่อการนำเสนอผลิตภัณฑ์ และกำหนดราคาให้มีความหลากหลาย การจัดจำหน่ายควรเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านอินเทอร์เน็ต และเคอร์เตอร์ประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการตลาดควรเพิ่มการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น จัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักเมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่เพิ่มมากขึ้น

จรงค์ อินทยนต์ (2545) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว: กรณีศึกษา บ้านโป่งร้อน ตำบลใหม่พัฒนา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ผลของการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 41-50 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาและมีอาชีพรับจ้าง
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวในด้านการเสนอความคิดเห็นการวางแผนและการตัดสินใจ การปฏิบัติการ การแบ่งปันประโยชน์เกิดจากการดำเนินงาน การติดตามและการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง
3. ความต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการการท่องเที่ยวในด้านการเสนอความคิดเห็น การวางแผนและการตัดสินใจ การปฏิบัติการ การแบ่งปันผลประโยชน์เกิดจากการดำเนินงาน การติดตามและการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง
4. เพศ อายุ และระดับการศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว แต่อาชีพไม่มีผลต่อความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว

5. แนวทางที่เหมาะสมในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวของประชาชน คือ การกำหนดมาตรฐานและการชี้วัดการประเมินในระดับบุคคล ชุมชน และสภาพแวดล้อมทั้งนี้ เพื่อความความเป็นระบบหรือมาตรฐานในการบริหารจัดการ การแบ่งบทบาทหน้าที่ การจัดสรรผลตอบแทนที่เหมาะสม และโปร่งใสตรวจสอบได้ และเพื่ออนุรักษ์สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้อยู่อย่างยั่งยืนชั่วลูกชั่วหลาน

รุ่งนภา จันทวิสมบูรณ์ (2546) ได้ศึกษา การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน : กรณีศึกษา ประวัติศาสตร์เชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 308 คน และสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้อง 4 คน ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนประกอบด้วย การพัฒนาทางด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสม สะอาด ปลอดภัยต่อการเดินทาง การบริหารจัดการในเรื่องการกำหนดนโยบาย กำหนดผังเมือง ควบคุมการก่อสร้างรวมถึงการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการอนุรักษ์ประวัติศาสตร์โบราณสถานและโบราณวัตถุ ด้วยการดูแล ทำนุบำรุง บูรณะซ่อมแซม โบราณสถานให้ยืนยงตราบเท่านาน

ชัชวาลย์ ธรรมสอน(2548) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวทางศิลปะและวัฒนธรรม ชุมชนเชียงทองอำเภอเมืองตาก จังหวัดตากการวิจัยการพัฒนาการท่องเที่ยวทางศิลปะและวัฒนธรรม ชุมชนเชียงทอง อำเภอเมืองตาก จังหวัดตากในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพัฒนาแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน ซึ่งมีทรัพยากรทางศิลปวัตถุ ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่สำคัญมากมาย ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนเชียงทอง มีศักยภาพในการส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะและวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี ด้วยประชาชนส่วนใหญ่ยังสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี ดั้งเดิมไว้อย่างเหนียวแน่น ในความเชื่อ พิธีกรรมต่าง ๆ แบบประเพณีชาวเมืองเหนือ มีวิถีชีวิตเรียบง่าย ที่สามารถพัฒนาให้เป็นจุดขายของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมได้ เป็นอย่างดี มีภาษาพูดแบบคำเมือง สำเนียงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น นอกจากนี้ ชุมชนมีประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ ของชาวบ้านและประวัติศาสตร์ของชาวจีนในตรอกบ้านจีน มีบ้านเรือนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะพื้นถิ่น

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเสริมสร้างแนวทางการพัฒนาให้เป็นแหล่งบริการท่องเที่ยวในหลายกิจกรรมได้มีการปรับปรุงเรือนไม้สักของ นางสาวเกษร พุดตาลดง ให้เป็นศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองระแหง เพื่อใช้เป็นศูนย์บริการ ของชุมชน

หลักการการพัฒนาการวิจัยครั้งนี้ ได้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและให้การสนับสนุน เช่น การท่องเที่ยว เขต 4 จังหวัดตาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดตาก เทศบาลเมืองตาก

ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ชุมชนเชิงทองตั้งอยู่ใจกลางเมืองตากจึงสะดวกในการเข้าถึง และมีสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่หลายประการ

ไทยโรจน์ พวงมณี(2549)ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวอำเภอเมือง จังหวัดเลย เพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทชุมชนและบริบทด้านการจัดการท่องเที่ยวของอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย 2) ศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวของอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย 3) ศึกษาศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย 4) หาแนวทางการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวของอำเภอเมือง จังหวัดเลย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 6 ระยะ คือ (1) ระยะเตรียมแผนการดำเนินการ (2) ระยะศึกษาบริบทชุมชน (3) ระยะถอดบทเรียน (4) ระยะประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว (5) ระยะค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรคและโอกาส (6) ระยะสรุปผลการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มบุคคล ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงและแบบบังเอิญ ประกอบด้วย นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลสำนักงานการท่องเที่ยว ครูอาจารย์ที่สอนด้านการท่องเที่ยว 2) กลุ่มทรัพยากรการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ได้ข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวมาจากกลุ่มตัวอย่างประชากร ใช้แบบประเมินการบริหารจัดการการท่องเที่ยว แบบประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว แบบบันทึกข้อมูล เทคนิคการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์หาค่าสถิติเชิงบรรยาย ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านบริบทของอำเภอเมืองเลย พบว่า อำเภอเมืองเลย มีคำขวัญประจำอำเภอเมืองเลยคือ “ผ้าฝ้ายมีชื่อ เลื่องลือครกหิน ถิ่นข่างพารา งามตาอ่างน้ำหมาน สืบตำนานหมู่บ้านแผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง” มีที่ตั้งอยู่ที่ ที่ว่าการอำเภอเมืองเลย ถนนจรดศรี ต.กุดป่อง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลยมีพื้นที่ทั้งสิ้น 1,480.49 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตด้านทิศเหนือ ติดกับ อำเภอเชียงคาน ปากชม ทิศใต้ ติดกับ อำเภอวังสะพุง นาด้วง ทิศตะวันออก ติดกับ อำเภอนาด้วง ทิศตะวันตก ติดกับ อำเภอภูเรือ ทาลี มีจำนวนหนาแน่นที่สุดรวมทั้งสิ้น 117,671 คน

2. ด้านบริบทการจัดการท่องเที่ยว พบว่า สภาพการจัดการท่องเที่ยวของอำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 รองลงมา คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12

3. ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวของอำเภอเมืองเลย พบว่า มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ได้จากการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 41 แหล่ง แยกเป็น ทรัพยากรการท่องเที่ยวลักษณะธรรมชาติ จำนวน 9 แหล่ง และที่มนุษย์สร้างขึ้น จำนวน 32 แหล่ง

4. ด้านศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวของอำเภอเมืองเลย พบว่า มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ผ่านการประเมินโดยใช้เกณฑ์ด้านสภาพการเข้าถึงและคุณค่าของทรัพยากรท่องเที่ยว แยกตามกลุ่ม ดังนี้ (1) กลุ่มทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูง จำนวน 8 แหล่ง คือ เทศบาลเมืองเลย ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ วัดศรีวิชัยนาราม วัดศรีสุทธาวาส หมู่บ้านวัฒนธรรมนาอ้อ งานกาชาดดอกฝ้ายบานมะขามหวาน

5. ด้านแนวทางการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวของอำเภอเมืองเลย พบว่า (1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการท่องเที่ยวต้องร่วมมือกันพัฒนา และค้นหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ (2) ต้องมีนโยบายและแผนดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมทรัพยากรท่องเที่ยวให้ชัดเจน (3) ต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวเก่าและใหม่ขึ้นมา (4) ต้องมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมทรัพยากรท่องเที่ยว (5) ต้องสร้างศักยภาพของคนในชุมชนและอำเภอเมืองทุกระดับด้วยการให้ความรู้ความเข้าใจ การพัฒนา การอนุรักษ์ การดูแลรักษาและการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 การดำเนินการวิจัย

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ

(1) กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการด้านนันทนาการธุรกิจท่องเที่ยวของชุมชนในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 ตัวอย่าง

(2) กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ แบบเช้าไปเย็นกลับ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มวันธรรมดา 100 ตัวอย่าง และวันหยุด (เสาร์-อาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์) จำนวน 100 ตัวอย่าง รวมทั้งหมด 200 ตัวอย่าง โดยเก็บข้อมูลเฉพาะนักท่องเที่ยวในประเทศในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552 จำนวน 200 ตัวอย่าง

3.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ในการศึกษารวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยใช้เทคนิคในการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ดังนั้นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามจากแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นคำถามแบบ Rating Scale จากแบบสอบถามกลุ่มผู้ประกอบการและหน่วยงานผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการด้านนันทนาการธุรกิจท่องเที่ยวของชุมชน จำนวน 100 ตัวอย่าง และนักท่องเที่ยวในประเทศ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดและใช้บริการธุรกิจท่องเที่ยวของชุมชนในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 200 ตัวอย่าง จากนั้นใช้วิธีการเลือกตัวอย่าง (Sampling Technique) แบบวิธีสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 300 ตัวอย่าง โดยได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาของแบบสอบถามออกเป็น 2 ชุดดังนี้

แบบสอบถามแบบชุดที่ 1 ใช้เพื่อทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ โดยได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาแบ่งออกเป็น 6 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ รายได้ต่อเดือน เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการ ได้แก่ การประกอบกิจการ สาเหตุของการประกอบกิจการ เงินลงทุนในการประกอบกิจการ เป็นต้น

ส่วนที่ 3 ข้อมูลกลยุทธ์ทางการตลาด/การให้บริการของกิจการ

ส่วนที่ 4 ปัญหา และความต้องการของการประกอบกิจการในด้านต่างๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ด้านสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ
- ด้านกฎระเบียบและการจัดระเบียบการให้บริการ
- ด้านความสะอาดและการกำจัดขยะ
- ด้านความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว
- ด้านการดูแลและช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ
- ด้านการประชาสัมพันธ์และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง ในด้านต่าง ๆ จำนวน 28 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำนวน 8 ข้อ
- การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำนวน 8 ข้อ
- การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำนวน 5 ข้อ
- การมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบสอบถามแบบชุดที่ 2 ใช้เพื่อทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ โดยได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาแบ่งออกเป็น 6 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ รายได้ต่อเดือน เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ในครั้งนี้ ได้แก่ การเดินทางมาจังหวัดนครสวรรค์ พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง รูปแบบการเดินทาง เป็นต้น

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดในครั้งนี้ ได้แก่ วิธีการเดินทาง การมาท่องเที่ยวในบึงบอระเพ็ด จำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยว เป็นต้น

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการกิจกรรมนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด ได้แก่ การเลือกทริปการท่องเที่ยว ระยะเวลาในการท่องเที่ยว กิจกรรมและนันทนาการ ความประทับใจ เป็นต้น

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

(2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้รวบรวมจากหน่วยงานราชการ และเอกชนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบทความ เอกสาร ตำรา งานวิจัยและค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลออนไลน์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นและแนวคิดพื้นฐานในการทำการวิจัย

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษานิยาม ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชนในการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดตามกรอบแนวคิดในการวิจัย
4. นำเครื่องมือให้กรรมการปริกษาวิจัยพิจารณาปรับปรุง
5. ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของกรรมการที่ปริกษาวิจัย
6. ให้กรรมการที่ปริกษาวิจัยตรวจสอบแบบสอบถามแล้วนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไข
7. นำเครื่องมือที่ได้แก้ไขปรับปรุงเสนอคณะกรรมการที่ปริกษาวิจัย เมื่อผ่านความเห็นชอบแล้วจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยพอสรุปได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการศึกษาข้อมูล เป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสารเพื่อศึกษาถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ กรอบแนวคิดในการวิจัย สมมติฐานการวิจัย แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเป็นการสร้างแบบสอบถามแล้วถึงนำแบบสอบถามตรวจสอบความเที่ยงตรงและทำการแก้ไขปรับปรุง

3. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการนำแบบสอบถามออกไปสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการและหน่วยงานผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการด้านนันทนาการ ธุรกิจท่องเที่ยวชุมชน และนักท่องเที่ยวในประเทศ ในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัด นครสวรรค์ จำนวน 300 คน

4. ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความ ถูกต้องแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาจัดระบบเพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อ การวิจัยทางสังคมศาสตร์บนวินโดวส์ โดยจำแนกวิธีการศึกษาแยกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาศักยภาพและรูปแบบในการประกอบกิจการเกี่ยวเนื่อง และกิจกรรมด้านนันทนาการในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถามชุดที่ 1 ใช้เพื่อทำการศึกษากับกลุ่ม ตัวอย่างที่เป็นสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริการจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัด นครสวรรค์โดย จำนวน 100 ตัวอย่าง ได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาส่วนที่ 1 -4 ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ รายได้ต่อเดือน เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการ ได้แก่ การประกอบกิจการ สาเหตุของ การประกอบกิจการ เงินลงทุนในการประกอบกิจการ เป็นต้น

ส่วนที่ 3 ข้อมูลกลยุทธ์ทางการตลาด/การให้บริการของกิจการ

ส่วนที่ 4 ปัญหาและความต้องการของการประกอบกิจการในด้านต่างๆ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

(1) ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) อธิบายลักษณะ ของข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการของที่เก็บรวบรวมได้ โดยนำเสนอเป็นตาราง แจกแจงความถี่ (Frequency) อัตราร้อยละ (percentage) โดยแสดงเป็นตารางและอธิบายเชิง พรรณนาประกอบ

(2) ส่วนของข้อมูลกลยุทธ์ทางการตลาดและข้อมูลของปัญหา ความต้องการของ ผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องนำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) อธิบายค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard division) โดยมีการแบ่งเกณฑ์การ ให้คะแนนจำแนกดังนี้

มาก	ตรวจให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ตรวจให้	3	คะแนน
น้อย	ตรวจให้	2	คะแนน

ไม่มีเลย ตรวจให้ 1 คะแนน

โดยกำหนดเกณฑ์การหาค่าเฉลี่ยซึ่งได้จากการพิจารณาค่าเฉลี่ย (Mean) จากคะแนนของทุกข้อของคะแนนกลยุทธ์ทางการตลาดและหัวข้อปัญหา และความต้องการ (ผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้อง) ทำให้ได้ระดับคะแนนของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	3.26 – 4.00	แปลความว่า	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.25	แปลความว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.76 – 2.50	แปลความว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.75	แปลความว่า	ไม่มีเลย

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยวของชุมชนที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชน

ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถามชุดที่ 1 ใช้เพื่อทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริการจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์โดยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาส่วนที่ 5 ดังนี้

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง ในด้านต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

โดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard division) โดยมีการแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ดังนี้

มาก	ตรวจให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ตรวจให้	3	คะแนน
น้อย	ตรวจให้	2	คะแนน
ไม่มีเลย	ตรวจให้	1	คะแนน

โดยกำหนดเกณฑ์การหาค่าเฉลี่ยซึ่งได้จากการพิจารณาค่าเฉลี่ย (Mean) จากคะแนนของทุกข้อของคะแนนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ทำให้ได้ระดับคะแนนของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	3.26 – 4.00	แปลความว่า	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.25	แปลความว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.76 – 2.50	แปลความว่า	น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.75 แปลความว่า ไม่มีเลย

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อสำรวจพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการมาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลจากแบบสอบถามกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 200 ราย ประกอบด้วยข้อมูล 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ในครั้งนี้ ได้แก่ การเดินทางมาจังหวัดนครสวรรค์ พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง รูปแบบการเดินทาง เป็นต้น

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดในครั้งนี้ ได้แก่ วิธีการเดินทาง การมาท่องเที่ยวในบึงบอระเพ็ด จำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยว เป็นต้น

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการกิจกรรมนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด ได้แก่ การเลือกทริปการท่องเที่ยว ระยะเวลาในการท่องเที่ยว กิจกรรมและนันทนาการ ความประทับใจ เป็นต้น

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

(1) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมคะแนนของแต่ละส่วนของแบบสอบถามที่ได้และวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการจัดเรียงคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวตามวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 4 ระดับต่อไปนี้

มาก	ตรวจให้	4	คะแนน
ดี	ตรวจให้	3	คะแนน
พอใช้	ตรวจให้	2	คะแนน
ปรับปรุง	ตรวจให้	1	คะแนน

โดยกำหนดเกณฑ์การหาค่าเฉลี่ยซึ่งได้จากการพิจารณาค่าเฉลี่ย (Mean) จากคะแนนของทุกข้อของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ทำให้ได้

ระดับคะแนนของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	3.26 – 4.00	แปลความว่า	ดีมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.25	แปลความว่า	ดี
ค่าเฉลี่ย	1.76 – 2.50	แปลความว่า	พอใช้
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.75	แปลความว่า	ปรับปรุง

(2) ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of Variance: F – test) เพื่อเปรียบเทียบการมาใช้บริการของนักท่องเที่ยวในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ โดยการนำข้อมูลมา cross กัน และวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวกับพฤติกรรมการมาใช้บริการของนักท่องเที่ยวในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด ทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ด้วยการกำหนดระดับนัยสำคัญ 0.01 มากกว่าเปรียบเทียบค่าที่เปิดได้จากตารางที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 แสดงว่าข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมาใช้บริการของนักท่องเที่ยวในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

5. ขั้นตอนการสรุปผล เป็นการสรุปผลการวิเคราะห์และจัดทำเอกสาร

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชน มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาศักยภาพและรูปแบบในการประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องและกิจกรรมด้านนันทนาการในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด (2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยวของชุมชนที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชน และ (3) เพื่อสำรวจพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการมาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด คณะผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิจัยศึกษาศักยภาพและรูปแบบในการประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องและกิจกรรมด้านนันทนาการในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

4.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการ

4.1.3 ข้อมูลกลยุทธ์ทางการตลาด/การให้บริการของกิจการ

4.1.4 ปัญหาและความต้องการของกลุ่มตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

4.2 ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

4.3 ผลการวิจัยการสำรวจพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการมาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

4.3.1 ข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

4.3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ครั้งนี้

4.3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดในครั้งนี้

4.3.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริหารกิจกรรมนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

4.3.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดเพื่อให้บริหารนักท่องเที่ยว

4.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance: F – test) เพื่อเปรียบเทียบการมาใช้บริการของนักท่องเที่ยวในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณา (F-distribution)
t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลบวกของส่วนเบี่ยงเบนกำลังสอง
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน
*	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
P	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

4.1 ผลการวิจัยศึกษาศักยภาพและรูปแบบในการประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องและกิจกรรมด้าน นันทนาการในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

การศึกษาข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคมกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 ตัวอย่าง ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ที่อยู่ อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ของครอบครัว รายจ่ายครอบครัว เงินออมของครัวเรือน และภาระหนี้สินของครัวเรือน ผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

(1) **เพศ** จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 64 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 และเป็นเพศชายจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.1

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดเป็นเพศชายและเพศหญิงในสัดส่วนใกล้เคียงกัน อาจเนื่องจากการประกอบธุรกิจหรือการประกอบการเกี่ยวเนื่องกับแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดเป็นพฤติกรรมทั่วไปไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศชายหรือเพศหญิงเท่านั้น

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง

ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามเพศ หน่วย: คน

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	36	36.0
หญิง	64	64.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(2) อายุ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 20-30 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาคือช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.2

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จะอยู่ในช่วงอายุอยู่ในช่วง 20-30 ปี ซึ่งเป็นช่วงกลุ่มที่กำลังเริ่มทำงานและมีรายได้เป็นของตนเองโดยสนใจในการประกอบอาชีพส่วนตัว จึงมีความสนใจและประกอบอาชีพในสถานที่ท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในครอบครัว นอกจากนี้ยังเป็นกลุ่มเริ่มมีภาระในเรื่องครอบครัวต้องรับผิดชอบและมีค่านิยมเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจเกี่ยวเนื่องหรือมีส่วนร่วมกับการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามอายุ หน่วย: คน

อายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20	12	12.0
20 - 30	48	48.0
31 - 40	11	11.0
41 - 50	22	22.0
51 - 60	6	6.0
มากกว่า 60	1	1.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(3) สถานภาพ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกัน จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 56.0 รองลงมาคือโสด จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.3

เมื่อพิจารณาข้อมูลเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากเป็นช่วงอายุที่นิยมประกอบอาชีพอิสระและมีอายุอยู่ในสถานภาพมีครอบครัวอยู่ด้วยกันช่วยกันประกอบอาชีพที่ถนัดและหารายได้เพื่อใช้จ่ายในครอบครัวและเป็นสาเหตุของการเข้ามาดำเนินการประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามสถานภาพ หน่วย: คน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	36	36.0
สมรส อยู่ด้วยกัน	56	56.0
สมรส แยกกันอยู่	4	4.0
หม้าย / หย่าร้าง	4	4.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(4) **ระดับการศึกษา** จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 หรือ ม.ศ.3 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 รองลงมาคือระดับประถมศึกษา จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.4

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า ตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 หรือ ม.ศ.3 เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการให้การประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจเกี่ยวเนื่องในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด นอกจากนี้ยังเป็นกลุ่มที่มีความสนใจในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ตนเองประกอบอาชีพซึ่งพยายามแสดงความคิดเห็นและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายต่างๆ ของผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งจะส่งผลต่อผู้ประกอบการ โดยตรง ถึงแม้ว่าจะมีระดับการศึกษาไม่ถึงปริญญาตรี แต่การประกอบอาชีพการทำงานเพื่อสร้างฐานะทางครอบครัวโดยซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับตนเองและครอบครัว

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามระดับ การศึกษา หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	19	19.0
มัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือ ม.ศ.3	20	20.0
มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ ม.ศ.	15	15.0
อาชีวศึกษา (ปวช.)	13	13.0
อนุปริญญา (ปวส.)	17	17.0
ปริญญาตรี	15	15.0
สูงกว่าปริญญาตรี	1	1.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(5) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำกว่า 4 คน จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 รองลงมาคือจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 เมื่อจำแนกตามกลุ่มที่มีรายได้พบว่าจำนวนสมาชิกที่มีรายได้จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.5

เมื่อพิจารณาจากจำนวนสมาชิกในครัวเรือนจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำกว่า 4 คน ซึ่งไม่มีรายได้ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดมีภาระของครอบครัวซึ่งไม่มีรายได้ซึ่งต้องประกอบการในธุรกิจที่สามารถรายได้ให้กับครอบครัวและชดเชยค่าใช้จ่ายกับสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพดังนั้นการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการจะส่งผลต่อการสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้นของเขานั่นเอง

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง

ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

หน่วย: คน

จำนวนสมาชิกใน ครัวเรือน (คน)	มีรายได้		ไม่มีรายได้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 4	23	23.0	33	33.0	64	64.0
4- 6	16	16.0	13	13.0	29	29.0
7-10	11	11.0	2	2.0	13	13.0
มากกว่า 11	1	1.0	1	1.0	2	2.0
รวม	51	51.0	49	49.0	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(6) ที่อยู่ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่มีที่อยู่ในเขตรอบๆบึงบอระเพ็ด (ระยะทางไม่เกิน 1-3 กม.) จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 รองลงมาคืออยู่บริเวณรอบนอกบึงบอระเพ็ด จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 ซึ่งจำแนกตามที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.6

เมื่อพิจารณาจากที่อยู่ของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดส่วนใหญ่มีที่อยู่ในเขตรอบๆบึงบอระเพ็ดซึ่งสะดวกต่อการเดินทางเข้ามาประกอบธุรกิจในแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถเป็นแหล่งสร้างงานสร้างรายได้ของชุมชนในบริเวณใกล้เคียงได้

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง

ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามที่อยู่

หน่วย: คน

ที่อยู่	จำนวน	ร้อยละ
อยู่ในเขตรอบๆบึงบอระเพ็ด(ระยะทางไม่เกิน 1-3 กม.)	64	64.0
อยู่บริเวณรอบนอกบึงบอระเพ็ด	36	36.0
-อยู่ในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์	20	20.0
-นอกเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์	11	11.0
-อยู่ต่างอำเภอ	2	2.0
-อยู่ต่างจังหวัด	3	3.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(7) **อาชีพหลักของครอบครัว** จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 ราย พบว่าอาชีพส่วนใหญ่เป็นพนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 รองลงมาคืออาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.7

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มอาชีพหลักจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดอาชีพหลักคือพนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชนมีจำนวนมากที่สุด ซึ่งกลุ่มอาชีพนี้เห็นว่าอาชีพที่ทำอยู่ไม่มีความมั่นคงและหรือมีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายจึงต้องหาอาชีพที่สามารถสร้างรายได้เพิ่มในครอบครัวโดยการประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดและยังเห็นว่าเป็นสถานที่ที่สามารถสร้างรายได้อย่างยั่งยืนของครอบครัวอีกด้วย

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามอาชีพหลัก หน่วย: คน

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	24	24.0
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	20	20.0
พนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชน	26	26.0
รับจ้างทั่วไป	18	18.0
เกษตรกร/ชาวไร่/ชาวนา	12	12.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(8) **อาชีพรองของครอบครัว** จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 ราย พบว่าอาชีพส่วนใหญ่ไม่มี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 รองลงมาคืออาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.8

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มอาชีพรองจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพรอง ซึ่งกลุ่มอาชีพนี้เห็นว่าอาชีพที่ทำอยู่ในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดมีความมั่นคงและหรือมีรายได้เพียงพอต่อรายจ่าย แต่ทั้งนี้อีกบางส่วนยังมีอาชีพรองคือค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวที่เป็นอาชีพที่สามารถสร้างรายได้เพิ่มในครอบครัวโดยการประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดและยังเห็นว่าเป็นสถานที่ที่สามารถสร้างรายได้อย่างยั่งยืนของครอบครัวอีกด้วย

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง
ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามอาชีพรอง หน่วย: คน

อาชีพรอง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	54	54.0
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	8	8.0
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	12	12.0
พนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชน	1	1.0
รับจ้างทั่วไป	7	7.0
เกษตรกร/ชาวไร่/ชาวนา	18	18.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(9) รายได้ของครอบครัว จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 ราย พบว่ารายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 8,001-10,000 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 รองลงมาคือรายได้ช่วง 10,001-15,000 บาท จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 เมื่อจำแนกตามอาชีพพบว่ารายได้ส่วนใหญ่ได้มาจากอาชีพหลัก จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.9

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มรายได้จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดรายได้ส่วนใหญ่ได้มาจากอาชีพหลักซึ่งมีรายได้ในช่วง 8,001-10,000 บาท ซึ่งกลุ่มอาชีพหลักนี้เห็นว่าอาชีพหลักที่ทำอยู่มียังสามารถเป็นแหล่งรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายในครอบครัว แต่อาชีพรองนั้นมีรายได้ที่ไม่มั่นคงจึงต้องอาศัยลูกค้าหรือการประกอบการหรือนโยบายที่เอื้อต่อการบริหารแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามรายได้ของครอบครัว หน่วย: คน

รายได้ของครอบครัว (บาท)	อาชีพหลัก		อาชีพรอง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000	9	9.0	6	6.0	15	15.0
5,001 – 8,000	10	10.0	4	4.0	14	14.0
8,001-10,000	16	16.0	9	9.0	25	25.0
10,001-15,000	8	8.0	10	10.0	18	18.0
15,001-20,000	8	8.0	8	8.0	16	16.0
มากกว่า 20,00	3	8.0	9	9.0	12	12.0
รวม	54	54.0	46	46.0	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(10) รายจ่ายของครอบครัว จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 ราย พบว่ารายจ่ายของครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ช่วงต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมาคือรายจ่ายช่วง 5,001-8,000 บาทต่อเดือน เมื่อจำแนกตามค่าใช้จ่าย พบว่า รายจ่ายส่วนใหญ่จ่ายค่าสาธารณูปโภค จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 51.0 รองลงมาคือรายจ่ายเพื่อค่าอุปโภค/บริโภค จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.10

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มรายจ่ายจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดส่วนใหญ่รายจ่ายเพื่อสาธารณูปโภค และค่ารายจ่ายเพื่ออุปโภค/บริโภค อาทิ ค่าอาหาร ค่าน้ำ ค่าไฟ เป็นต้น ซึ่งรายจ่ายต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน อาจเนื่องมาจากเป็นรายจ่ายที่จำเป็นต้องจ่ายเพื่อการดำรงชีพของครอบครัวและส่วนใหญ่มีการประหยัดคอคอบบางส่วนรายจ่ายที่ไม่จำเป็นต้องตัดทอนลดลง เพื่อให้มีเงินออมนำมาลงทุนหรือทุนหมุนเวียนในกิจการและเพื่อให้เกิดการประกอบกิจการต่อไป

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามรายจ่ายของครอบครัว หน่วย: คน

รายจ่ายของ ครัวเรือน(บาท)	ค่าสาธารณูปโภค		ค่าอุปโภค/บริโภค		ค่าเบ็ดเตล็ดฯ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000	34	34.0	13	13.0	1	1.0	48	48.0
5,001 – 8,000	7	7.0	4	4.0	3	3.0	14	14.0
8,001-10,000	5	5.0	3	3.0	4	4.0	12	12.0
10,001-15,000	2	2.0	2	2.0	6	6.0	10	10.0
15,001-20,000	2	2.0	2	2.0	3	3.0	7	7.0
มากกว่า 20,00	1	1.0	4	4.0	4	4.0	9	9.0
รวม	51	51.0	28	28.0	21	21.0	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(11) เงินออมของครอบครัว จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่มีการออม จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมาคือไม่มีการออม จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0 เมื่อจำแนกการออมพบว่ามีการออมอยู่ในช่วงต่ำกว่า 5,000 คน และ 5,001-8,000 บาท ดังแสดงในตารางที่ 4.11

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มการออมจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดส่วนใหญ่มีการออม เนื่องจากเห็นว่าเศรษฐกิจในช่วงนี้ไม่มีความมั่นคงรายได้บางส่วนซึ่งหักจากรายจ่ายแล้วจะออมเพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉินในอนาคตซึ่งการออมของกลุ่มตัวอย่างก็ขึ้นอยู่กับรายได้ที่ได้จากการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดด้วย

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามเงินออมของครอบครัว หน่วย: คน

เงินออมของครอบครัว(บาท)	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีออม	41	41.0
มีออม	59	59.0
-ต่ำกว่า 5,000	29	29.0
-5,001 – 8,000	14	14.0
-8,001-10,000	5	5.0
-10,001-15,000	5	5.0
-15,001-20,000	2	2.0
-มากกว่า 20,00	3	3.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(12) ภาระหนี้สินของครอบครัว จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่มีภาระหนี้สิน จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 88.0 รองลงมาคือไม่มีภาระหนี้สิน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.12

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มภาระหนี้สินของครอบครัวจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดภาระหนี้สินส่วนใหญ่เกิดจากการกู้ยืมเพื่อนำเงินมาลงทุนในการประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดโดยมีภาระหนี้สินมากกว่า 20,000 บาทต่อครอบครัวและยังต้องมีการผ่อนจ่ายเป็นวันและหรือเป็นงวดๆให้กับผู้ให้กู้ยืมซึ่งส่งผลต่อการประกอบธุรกิจพอสมควร

ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามภาระหนี้สินของครอบครัว หน่วย: คน

ภาระหนี้สินของครัวเรือน(บาท)	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีภาระหนี้สิน	12	12.0
มีภาระหนี้สิน	88	88.0
-ต่ำกว่า 5,000	4	4.0
-5,001 – 8,000	7	7.0
-8,001-10,000	11	11.0
-10,001-15,000	12	12.0
-15,001-20,000	19	19.0
-มากกว่า 20,00	35	35.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

4.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการ

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการของกลุ่มตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 ราย ประกอบไปด้วย การประกอบการกิจการ ก่อนประกอบการกิจการ สาเหตุที่ท่านมาประกอบการกิจการ การเคยประกอบการกิจการ การกู้เงินมาดำเนินการ ต้นทุนเริ่มต้นในการประกอบการกิจการ คนงานทั้งหมดในกิจการ จำนวนอัตราเฉลี่ยในการใช้บริการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกิจการ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของกิจการ และกำไรสุทธิต่อเดือนของ กิจการ ผลการศึกษามีดังนี้

(1) การประกอบการกิจการ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่ประกอบการร้านอาหาร/ร้านขายอุปกรณ์บันเทิง/ของเล่น/เครื่องคิม จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมาคือการประกอบการบริการให้เช่าห่วงยาง/หาดทรายเทียม/เครื่องเล่นทางน้ำ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.13

เมื่อพิจารณาจากการประกอบการกิจการจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดส่วนใหญ่ประกอบการร้านอาหาร/ร้านขายอุปกรณ์บันเทิง/ของเล่น/เครื่องคิม เนื่องมาจากเห็นว่าเป็นธุรกิจที่น่าจะสร้างรายได้และมีการลงทุนไม่สูงนักและสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ดีซึ่งสอดคล้องกับสถานที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง
ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามการประกอบกิจการ หน่วย: คน

การประกอบกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
ร้านอาหาร/ร้านขายอุปกรณ์บันเทิง/ของเล่น/เครื่องดื่ม	42	42.0
บริหารให้เช่าห่วงยาง/หาดทรายเทียม/เครื่องเล่นทางน้ำ	27	27.0
บริหารร่องเรือชมบึงบอระเพ็ด/ต่องกล้องดูนก	17	17.0
บริหารที่จอดรถ/บ้านพัก/เต็นท์ที่พักแรม	6	6.0
บริหารการดำเนินนันทนาการ เช่น ละครลิง จระเข้โชว์ เป็นต้น	8	8.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(2) อาชีพก่อนการประกอบกิจการแห่งนี้ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบการกิจการ
เกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่มีอาชีพก่อนมาประกอบอาชีพ
นี้ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 รองลงมาคืออาชีพ
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 ดังแสดงใน
ตารางที่ 4.14

เมื่อพิจารณาจากการประกอบอาชีพก่อนมาประกอบกิจการนี้ของกลุ่มตัวอย่างที่
ประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวซึ่งมี
พื้นฐานการประกอบอาชีพที่ถนัดและสามารถสานต่ออาชีพได้โดยไม่ต้องเรียนรู้เพิ่มเติม นอกจากนี้
ยังเป็นอาชีพที่สามารถส่งเสริมและขยายกิจการหรือเป็นมรดกตกทอดให้กับทายาทได้อีกทางโดย
อาศัยการถ่ายทอดอาชีพเพื่อสร้างรากฐานให้กับครอบครัวในอนาคตคาดหวังผ่านการบริหารจัดการ
แหล่งท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพชัดเจน

ตารางที่ 4.14 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง
ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามอาชีพก่อนการประกอบกิจการแห่งนี้ หน่วย: คน

อาชีพก่อนการประกอบกิจการนี้	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	19	19.0
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	36	36.0
พนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชน	13	13.0
รับจ้างทั่วไป	13	13.0
เกษตรกร/ชาวไร่/ชาวน	9	9.0
อื่นๆ อาทิ แม่บ้าน	10	10.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(3) สาเหตุของการประกอบกิจการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 100 ราย พบว่า สาเหตุส่วนใหญ่เป็นคนที่อาศัยอยู่ในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 รองลงมาคือสาเหตุอื่นๆ เช่น ชอบและถนัดในอาชีพนี้ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.15

เมื่อพิจารณาจากสาเหตุของการประกอบกิจการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดของกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการส่วนใหญ่เป็นคนที่อาศัยอยู่ในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดซึ่งได้สังเกตเห็นในความสำเร็จของแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถสร้างรายได้และอาชีพที่ตนเองถนัดและชอบซึ่งอยู่บริเวณไม่ไกลจากบ้านและชุมชนซึ่งนั่นหมายถึงการประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปประกอบอาชีพด้วยเช่นกัน

ตารางที่ 4.15 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง
ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามสาเหตุที่ของการประกอบกิจการในแหล่ง
ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

สาเหตุของการประกอบกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
อาศัยอยู่ในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	35	35.0
ไม่รู้จะประกอบธุรกิจอะไร/ที่ไหน	12	12.0
เห็นว่าน่าจะสามารถสร้างรายได้	19	19.0
อื่นๆ อาทิ อาชีพที่ชอบและถนัด	23	23.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(4) **ระยะเวลาการประกอบกิจการ** จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบการกิจการ เกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่เคยประกอบอาชีพในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดมาก่อน โดยมีระยะเวลาการประกอบกิจการ มากกว่า 12 เดือน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 รองลงมาคือระยะเวลาช่วง 10-12 เดือน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.16

เมื่อพิจารณาจากระยะเวลาของการประกอบกิจการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดของกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการส่วนใหญ่เคยประกอบอาชีพนี้มาก่อนซึ่งมีช่วงระยะเวลามากกว่า 12 เดือน เนื่องจากเป็นสถานที่ท่องเที่ยวมาแต่โบราณและได้มีการปรับปรุงทัศนียภาพอย่างต่อเนื่องต่อการประกอบกิจการของตนเองจึงไม่คิดที่จะเปลี่ยนหรือย้ายไปประกอบกิจการในแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ

ตารางที่ 4.16 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามระยะเวลาการประกอบกิจการ หน่วย: เดือน

ระยะเวลาการประกอบกิจการ	เคย		ไม่เคย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 3	13	13.0	2	2.0	15	15.0
3-6	15	15.0	2	2.0	17	17.0
7-9	10	10.0	0	0.0	10	10.0
10-12	26	26.0	0	0.0	26	26.0
มากกว่า 12	32	32.0	0	0.0	32	32.0
รวม	96	96.0	4	4.0	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(5) **เงินทุนในการประกอบกิจการ** จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบการกิจการ เกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่เงินทุนในการประกอบกิจการ ได้จากตนเอง จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมาคือกู้ยืม จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 ซึ่งเงินทุนส่วนใหญ่อยู่ช่วงมากกว่า 20,000 บาท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 รองลงมาคือช่วง 10,001-15,000 บาท และ 15,001-20,000 บาท ดังแสดงในตารางที่ 4.17

เมื่อพิจารณาจากเงินทุนในการประกอบกิจการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดของกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการส่วนใหญ่ได้เงินทุนจากตนเอง ในการลงทุนครั้งนี้เนื่องมาจากเป็นเงินทุนที่ไม่สูงนักกับการประกอบกิจการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดเพราะเป็นธุรกิจไม่ค่อยใหญ่อาศัยเงินหมุนเวียนเป็นรายวันขึ้นอยู่กับลูกค้าที่มาใช้บริการเป็นหลัก

ตารางที่ 4.17 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง
ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามเงินทุนในการประกอบกิจการ หน่วย: บาท

เงินทุนในการประกอบ กิจการ(บาท)	ตนเอง		กู้ยืม		การร่วมหุ้น		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000	3	3	0	0	0	0	3	3.0
5,001 – 8,000	5	5	0	0	0	0	5	5.0
8,001-10,000	7	7	0	0	2	2	7	7.0
10,001-15,000	19	19	3	3	0	0	24	24.0
15,001-20,000	19	19	6	6	0	0	25	25.0
มากกว่า 20,00	22	22	9	9	5	5	36	36.0
รวม	75	75.0	18	18.0	7	7.0	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(6) การกู้เงินมาดำเนินการ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีการกู้เงินมาดำเนินการ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 82.0 รองลงมาคือได้กู้ยืม จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 เมื่อจำแนกตามการกู้ยืม พบว่า ส่วนใหญ่กู้ยืมเงินมาจากนายทุนเงินกู้นอกระบบ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 รองลงมาคือจากญาติ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.18

เมื่อพิจารณาจากการกู้เงินมาดำเนินการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดของกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการส่วนใหญ่ไม่ได้กู้เนื่องจากเป็นเงินทุนที่สามารถนำเงินตนเองมาลงทุนได้ โดยได้มาจากเงินออมที่สะสมไว้และมีการหมุนเวียนเป็นเงินทุนในกิจการซึ่งอยู่ในลักษณะวันต่อวันหรือแล้วแต่จำนวนลูกค้าที่มาให้บริการในแต่ละวันหรือตามเทศกาลต่างๆ

ตารางที่ 4.18 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง
ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามประเภทการกู้เงินมาดำเนินการ หน่วย: คน

ประเภทการกู้เงินมาดำเนินการ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้กู้	82	82.0
กู้ยืม	18	18.0
-ญาติ	5	5.0
-นายทุนเงินกู้	9	9.0
-ธนาคาร	2	2.0
-กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	1	1.0
-อื่นๆ อาทิ โครงการส่งเสริมกิจการ SME	1	1.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(7) **ต้นทุนเริ่มต้นในการประกอบกิจการ** จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่มีต้นทุนเริ่มต้นอยู่ช่วง 30,001-40,000 บาท จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 รองลงมาคือช่วง 10,001-20,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 หากจำแนกตามค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มต้นในการประกอบกิจการพบว่าส่วนใหญ่จ่ายค่าก่อสร้าง/สิ่งอำนวยความสะดวก จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมาคือค่าอุปกรณ์ในการบริหาร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.19

เมื่อพิจารณาจากต้นทุนเริ่มต้นในการประกอบกิจการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดของกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการส่วนใหญ่มีต้นทุนเริ่มต้นช่วง 30,001-40,000 บาท ซึ่งลงทุนในสิ่งก่อสร้าง/สิ่งอำนวยความสะดวก อาทิ ที่กันแดด ตกแต่ง หลังคา เป็นต้น การลงทุนเริ่มต้นในการประกอบกิจการดังกล่าวเป็นการลงทุนที่ริเริ่มกิจการดังนั้นต้องมีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกหรือตกแต่งสถานที่ที่สวยงามสอดคล้องกับสถานที่ท่องเที่ยวหรือสภาพสิ่งแวดล้อมและสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาใช้บริการในกิจการของตนเอง

ตารางที่ 4.19 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง
ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกการต้นทุนเริ่มต้นในการประกอบกิจการ หน่วย: บาท

ต้นทุนเริ่มต้นในการ ประกอบกิจการ (บาท)	ค่าก่อสร้าง/สิ่งอำนวยความสะดวก		ค่าโต๊ะ/เก้าอี้/เสื่อ/ วัสดุอุปกรณ์		ค่าอุปกรณ์ในการ บริหาร		รวม	
	ความสะดวก		วัสดุอุปกรณ์		บริหาร		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ต่ำกว่า 10,000	9	9.0	1	1.0	0	0.0	10	10.0
10,001 – 20,000	10	10.0	6	6.0	3	3.0	19	19.0
20,001-30,000	5	5.0	3	3.0	8	8.0	16	16.0
30,001-40,000	10	10.0	8	8.0	5	5.0	23	23.0
40,001-50,000	5	5.0	5	5.0	7	7.0	17	17.0
มากกว่า 50,00	3	3.0	5	5.0	7	7.0	15	15.0
รวม	42	42.0	28	28.0	30	30.0	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(8) **คนงานทั้งหมดในกิจการ** จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่คนงานทั้งหมดในกิจการมีประมาณ 2-4 คน จำนวน 47 คน รองลงมาคือน้อยกว่า 2 คน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 เมื่อจำแนกคนงานในกิจการ พบว่าส่วนใหญ่เป็นคนงานในครอบครัว จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมาคือคนงาน/พนักงานจ้าง จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.20

เมื่อพิจารณาจากคนงานทั้งหมดในการประกอบกิจการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดของกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการส่วนใหญ่มีคนงานไม่มากนัก เนื่องจากเป็นกิจการของครอบครัวมีการบริหารจัดการแบบครอบครัวอาศัยซึ่งกันและกันรวมถึงการใช้แรงงานส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนใกล้เคียงหรือญาติพี่น้องของตนเองเป็นหลัก

ตารางที่ 4.20 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง
ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกการคนงานทั้งหมดในกิจการ หน่วย: คน

คนงานทั้งหมด ในกิจการ	คนในครอบครัว		คนงาน/พนักงานจ้าง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 2	19	19.0	5	5.0	24	24.0
2-4	27	27.0	20	20.0	47	47.0
5-8	8	8.0	11	11.0	19	19.0
9-10	3	3.0	4	4.0	7	7.0
มากกว่า 10	2	2.0	1	1.0	3	3.0
รวม	59	59.0	41	41.0	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(9) จำนวนอัตราเฉลี่ยในการใช้บริการต่อวัน จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่มีจำนวนเฉลี่ยในการใช้บริการมากกว่า 10 โด๊ยะ/คน/ลำ/คัน/วัน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมาคือ 9-10 คน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.21

เมื่อพิจารณาจากจำนวนอัตราเฉลี่ยในการใช้บริการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดของกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการส่วนใหญ่มีลูกค้าเข้ามาใช้บริการมากกว่า 10 โด๊ยะ/คน/ลำ/คัน ต่อวัน จะเห็นได้ว่ามีลูกค้าในแต่ละวันมีจำนวนมากพอสมควร อันเนื่องมาจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่น่าสนใจและยอมรับในความสวยงามเป็นแหล่งเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีส่งผลให้นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการจำนวนมากซึ่งทำให้ผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดก็ได้รับผลประโยชน์ไปด้วย

ตารางที่ 4.21 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกจำนวนอัตราเฉลี่ยในการใช้บริหารต่อวัน

หน่วย: (โต๊ะ/คน/ลำ/คัน)/วัน

จำนวนอัตราเฉลี่ยในการใช้บริหาร	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 2	11	11.0
2-4	15	15.0
5-8	12	12.0
9-10	28	28.0
มากกว่า 10	34	34.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(10) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกิจการ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง ที่ประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่มีรายได้ในช่วง 10,001-20,000 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 รองลงมาคือรายได้ในช่วง 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 เมื่อพิจารณาตามรายได้พบว่าส่วนใหญ่ได้มากจากรายได้จากกาให้บริการทางกิจการ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 63.0 รองลงมาคือรายได้จากการขายอาหาร/เครื่องดื่ม จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.22

เมื่อพิจารณาจากรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกิจการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดของกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการส่วนใหญ่ได้มีรายได้เฉลี่ยช่วง 10,001-20,000 บาท และรายได้ช่วง 20,001-30,000 บาท ซึ่งได้มาจากการให้บริการทางกิจการและรายได้จากการขายอาหาร/เครื่องดื่ม จะเห็นได้ว่ากิจการมีรายได้ที่สูงพอสมควรเหมาะสมกับสภาพการณ์เศรษฐกิจปัจจุบันทำให้กิจการนั้นยังอยู่รอดได้ และมีการระคับระคงให้รายได้สม่ำเสมอคงที่โดยการหารรายได้จากอื่นๆ อีก เช่น การให้บริการเช่าห้วงยาง หรือเช่าเสื่อ เป็นต้น

ตารางที่ 4.22 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง
ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกิจการ หน่วย: บาท

รายได้เฉลี่ยต่อ เดือนของกิจการ	รายได้จากการ ให้บริการทางกิจการ		รายได้จากการขาย อาหาร/เครื่องดื่ม		รายได้อื่นๆ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000	7	7.0	3	3.0	3	3.0	13	13.0
10,001 – 20,000	14	14.0	7	7.0	4	4.0	25	25.0
20,001-30,000	19	19.0	4	4.0	1	1.0	24	24.0
30,001-40,000	11	11.0	3	3.0	4	4.0	18	18.0
40,001-50,000	5	5.0	3	3.0	3	3.0	11	11.0
มากกว่า 50,00	7	7.0	1	1.0	1	1.0	9	9.0
รวม	63	63.0	21	21.0	16	16.0	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(11) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของกิจการ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบการกิจการ
เกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่มีรายจ่ายอยู่ช่วง 20,001-
30,000 บาท จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 รองลงมาคือรายจ่ายช่วง 30,001-40,000 บาท
เมื่อจำแนกตามค่าใช้จ่าย พบว่าส่วนใหญ่มีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ
49.0 รองลงมาคือค่าจ้างงาน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.23

เมื่อพิจารณาจากรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกิจการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดของกลุ่ม
ตัวอย่างที่ประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการส่วนใหญ่มีรายจ่ายเฉลี่ยช่วง
20,001-30,000 บาท และรายจ่ายช่วง 30,001-40,000 บาท จะเห็นได้ว่ารายจ่ายส่วนใหญ่จ่ายค่า
สาธารณูปโภคและค่าจ้างแรงงานซึ่งจำเป็นต้องจ่ายและเป็นรายจ่ายประจำ หากวิเคราะห์รายได้และ
รายจ่ายพบว่า มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย (ซึ่งรายได้เฉลี่ยนั้นเป็นรายได้ไม่สม่ำเสมอจึงทำให้
บางครั้งการนำรายได้มาเทียบกับรายจ่ายจึงไม่สอดคล้องกัน และอยู่ในช่วงของสภาวะการณ์ของ
เศรษฐกิจตกต่ำอีกทั้งรายได้บางส่วนไม่ได้นำมาคิดวิเคราะห์ อาทิ รายได้จากรายได้หลักหรือรายได้
รองของกลุ่มตัวอย่าง) แต่ผู้ประกอบการพยายามประคับประคองกิจการให้คงอยู่และให้รอดพ้น
วิกฤตดังกล่าว รวมทั้งนักท่องเที่ยวมีการชะลอการท่องเที่ยวลงด้วยเช่นกัน

ตารางที่ 4.23 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง
ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของกิจการ หน่วย: บาท

รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ของกิจการ	ค่าสาธารณูปโภค		ค่าจ้างแรงงาน		ค่าใช้จ่ายอื่นๆ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000	3	3.0	1	1.0	3	3.0	7	7.0
10,001 – 20,000	3	3.0	1	1.0	1	1.0	5	5.0
20,001-30,000	13	13.0	11	11.0	9	9.0	33	33.0
30,001-40,000	10	10.0	9	9.0	7	7.0	26	26.0
40,001-50,000	17	17.0	4	4.0	2	2.0	23	23.0
มากกว่า 50,000	3	3.0	1	1.0	2	2.0	6	6.0
รวม	49	49.0	27	27.0	24	24.0	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(12) **กำไรสุทธิต่อเดือนของกิจการ** จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง ที่ประกอบการกิจการ
เกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 100 ราย พบว่า ส่วนใหญ่ได้กำไรสุทธิอยู่ช่วงมากกว่า
50,000 บาท จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 รองลงมาคือกำไรอยู่ช่วง 40,001-50,000 บาท
จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 เมื่อจำแนกกำไรสุทธิ พบว่าส่วนใหญ่ได้กำไรรอบปีมากที่สุด
จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 รองลงมาคือกำไรรอบเดือน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ
12.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.24

เมื่อพิจารณาจากกำไรสุทธิต่อเดือนของกิจการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดของกลุ่ม
ตัวอย่างที่ประกอบการกิจการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมนันทนาการส่วนใหญ่ได้กำไรสุทธิอยู่ช่วง
มากกว่า 50,000 บาท จะเห็นได้ว่าการประกอบการหากมีการดำเนินกิจการในระยะเวลานานจะ
ได้รับกำไรที่เพิ่มขึ้น อาจเนื่องมาจากมีลูกค้าประจำในการใช้บริการในกิจการและการลงทุนใน
เงินทุนหมุนเวียนสามารถสร้างรายได้ให้เพียงพอกับรายจ่ายได้การลงทุนต่างๆคงที่ กิจการมีการ
ปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆได้ดี

ตารางที่ 4.24 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกกำไรสุทธิต่อเดือนของกิจการ หน่วย: บาท

กำไรสุทธิของกิจการ (บาท)	รอบเดือน		รอบปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000	12	12.0	2	2.0	14	14.0
10,001 – 20,000	5	5.0	8	8.0	13	13.0
20,001-30,000	9	9.0	3	3.0	12	12.0
30,001-40,000	1	1.0	8	8.0	9	9.0
40,001-50,000	7	7.0	14	14.0	21	21.0
มากกว่า 50,00	3	3.0	28	28.0	31	31.0
รวม	37	37.0	63	63.0	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

4.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์ทางการตลาด/การบริหารของกิจการ

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์ทางการตลาด/การบริหารของกิจการของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 ราย ประกอบไปด้วย การตรวจสอบปลอดภัยหรือคุณภาพของสินค้าหรือการให้บริการ การได้รับสัญลักษณ์ที่แสดงถึงคุณภาพมาตรฐาน การเข้ารับการอบรม การได้เปรียบด้านที่ตั้ง คุณภาพการให้บริการในกิจการ การกำหนดราคาการให้บริการ กลยุทธ์ทางการตลาด และการสร้างความประทับใจ ผลการศึกษามีดังนี้

(1) การประกอบกิจการมีการตรวจสอบปลอดภัยหรือคุณภาพ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่การประกอบกิจการมีการตรวจสอบความปลอดภัย/คุณภาพ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 79.0 รองลงมาคือ ไม่มีการตรวจสอบ/คุณภาพ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 เมื่อจำแนกการมีการตรวจสอบพบว่าส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการตรวจสอบไม่แน่นอน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมาคือ ตรวจสอบสามสัปดาห์ขึ้นไปต่อครั้ง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.25

เมื่อพิจารณาจากการประกอบกิจการมีการตรวจสอบปลอดภัยหรือคุณภาพกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการตรวจสอบความปลอดภัย/คุณภาพและการตรวจมีระยะเวลาไม่แน่นอน อาจเนื่องมาจากการให้ความสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องหรือติดตามประเมินผล แต่อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการก็มีความเข้าใจในกระบวนการให้บริการด้านความปลอดภัย/คุณภาพเพื่อบริการนักท่องเที่ยวหรือลูกค้าซึ่งกิจการได้ให้ความสำคัญและมีการติดต่อและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.25 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกการประกอบกิจการมีการตรวจสอบตลอดภัย/คุณภาพ

การประกอบกิจการมีการตรวจสอบตลอดภัย/คุณภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	21	21.0
มี	79	79.0
-ตรวจสัปดาห์ละครั้ง	5	5.0
-ตรวจสอบสองสัปดาห์ต่อครั้ง	19	19.0
-ตรวจสอบสามสัปดาห์ขึ้นไปต่อครั้ง	21	21.0
-มีระยะเวลาในการตรวจไม่แน่นอน	34	34.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(2) การได้รับสัญลักษณ์ที่แสดงถึงคุณภาพมาตรฐาน จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่กิจการไม่ได้รับสัญลักษณ์ที่แสดงถึงคุณภาพ จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 73.0 รองลงมาคือได้รับสัญลักษณ์ที่แสดงถึงคุณภาพมาตรฐาน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 เมื่อจำแนกการได้รับสัญลักษณ์ พบว่าส่วนใหญ่ได้รับสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ดีเด่นสินค้าชุมชน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 รองลงมาคือ ร้านอาหารสะอาด รสชาติดีและการให้บริการคุณภาพ/มาตรฐานดีเด่น จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.26

เมื่อพิจารณาจากการได้รับสัญลักษณ์ที่แสดงถึงคุณภาพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้รับสัญลักษณ์ เนื่องจากเป็นกิจการประเภทให้บริการที่ไม่มีขนาดใหญ่หรือมีโอกาสได้รับการประกวดเท่าที่ควร อีกทั้งยังมีกิจการที่เน้นการให้บริการที่ทำให้ความพึงพอใจของลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวเป็นหลัก

ตารางที่ 4.26 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนก การได้รับสัญลักษณ์ที่แสดงถึงคุณภาพมาตรฐาน

การได้รับสัญลักษณ์ที่แสดงถึงคุณภาพมาตรฐาน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับ	73	73.0
ได้รับ	27	27.0
-ร้านอาหารสะอาด รสชาติดี	8	8.0
-การให้บริการคุณภาพ/ มาตรฐานดีเด่น	8	8.0
-อื่นๆ อาทิ ผลิตภัณฑ์ดีเด่นสินค้าชุมชน	11	11.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(3) การประกอบกิจการมีการเข้ารับการอบรม จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่การประกอบกิจการไม่ได้รับการอบรม จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 83.0 รองลงมาคือได้รับการอบรม จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 เมื่อจำแนกตามการอบรม พบว่าส่วนใหญ่ได้รับการอบรมทางเทคนิคความสะอาดในการประกอบอาหาร จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 รองลงมาคือการให้บริการและมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.27

เมื่อพิจารณาจากการประกอบกิจการมีการเข้ารับการอบรมของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้รับการอบรมทั้งนี้อาจเนื่องจากการประกอบการยังไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารหรือมีหน่วยงานเข้ามาให้ความรู้เท่าที่ควรรวมถึงกิจการยังไม่ได้รับการพัฒนาหรือส่งเสริมเข้าถึงในกิจการบริเวณรอบๆ แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

ตารางที่ 4.26 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกการประกอบกิจการมีการเข้ารับการอบรม

การเข้ารับการอบรม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับการอบรม	83	83.0
ได้รับการอบรม	17	17.0
-เทคนิคการให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยว	4	4.0
-เทคนิคความสะอาดในการประกอบอาหาร	6	6.0
-การให้บริการและมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	5	5.0
-อื่นๆ อาทิ อาหารปลอดภัย ชงเขียวอาหารปลอดภัย	2	2.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(4) **ความได้เปรียบด้านที่ตั้งของกิจการ** จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่กิจการมีความได้เปรียบด้านที่ตั้งของกิจการ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 61.0 รองลงมาคือเสียเปรียบด้านที่ตั้ง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 39.0 เมื่อจำแนกตามความได้เปรียบ พบว่ากิจการได้เปรียบที่ตั้งบริเวณลานจอดรถ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 รองลงมาคือระยะทางถึงแหล่งท่องเที่ยว/หาด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.28

เมื่อพิจารณาจากความได้เปรียบด้านที่ตั้งของกิจการของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้เปรียบด้านที่ตั้งลานจอดรถและระยะทางถึงแหล่งท่องเที่ยว/หาด ซึ่งสอดคล้องกับบริเวณสถานที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดมีบริเวณกว้างสะดวกสบายมีสถานที่จอดรถที่เพียงพอและทำให้ทำเลที่ตั้งใกล้กับลานจอดรถได้รับความนิยมจากผู้ประกอบการรวมถึงนักท่องเที่ยวในการใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

ตารางที่ 4.28 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกความได้เปรียบด้านที่ตั้งของกิจการ

ความได้เปรียบด้าน ที่ตั้งของกิจการ	ได้เปรียบ		เสียเปรียบ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถานที่แหล่งท่องเที่ยว	12	12.0	2	2.0	14	14.0
บริเวณลานที่จอดรถ	23	23.0	5	5.0	28	28.0
ระยะทางถึงหาดทรายเทียม	8	8.0	11	11.0	19	19.0
ระยะทางถึงแหล่งท่องเที่ยว/หาด	14	14.0	14	14.0	28	28.0
อื่นๆ อาทิ ใกล้ห้องอาบน้ำ/สุขา	4	4.0	7	7.0	11	11.0
รวม	61	61.0	39	39.0	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(5) **การแข่งขันคุณภาพการให้บริการของกิจการ** จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่มีการแข่งขันคุณภาพการให้บริการของกิจการนั้นไม่แน่ใจ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมาคือ ดีกว่าคู่แข่งหรือร้านอื่นๆ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.29

หากพิจารณาการแข่งขันคุณภาพการให้บริการของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าไม่แน่ใจ เรื่องการแข่งขันอาจเนื่องมาจากกิจการมีคู่แข่งในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดไม่มาก ระดับคุณภาพการบริการไม่แตกต่างกัน ส่งผลให้การแข่งขันไม่สูงนักส่วนใหญ่เป็นในลักษณะของการประสานสัมพันธ์และเอื้อกิจการซึ่งกันและกัน

ตารางที่ 4.29 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง
ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกการแข่งขันคุณภาพการให้บริการของกิจการ

การแข่งขันคุณภาพการให้บริการของกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าคู่แข่งหรือร้านอื่นๆ	4	4.0
เท่ากับคู่แข่งหรือร้านอื่นๆ	9	9.0
ดีกว่าคู่แข่งหรือร้านอื่นๆ	12	12.0
ไม่แน่ใจ	75	75.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(6) การกำหนดราคาการให้บริการของกิจการ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่มีการกำหนดราคาการให้บริการของกิจการนั้นไม่แน่ใจ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 63.0 รองลงมาคือต่ำกว่าคู่แข่งหรือร้านอื่นๆ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.30

หากพิจารณาจากการกำหนดราคาการให้บริการของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าไม่แน่ใจ เรื่องการแข่งขันและมีการกำหนดราคาต่ำกว่าคู่แข่งหรือร้านอื่นๆ อาจเนื่องมาจากกิจการมีคู่แข่งชั้นในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดไม่สามารถกำหนดราคาแข่งขันกันได้เนื่องจากระดับราคามีความไม่แตกต่างกัน อีกทั้งบางร้านคิดว่าร้านตนเองมีการกำหนดราคาต่ำกว่าคู่แข่งอยู่แล้วในสถานการณ์เศรษฐกิจปัจจุบัน

ตารางที่ 4.30 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่ง
ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกการกำหนดราคาการให้บริการของกิจการ

การกำหนดราคาการให้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าคู่แข่งหรือร้านอื่นๆ	24	24.0
เท่ากับคู่แข่งหรือร้านอื่นๆ	12	12.0
สูงกว่าคู่แข่งหรือร้านอื่นๆ	1	1.0
ไม่แน่ใจ	63	63.0
รวม	100	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(7) กลยุทธ์ทางการตลาดของกิจการ

ในประเด็นกลยุทธ์ทางการตลาด/การให้บริการของกิจการจะนำเสนอรายละเอียดของผลการศึกษาโดยการให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบคำถามในปัจจัยโดยการเลือกระดับความมีอิทธิพล

ของปัจจัย ตามระดับมาก ปานกลาง น้อย ไม่มีเลยและให้คะแนนดังนี้ มีการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดมาก ให้คะแนน 4 คะแนน มีการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดปานกลาง ให้คะแนน 3 คะแนน มีการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน และไม่มีมีการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดเลย ให้คะแนน 1 คะแนน จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 ราย พบว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .547 ซึ่งความคิดเห็นมากอันดับ 1 ได้แก่มีการใช้กลยุทธ์การกำหนดราคาค่าบริหารต่างๆมีความเหมาะสมหรือให้ต่ำกว่าคู่แข่ง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .715 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือมีราคามีหลายระดับให้เลือก เหมาะสม/มีการแจ้งราคาไว้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .626 อยู่ในระดับมาก ดังแสดงในตารางที่ 4.31 ตารางที่ 4.31 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกกลยุทธ์ทางการตลาดของกิจการ

กลยุทธ์ทางการตลาด	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
1. การบริหารที่หลากหลายให้เลือกใช้บริหาร	3.75	.725	มาก
2. กำหนดราคาค่าบริหารต่างๆมีความเหมาะสมหรือให้ต่ำกว่าคู่แข่ง	3.96	.715	มาก
3. ราคามีหลายระดับให้เลือก เหมาะสม/มีการแจ้งราคาไว้อย่างชัดเจน	3.89	.626	มาก
4. จัดสถานที่ให้เหมาะสม/มีความสวยงาม/สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.65	.666	มาก
5. การคิดป้ายประชาสัมพันธ์/ตั้งอยู่ในทำเลที่ตั้งสะดวกในการค้นหา	3.81	.731	มาก
6. การเรียกลูกค้าที่เดินผ่านร้าน/บริหารถูกต้อง รวดเร็ว	2.99	.708	ปานกลาง
7. การเปิดเพลงให้ลูกค้าฟัง/การเปิดโทรทัศน์ให้ลูกค้าดู	3.46	.718	มาก
8. การให้ส่วนลดลูกค้า/มีโปรโมชั่นช่วงเทศกาลต่างๆ	3.71	.741	มาก
9. การประกอบอาหารให้สะอาด/คุณภาพมาตรฐานการบริหารให้ดี	3.55	.752	มาก
10. การประกอบอาหารให้มีรสชาติอร่อย/เครื่องเดิมเพียบพร้อมบริหาร	3.40	.695	มาก
11. การจัดบริหารห้องน้ำฟรีแก่ลูกค้า/สถานที่จอดรถสะดวกฟรี	2.81	.720	ปานกลาง
12. สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีพร้อมให้บริการ/มีระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	3.87	.766	มาก
13. ผู้ให้บริการมีทักษะในการสื่อสารอยู่ในระดับดี/มีอัธยาศัยดี	2.46	.725	ปานกลาง
14. ช่องทางในจองการบริหาร/การประสานงานติดต่อหลายทางที่ทันสมัย	2.43	.841	ปานกลาง
รวม	3.41	.547	มาก

ที่มา: จากการศึกษา

(8) การสร้างความประทับใจแก่ลูกค้า จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 ราย พบว่าส่วนใหญ่กิจการได้สร้างความประทับใจแก่ลูกค้าด้วยการประกอบอาหารที่มีรสชาติดีและสะอาด คุณภาพดี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 รองลงมาคือการบริหารด้วยความสุภาพ/มีบริการที่หลากหลาย/ข้อมูลครบถ้วน จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 ดังแสดงในตารางที่ 4.32

หากพิจารณาจากการสร้างความประจักษ์ส่วนใหญ่โดยการประกอบอาหารที่มีรสชาติดี และสด สะอาด คุณภาพดีและการให้บริหารด้วยความสุภาพ/มีบริหารที่หลากหลาย/ข้อมูลครบถ้วน เนื่องจากกิจการอาชีพรสชาติอาหาร ความสะอาด คุณภาพจะเป็นตัวดึงดูดลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวให้กลับมาท่องเที่ยวหรือคาดหวังว่าเป็นลูกค้าประจำอีกทั้งพยายามสร้างความสัมพันธ์เป็นกันเองกับลูกค้าด้านข้อมูลการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดอย่างครบถ้วนซึ่งจะทำให้ลูกค้าไม่ต้องค้นคว้าจากแหล่งค้นคว้าอื่นๆหรือลดการเสียเวลาในการหาข้อมูลการท่องเที่ยวเป็นต้น

ตารางที่ 4.32 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกการสร้าง ความประจักษ์แก่ลูกค้า

การสร้าง ความประจักษ์แก่ลูกค้า	จำนวน	ร้อยละ
การให้บริหารด้วยความสุภาพ/มีบริหารที่หลากหลาย/ข้อมูลครบถ้วน	45	18.5
การให้บริหารที่มีระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน	38	15.6
การให้บริหารตามความต้องการของลูกค้า	31	12.8
การประกอบอาหารที่มีรสชาติดีและสด สะอาด คุณภาพดี	98	40.3
สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีพร้อมให้บริหาร/ระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	31	12.8
รวม	243	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4.1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการ ในการประกอบกิจการ

(1) ปัญหาในการประกอบกิจการ

ในประเด็นปัญหาในการประกอบกิจการจะนำเสนอรายละเอียดของผลการศึกษา โดยการให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบคำถามในปัจจัยโดยการเลือกระดับความมีอิทธิพลของปัจจัยตามระดับมาก ปานกลาง น้อย ไม่มีเลยและให้คะแนนดังนี้ มีปัญหาในการประกอบกิจการมาก ให้คะแนน 4 คะแนน มีปัญหาในการประกอบกิจการปานกลาง ให้คะแนน 3 คะแนน มีปัญหาในการประกอบกิจการน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน และไม่มีปัญหาในการประกอบกิจการเลย ให้คะแนน 1 คะแนน จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 ราย พบว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่มีปัญหายุ่งในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .869 ซึ่งความคิดเห็นอันดับ 1 ได้แก่การจัดระเบียบร้านค้า และการขายยังไม่ดี/ไม่เป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .820 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดทางสื่อต่างๆเช่น วิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์ นิตยสาร

ฯลฯ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .679 อยู่ในระดับมากดังแสดงในตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนก ปัญหา ในการประกอบกิจการ

ปัญหา	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
1.ด้านสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ			
1) ไฟฟ้าไม่เพียงพอ/ไม่สะดวก/ไม่ปลอดภัย/ราคาแพง	2.71	.853	ปานกลาง
2) น้ำประปาไม่มี/ไม่เพียงพอ/ไม่สะอาด/ราคาแพง	2.76	.839	ปานกลาง
3) ทางเดินไม่สะดวก/ไม่เพียงพอ/ต้นทุนสูงต้องลงทุนทำเอง	1.77	.860	น้อย
2.ด้านกฎระเบียบและการจัดระเบียบการให้บริหาร			
1) กฎระเบียบไม่ชัดเจน/ไม่เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน	2.63	.754	ปานกลาง
2) การจัดระเบียบร้านค้า และการขายยังไม่ดี/ไม่เป็นระบบ	3.74	.820	มาก
3) ค่าเช่าที่แพง	2.82	.866	ปานกลาง
3.ด้านความสะอาดและการกำจัดขยะ			
1) ถังขยะไม่มี/ไม่เพียงพอ	2.84	.898	ปานกลาง
2) ไม่มีสถานที่ทำลายขยะอย่างถูกสุขลักษณะ	2.84	.838	ปานกลาง
3) นักท่องเที่ยวทิ้งขยะไม่เป็นที่/ไม่ช่วยรักษาความสะอาดของบริเวณบึงบอระเพ็ด	2.87	.920	ปานกลาง
4.ด้านความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว			
1) ที่จอดรถของนักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยไม่เพียงพอ	1.08	.796	น้อย
2) ขาดการดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวจากหน่วยงานราชการ	2.92	.744	ปานกลาง
3) มีห้องน้ำสะอาดที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ	1.77	.710	น้อย
5. ด้านการดูแลและช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ			
1) ขาดความรู้เรื่องอาหารปลอดภัย	2.96	.720	ปานกลาง
2) ขาดความรู้ในด้านการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ/ร้านอาหาร	2.92	.845	ปานกลาง
3) การตรวจอาหารปลอดภัยไม่สม่ำเสมอ	3.12	.766	ปานกลาง
4) ไม่ได้รับการรับรองอาหารปลอดภัย	3.12	.816	ปานกลาง
6. ด้านการประชาสัมพันธ์และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว			
1) ขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดทางสื่อต่างๆเช่น วิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์ นิตยสาร ฯลฯ เป็นต้น	3.69	.679	มาก
2) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดไม่สม่ำเสมอ	3.04	.720	ปานกลาง
รวม	2.61	.869	ปานกลาง

ที่มา: จากการศึกษา

(2) ความต้องการในการประกอบกิจการ

ในประเด็นความต้องการในการประกอบกิจการจะนำเสนอรายละเอียดของผลการศึกษาโดยการให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบคำถามในปัจจัยโดยการเลือกระดับความมีอิทธิพลของปัจจัยตามระดับมาก ปานกลาง น้อย ไม่มีเลยและให้คะแนนดังนี้ มีความต้องการในการประกอบกิจการมาก ให้คะแนน 4 คะแนน มีความต้องการในการประกอบกิจการปานกลาง ให้คะแนน 3 คะแนน มีความต้องการในการประกอบกิจการน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน และไม่มีต้องการในการประกอบกิจการเลย ให้คะแนน 1 คะแนน จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 ราย พบว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .822 ซึ่งความคิดเห็นอันดับ 1 ได้แก่ด้านการดูแลและช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐเป็นผลมาจากต้องการให้จัดอบรมเรื่องอาหารปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .869 อยู่ในระดับมากรองลงมาคือด้านการประชาสัมพันธ์และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นผลมาจากต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์หาจอมมณีทางสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์ นิตยสาร ฯลฯ เป็นต้น และด้านความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเป็นผลมาจากต้องการให้หน่วยงานราชการเข้ามาดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ต้องการให้เพิ่มความปลอดภัยสำหรับที่จอดรถของนักท่องเที่ยว และต้องการให้มีศูนย์บริหารนักท่องเที่ยวให้พร้อมและครอบคลุมพื้นที่ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .778 อยู่ในระดับมาก ดังแสดงในตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการ
บริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกความต้องการ ในการประกอบกิจการ

ความต้องการ	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
1.ด้านสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ			
1.1) ความต้องการไฟฟ้า	2.80	.833	ปานกลาง
1.2) ความต้องการน้ำประปา	1.63	.790	น้อย
1.3) ความต้องการให้มีการเพิ่มทางเดิน ถนน ที่สะดวก	1.69	.911	น้อย
2.ด้านกฎระเบียบและการจัดระเบียบการให้บริการ			
2.1) ต้องการให้มีการจัดระเบียบที่ชัดเจนเป็นบรรทัดฐานเดียวกัน	3.72	.821	มาก
2.2) ต้องการให้จัดระเบียบร้านค้า การขายของ	3.80	.892	มาก
2.3) ต้องการให้มีการลดค่าเช่าที่	2.83	.833	ปานกลาง
3.ด้านความสะอาดและการกำจัดขยะ			
3.1) ต้องการให้หน่วยงานราชการจัดหาดังขยะเพิ่มขึ้น	2.83	.893	ปานกลาง
3.2) ต้องการให้มีสถานที่ทำลายขยะอย่างถูกสุขลักษณะ	1.66	.894	น้อย
3.3) ต้องการให้รณรงค์ให้นักท่องเที่ยวทิ้งขยะเป็นที่รักษาความสะอาด	2.66	.917	ปานกลาง
4.ด้านความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว			
4.1) ต้องการให้เพิ่มความปลอดภัยสำหรับที่จอดรถของนักท่องเที่ยว	3.92	.752	มาก
4.2) ต้องการให้หน่วยงานราชการเข้ามาดูแลความปลอดภัยของ นักท่องเที่ยว	3.92	.778	มาก
4.3) ต้องการให้มีการห้มีห้องน้ำที่สะอาดบริหารนักท่องเที่ยว	3.84	.866	มาก
5. ด้านการดูแลและช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ			
5.1) ต้องการให้จัดอบรมเรื่องอาหารปลอดภัย	3.98	.869	มาก
5.2) ต้องการให้จัดอบรมการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ/ ร้านอาหาร	3.90	.789	มาก
5.3) ต้องการให้ตรวจอาหารปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ	3.00	.948	ปานกลาง
5.4) ต้องการให้มีการรับรองอาหารปลอดภัย	3.86	.833	มาก
6. ด้านการประชาสัมพันธ์และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว			
6.1) ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์หาจ้อมูลมีทางสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์ นิตยสาร ฯลฯ เป็นต้น	3.94	.867	มาก
6.2) ต้องการให้จัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดอย่าง สม่ำเสมอ	3.02	.820	มาก
6.3) ต้องการให้มีศูนย์บริหารนักท่องเที่ยวให้พร้อมและครอบคลุม พื้นที่	3.92	.778	มาก
รวม	3.02	.822	ปานกลาง

ที่มา: จากการศึกษา

4.2 ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

ในประเด็นข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์จะนำเสนอรายละเอียดของผลการศึกษาโดยการให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบคำถามในปัจจัยโดยการเลือกระดับความมีอิทธิพลของปัจจัยตามระดับมาก ปานกลาง น้อย ไม่มีเลยและให้คะแนนดังนี้ มีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมมาก ให้คะแนน 4 คะแนน มีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมปานกลาง ให้คะแนน 3 คะแนน มีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน และไม่มีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมเลย ให้คะแนน 1 คะแนน จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 ราย พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 2.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .754 ซึ่งความคิดเห็นอันดับ 1 ได้แก่ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์เป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .840 อยู่ในระดับปานกลางรองลงมาคือการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดทำให้ได้รับประโยชน์ในการฟื้นฟูทรัพยากร เท่ากับ 2.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .957 อยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจังหวัดนครสวรรค์

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจังหวัดนครสวรรค์	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ			
1.1) ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนหรือนโยบายในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.63	.939	ปานกลาง
1.2) ท่านมีส่วนร่วมการตัดสินใจแก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.66	.955	ปานกลาง
1.3) ท่านมีส่วนร่วมการตัดสินใจในการเสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.85	.957	ปานกลาง
1.4) ท่านมีส่วนร่วมการตัดสินใจในด้านการดำเนินกิจกรรมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.70	1.123	ปานกลาง
1.5) ท่านมีส่วนร่วมการตัดสินใจการประเมินผลในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.39	.777	ปานกลาง
1.6) ท่านตัดสินใจในการมีส่วนร่วมก่อนที่จะนำไปปฏิบัติในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.46	.809	ปานกลาง
1.7) ท่านมีส่วนร่วมการตัดสินใจร่วมรณรงค์ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.48	.926	ปานกลาง

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจังหวัดนครสวรรค์	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
1.8) ท่านมีส่วนร่วมด้านริเริ่ม ร่วมสำรวจปัญหาในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว บึงบอระเพ็ด	2.67	.910	ปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ			
2.1) ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในด้านการวางแผนหรือนโยบายในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.69	.787	ปานกลาง
2.2) ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในด้านการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.83	.865	ปานกลาง
2.3) ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในการสรุปหรือประเมินผลในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.60	.816	ปานกลาง
2.4) ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการรับผลประโยชน์ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.79	.820	ปานกลาง
2.5) ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในการเข้าประชุมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.66	.901	ปานกลาง
2.6) ท่านมีส่วนร่วมในการทำประชาคมในหมู่บ้านในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.35	.868	ปานกลาง
2.7) ท่านมีส่วนร่วมการรณรงค์ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.71	.879	ปานกลาง
2.8) ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.78	.916	ปานกลาง
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์			
3.1) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น	2.98	.840	ปานกลาง
3.2) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดทำให้ได้รับประโยชน์ในการฟื้นฟูทรัพยากร	2.95	.957	ปานกลาง
3.3) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดทำให้สร้างรายได้แก่ชุมชน	2.89	.919	ปานกลาง
3.4) ท่านคิดว่าจะได้รับประโยชน์จากการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.20	.155	ปานกลาง
3.5) ท่านคิดว่าประชาชนในชุมชนจะได้รับประโยชน์การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	3.11	.649	ปานกลาง
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล			
4.1) ท่านมีส่วนร่วมการประเมินผลในการวางแผนหรือนโยบายในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.41	.954	ปานกลาง
4.2) ท่านมีส่วนร่วมการประเมินผลแก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.66	.843	ปานกลาง
4.3) ท่านมีส่วนร่วมการประเมินผลในการเสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.66	.878	ปานกลาง

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจังหวัดนครสวรรค์	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
4.4) ท่านมีส่วนร่วมการประเมินผลในด้านการดำเนินกิจกรรมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.62	.929	ปานกลาง
4.5) ท่านมีส่วนร่วมการประเมินผลในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.82	.857	ปานกลาง
4.6) ท่านมีส่วนร่วมการประเมินผลก่อนปฏิบัติและหลังปฏิบัติในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.63	.824	ปานกลาง
4.7) ท่านมีส่วนร่วมการประเมินผลอนุรักษ์ฟื้นฟูในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	2.82	.757	ปานกลาง
รวม	2.71	.754	ปานกลาง

ที่มา: จากการศึกษา

4.3 ผลการวิจัยการสำรวจพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการมาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

4.3.1 ข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

การศึกษาข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคมกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 200 ตัวอย่าง ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา รายได้เฉลี่ย ผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

(1) เพศ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 200 ราย พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมาคือเพศชาย จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 ดังแสดงในตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว

ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามเพศ		หน่วย: คน
เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	91	45.5
หญิง	109	54.5
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(2) อายุ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 200 ราย พบว่าส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 20-30 ปี จำนวน 83

คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 รองลงมาคืออายุช่วง 31-40 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 และช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20	20	10.0
20 - 30	83	41.5
31 - 40	49	24.5
41 - 50	34	17.0
51 - 60	12	6.0
มากกว่า 60	2	1.0
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(3) **สถานภาพ** จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 200 ราย พบว่าส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นโสด จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 รองลงมาคือสมรสและอยู่ด้วยกัน จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 และหม้าย/หย่าร้าง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.38

ตารางที่ 4.38 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	108	54.0
สมรส อยู่ด้วยกัน	84	42.0
สมรส แยกกันอยู่	1	0.5
หม้าย / หย่าร้าง	7	3.5
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(4) **ระดับการศึกษา** จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 200 ราย พบว่าส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน

81 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมาคือการศึกษาอนุปริญญา (ปวส.) จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 และระดับอาชีวศึกษา (ปวช.) จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.39

ตารางที่ 4.39 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	1	0.5
มัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือ ม.ศ.3	13	6.5
มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ ม.ศ.	10	5.0
อาชีวศึกษา (ปวช.)	32	16.0
อนุปริญญา (ปวส.)	62	31.0
ปริญญาตรี	81	40.5
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.5
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(5) **ภูมิลำเนา** จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 200 ราย พบว่าส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวของชาวไทยมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ดังแสดงในตารางที่ 4.40

ตารางที่ 4.40 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	จำนวน	ร้อยละ
ประเทศไทย	200	100.0
ต่างประเทศ	0	0.0
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(6) **รายได้** จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 200 ราย พบว่ารายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 8,001-10,000 บาท จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 รองลงมาคือมีระดับรายได้ช่วง 5,001-8,000 บาท จำนวน 44

คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 และรายได้ช่วง 10,001-15,000 บาท จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.41

ตารางที่ 4.41 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามรายได้

รายได้ (บาท)	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000	14	7.0
5,001 – 8,000	44	22.0
8,001-10,000	67	33.5
10,001-15,000	33	16.5
15,001-20,000	31	15.5
มากกว่า 20,00	11	5.5
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

4.3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ในครั้งนี้

การศึกษาพฤติกรรมในการท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 ตัวอย่าง จะแสดงผลการศึกษาซึ่งประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์การมานครสวรรค์ พาหนะที่ใช้เดินทาง รูปแบบการเดินทาง จำนวนครั้งในการเดินทาง และแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางมาท่องเที่ยว ผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

(1) **วัตถุประสงค์การมานครสวรรค์ครั้งนี้** จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่า ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมานครสวรรค์มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ เพื่อการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมา คือ นอกจากมาเที่ยวแล้วมาเยี่ยมญาติ อีกด้วย จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 และเพื่อการติดต่อธุรกิจ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.42

ตารางที่ 4.42 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการเดินทางมาในจังหวัดนครสวรรค์

วัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ท่องเที่ยวอย่างเดียว	90	45.0
เยี่ยมญาติ	51	25.5
ติดต่อธุรกิจ	25	12.5
ประชุมสัมมนา	14	7.0
ปฏิบัติงานราชการ	10	5.0
ทัศนศึกษา – คูงาน	10	5.0
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(2) พาหนะในการเดินทางมานครสวรรค์ครั้งนี้ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้พาหนะในการเดินทางมานครสวรรค์ คือ รถยนต์ส่วนตัว จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 รองลงมาคือรถโดยสาร จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 และรถเช่า- รถตู้เช่า รถไฟ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.43

ตารางที่ 4.43 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามพาหนะที่ใช้เดินทางมาจังหวัดนครสวรรค์ครั้งนี้

พาหนะที่ใช้เดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
รถยนต์ส่วนตัว	108	54.0
รถเช่า – รถตู้เช่า	17	8.5
รถไฟ	17	8.5
รถโดยสาร	53	26.5
รถนำเที่ยว	5	2.5
เครื่องบิน	0	0.0
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(3) รูปแบบการเดินทางครั้งนี้ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรูปแบบการเดินทางมากับกลุ่มญาติพี่น้อง จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 รองลงมาคือกลุ่มเพื่อน จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 และเดินทางมาคนเดียว จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.44

ตารางที่ 4.44 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามรูปแบบในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ ในครั้งนี้ หน่วย: คน

รูปแบบในการเดินทางมาท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
คนเดียว	13	6.5
กลุ่มเพื่อน	85	42.5
ญาติพี่น้อง	101	50.5
บริษัททัวร์	1	0.5
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(4) ความถี่ในการที่เดินทางมานครสวรรค์ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีจำนวนที่เดินทางมานครสวรรค์เป็นการเที่ยวซ้ำ จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 รองลงมาคือการเดินทางครั้งแรก จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 ดังแสดงในตารางที่ 4.45

ตารางที่ 4.45 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามความถี่ในการที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ หน่วย: คน

ความถี่ในการที่เดินทางมานครสวรรค์	จำนวน	ร้อยละ
ครั้งแรก	93	46.5
เที่ยวซ้ำ	107	53.5
รวม	200	100

ที่มา: จากการศึกษา

(5) แหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการท่องเที่ยว จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความต้องการท่องเที่ยวแหล่งสำคัญในจังหวัดนครสวรรค์ คือ แหล่ง

ท่องเที่ยววัฒนธรรม/ประเพณี เช่น แหล่มังกร สงกรานต์ ฯลฯ จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5
 รองลงมาคือ ธรรมชาติ เช่น บึงบอระเพ็ด เขาแก้ว-เขาหน่อ ฯลฯ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ
 25.0 และ โบราณสถาน/วัตถุ เช่น วัดคีรีวงศ์ เขากบ ฯลฯ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5
 ตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 4.46

ตารางที่ 4.46 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวแห่ง
 ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัด
 นครสวรรค์ หน่วย: คน

แหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ธรรมชาติ เช่น บึงบอระเพ็ด เขาแก้ว-เขาหน่อ ฯลฯ	50	25.0
วัฒนธรรม/ประเพณี เช่น แหล่มังกร สงกรานต์ ฯลฯ	89	44.5
โบราณสถาน/วัตถุ เช่น วัดคีรีวงศ์ เขากบ ฯลฯ	43	21.5
อื่นๆ อาทิ อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ล่องแก่ง สถาบันเทิง	17	9.0
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

4.3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดในครั้งนี้

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดในครั้งนี้
 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 ตัวอย่าง จะแสดงผลการศึกษาซึ่งประกอบไปด้วย วิธีเดินทาง
 มายังแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยว จำนวนบุคคล/กลุ่ม
 บุคคลในการเดินทาง การมาแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดในครั้งนี้ ช่วงวันของการมาท่องเที่ยว
 ช่วงเวลาของการมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางจากที่พักมาถึงแหล่ง
 ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด ระยะเวลาในการท่องเที่ยวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด ค่าใช้จ่าย
 ในการเดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ต่อครั้ง ความสนใจในแหล่ง
 ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด และการรับรู้ข้อมูลหรือรู้จักแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด ผลการศึกษามี
 ดังต่อไปนี้

(1) วิธีเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200
 คน พบว่าส่วนใหญ่มีวิธีการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5
 รองลงมาคือรถจักรยานยนต์ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 และ รถจักรยานยนต์ จำนวน 14
 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.47

ตารางที่ 4.47 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำนวนครั้งตามวิธีการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ หน่วย: คน

วิธีการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
รถยนต์ส่วนตัว	101	50.5
รถยนต์จักรยานยนต์	70	35.0
รถจักรยาน	14	7.0
รถรับจ้าง	10	5.0
อื่นๆ อาทิเช่น วิ่งออกกำลังกาย เดิน	5	2.5
รวม	200	100

ที่มา: จากการศึกษา

(2) จำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยว จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่านักท่องเที่ยวมีจำนวนครั้งส่วนใหญ่เที่ยวซ้ำ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 53.0 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งแรก จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.48

ตารางที่ 4.48 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำนวนครั้งในการเดินทาง หน่วย: คน

ความถี่ในการที่เดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
ครั้งแรก	94	47.0
เที่ยวซ้ำ	106	53.0
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(3) จำนวนบุคคล/กลุ่มบุคคลในการเดินทางมาท่องเที่ยว จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่มีจำนวนบุคคลร่วมในการเดินทางเฉลี่ย 1-2 คน จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมาคือเฉลี่ย 3-4 คน จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 และเฉลี่ย 5-6 คน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.49

ตารางที่ 4.49 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามจำนวนบุคคล/กลุ่มบุคคลในการเดินทาง หน่วย: คน

จำนวนบุคคล/กลุ่มบุคคลในการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
1-2	69	34.5
3-4	49	24.5
5-6	25	12.5
7-8	31	15.5
มากกว่า 8	26	13.0
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(4) วัตถุประสงค์ของการเดินทางมาท่องเที่ยว จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่าวัตถุประสงค์ของการเดินทางส่วนใหญ่มาเพื่อศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติและกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5 รองลงมาคือศึกษาหาความรู้ เรียนรู้เกี่ยวกับสัตว์น้ำ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 และสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.50

ตารางที่ 4.50 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการเดินทางมาท่องเที่ยว หน่วย: คน

วัตถุประสงค์ของการเดินทางมาท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติและกิจกรรมนันทนาการ	89	44.5
ศึกษาหาความรู้ เรียนรู้เกี่ยวกับสัตว์น้ำ	71	35.5
สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว	23	11.5
อื่นๆ อาทิ พักผ่อนหย่อนใจ รับประทานอาหาร	17	8.5
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(5) ช่วงวันของการมาท่องเที่ยว จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่มาเที่ยวช่วงวันเสาร์-วันอาทิตย์ จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 รองลงมาคือวันหยุดนักขัตฤกษ์ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 และวันจันทร์-วันศุกร์ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.51

ตารางที่ 4.51 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามช่วงวันของการมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

ช่วงวันของการมาท่องเที่ยว(คน)	จำนวน	ร้อยละ
วันจันทร์ – วันศุกร์	35	17.5
วันเสาร์ – วันอาทิตย์	58	29.0
วันหยุดนักขัตฤกษ์	56	28.0
วันที่มีกิจกรรมนันทนาการพิเศษในบริเวณบึงบอระเพ็ด	32	16.0
ไม่แน่นอน	19	9.5
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(6) ช่วงเวลาของการมาท่องเที่ยว จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวช่วงเวลา 11.01-13.00 น. จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 รองลงมาคือช่วงเวลา 15.01-17.00 น. จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 และช่วงเวลา 13.01-15.00 น. จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.52

ตารางที่ 4.52 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามช่วงเวลาของการมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

ช่วงเวลาการมาท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
08.00 – 11.00 น.	34	17.0
11.01 – 13.00 น.	53	26.5
13.01 – 15.00 น.	40	20.0
15.01 – 17.00 น.	47	23.5
17.01 – 18.00 น.	10	5.0
18.01 น. ขึ้นไป	16	8.0
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(7) ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 พบว่าส่วนใหญ่ ใช้ระยะเวลาในการเดินทางน้อยกว่า 30 นาที จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 รองลงมาคือ ระยะเวลา 30 นาที - 1 ชั่วโมง จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 และระยะเวลา 3 ชั่วโมง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.53

ตารางที่ 4.53 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง

ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 30 นาที	107	53.5
30 นาที - 1 ชั่วโมง	47	23.5
2 ชั่วโมง	16	8.0
3 ชั่วโมง	22	11.0
4 ชั่วโมงขึ้นไป	8	4.0
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(8) ระยะเวลาในการท่องเที่ยวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่าระยะเวลาส่วนใหญ่ในการเที่ยวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด 2 ชั่วโมง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 รองลงมาคือระยะเวลาที่น้อยกว่า 30 นาที จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 และระยะเวลา 30 นาที-1 ชั่วโมง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.54

ตารางที่ 4.54 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามระยะเวลาในการท่องเที่ยวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

ระยะเวลาในการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 30 นาที	58	29.0
30 นาที - 1 ชั่วโมง	35	17.5
2 ชั่วโมง	73	36.5
3 ชั่วโมง	26	13.0
4 ชั่วโมงขึ้นไป	8	4.0
รวม	200	100

ที่มา: จากการศึกษา

(9) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยว จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเฉลี่ยมากกว่า 601 บาท จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายช่วง 101-300 บาท จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 และช่วงค่าใช้จ่าย 501-600 บาท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.55

ตารางที่ 4.55 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว
ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยว หน่วย: บาท

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 100	37	18.5
101 – 300	47	23.5
301 – 400	16	8.0
401 – 500	22	11.0
501 – 600	28	14.0
มากกว่า 601	50	25.0
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(10) ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ต่อครั้งที่ใช้ในการมาท่องเที่ยว จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่าค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ต่อครั้งในการมาท่องเที่ยวเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.65 อยู่ในระดับมาก แยกเป็นค่าเดินทางไปและกลับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 รองลงมาคือเป็นค่าใช้จ่ายในการเข้าชมการแสดงต่างๆ (ลิง / จระเข้) ค่าอาหารปลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และค่าเครื่องดื่ม/ค่าของใช้ จ่ายส่วนตัวเบ็ดเตล็ด/ของเล่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 และค่าอาหารและของว่าง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.56

ตารางที่ 4.56 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่บึงบอระเพ็ดจําแนกตามค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ต่อครั้ง

ค่าใช้จ่าย	ค่าเฉลี่ย	S.D	อันดับ
ค่าเดินทางไปและกลับ	3.81	.680	1
ค่าอาหารและของว่าง	3.61	.864	5
ค่าเครื่องดื่ม/ค่าของใช้จ่ายส่วนตัวเบ็ดเตล็ด/ของเล่น	3.76	.936	3
ค่าเข้าชมอาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำรูปเรือ	3.70	.918	4
ค่าอาหารปลา	3.79	.960	2
ค่าใช้จ่ายในการเข้าชมการแสดงต่างๆ (ลิง / จระเข้)	3.79	.960	2
ค่านั่งเรือชมวิว	3.25	.867	7
ค่าบริการอื่นๆ อาทิ ทริปปนักงาน	3.50	.911	6
รวม	3.65	0.84	

ที่มา: จากการศึกษา

(11) **ความสนใจเข้ามาท่องเที่ยว** จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดเนื่องจากเป็นแหล่งการเรียนรู้ทางด้านสัตว์น้ำ จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 16.71 รองลงมาคืออยู่ใกล้บ้านหรือที่พัก จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 15.97 และประหยัดค่าใช้จ่าย/เดินทางสะดวก จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 14.13 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.57

ตารางที่ 4.57 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่บึงบอระเพ็ดจําแนกตามความสนใจเข้ามาท่องเที่ยว

ความสนใจเข้ามาท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
สถานที่เข้ามาท่องเที่ยว	150	13.85
บรรยากาศธรรมชาติที่ดึงดูดใจ	130	12.00
อยู่ใกล้บ้านหรือที่พัก	173	15.97
ประหยัดค่าใช้จ่าย/เดินทางสะดวก	165	15.24
มีกิจกรรมนันทนาการที่ให้บริการที่หลากหลาย	153	14.13
สินค้าและบริการมีราคาถูกเหมาะสม	131	12.10
อื่นๆ อาทิ แหล่งการเรียนรู้ทางด้านสัตว์น้ำ	181	16.71
รวม	1083	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

(12) การรู้จักแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่รู้จักแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจากตนเอง จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 21.15 รองลงมาคือรู้จักจากเพื่อน/ญาติ/คนรู้จัก จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 20.85 และรู้จักจากป้ายโฆษณาโบชัวร์/แผ่นพับ/ใบปลิว จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 15.11 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.58

ตารางที่ 4.58 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามการรู้จักแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

การรู้จักแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์ / วิทยู	47	14.20
หนังสือพิมพ์	14	4.23
เพื่อน / ญาติ / คนรู้จัก	69	20.85
วารสารการท่องเที่ยว	35	10.57
เว็บไซต์ของ ททท .	27	8.16
บริษัทนำเที่ยว	19	5.74
ป้ายโฆษณา โบชัวร์ / แผ่นพับ / ใบปลิว	50	15.11
อื่นๆ อาทิ รู้จักด้วยตนเอง	70	21.15
รวม	331	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4.3.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการกิจกรรมนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับการใช้บริการกิจกรรมนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 ตัวอย่าง ประกอบด้วย การเลือกใช้บริการส่วนใหญ่บริเวณบึงบอระเพ็ด วิธีการชำระเงินค่าใช้บริการ การจองทริปการท่องเที่ยว ระยะเวลาในการเข้าชมหรือท่องเที่ยว แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการหาแหล่งท่องเที่ยว ความคาดหวังในการเข้าใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวในกิจกรรม/นันทนาการ ความประทับใจ/ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกความคาดหวังในการเดินทางมาท่องเที่ยว และสถานที่หรือกิจกรรมที่มีผลต่อความต้องการมาท่องเที่ยว ผลการศึกษาปรากฏดังต่อไปนี้

(1) การเลือกใช้บริการส่วนใหญ่บริเวณแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการร้านอาหาร/ร้านขายอุปกรณ์

บันเทิง/ของเล่น/เครื่องดื่ม จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 รองลงมาคือค่าบริการให้เช่าห่วงยาง/หาดทรายเทียม/เครื่องเล่นทางน้ำ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 และบริการการดำเนินันทนาการ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.59

ตารางที่ 4.59 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามการเลือกใช้บริการส่วนใหญ่บริเวณบึงบอระเพ็ด

การเลือกใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	จำนวน	ร้อยละ
ร้านอาหาร/ร้านขายอุปกรณ์บันเทิง/ของเล่น/เครื่องดื่ม	74	37.0
บริการให้เช่าห่วงยาง/หาดทรายเทียม/เครื่องเล่นทางน้ำ	47	23.5
บริการเรือชมบึงบอระเพ็ด/ส่องกล้องดูนก	8	4.0
บริการที่จอดรถ/บ้านพัก/เต็นท์ที่พักแรม/สวน 80 พรรษา	24	12.0
บริการการดำเนินันทนาการ	35	17.5
อื่นๆ อาทิ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจบริเวณต่างๆ	12	6.0
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(2) **วิธีการชำระเงินค่าใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวแต่ละกิจกรรม** จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่มีวิธีการชำระเงินด้วยวิธีจ่ายเงินสด จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 95.5 รองลงมาคือวิธีจ่ายแบบแพ็คเกจทัวร์/เหมาจ่าย/คูปอง/บัตรเครดิต จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ดังแสดงในตารางที่ 4.60

ตารางที่ 4.60 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามวิธีการชำระเงินค่าใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวแต่ละกิจกรรม

วิธีการชำระเงิน	จำนวน	ร้อยละ
เงินสด	191	95.5
แพ็คเกจทัวร์/เหมาจ่าย/คูปอง/บัตรเครดิต	9	4.5
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(3) **การจองทริปการท่องเที่ยวก่อนเข้าใช้บริการ** จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่มีการท่องเที่ยวแบบไม่มีการจองทริป จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 94.0

รองลงมาที่มีการจองทริปก่อนเข้าใช้บริการ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.61

ตารางที่ 4.61 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามการจองทริปการท่องเที่ยวก่อนเข้าใช้บริการ

การจองทริปการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
จอง	12	6.0
ไม่จอง	188	94.0
รวม	188	94.0

ที่มา: จากการศึกษา

(4) ระยะเวลาในการเข้าชมหรือท่องเที่ยวในกิจกรรมนันทนาการ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่าระยะเวลาในการเข้าชมหรือท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ประมาณ 1-2 ชั่วโมง จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมาคือมีระยะเวลา 3-4 ชั่วโมง จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 และระยะเวลา 5-7 ชั่วโมง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.62

ตารางที่ 4.62 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามระยะเวลาในการเข้าชมหรือท่องเที่ยวในกิจกรรมนันทนาการ

ระยะเวลาในการเข้าชมหรือท่องเที่ยวในกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1-2	86	43.0
3-4	75	37.5
5-6	23	11.5
7-8	13	6.5
มากกว่า 8	3	1.5
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(5) แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการหาแหล่งท่องเที่ยว จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่มีแหล่งข้อมูลในการหาแหล่งท่องเที่ยวจากญาติหรือเพื่อนแนะนำ จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 32.88 รองลงมาคือจากแหล่งอื่นๆ เช่น ตนเอง ป้ายประกาศ เป็นต้น จำนวน 76

คน คิดเป็นร้อยละ 17.23 และจากแหล่งใบปลิวโฆษณา/แผ่นพับ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 10.43 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.63

ตารางที่ 4.63 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการหาแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการหาแหล่งท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ญาติหรือเพื่อนแนะนำ	145	32.88
อินเทอร์เน็ต	34	7.71
ใบปลิวโฆษณา/แผ่นพับ	46	10.43
โทรทัศน์	38	8.62
นิตยสาร	31	7.03
หนังสือพิมพ์	6	1.36
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	45	10.20
บริษัทนำเที่ยว	8	1.81
หนังสือแนะนำเที่ยว	12	2.72
อื่นๆ อาทิ ตนเอง ป้ายประกาศ	76	17.23
รวม	441	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

(6) การเข้าใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่เข้าใช้บริการไม่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายแต่อย่างใด จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคือเข้าชมกิจกรรมนันทนาการฟรี/มีส่วนลดพิเศษช่วงกิจกรรมส่งเสริมการขาย จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 และมีได้รับสิทธิ์ส่วนลดราคากิจกรรมนันทนาการเป็นกลุ่มคณะ/ข้าราชการ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.64

ตารางที่ 4.64 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำนวนตามการเข้าใช้บริหารแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

การเข้าใช้บริหารแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายแต่อย่างใด	91	45.5
เข้าชมกิจกรรมนันทนาการฟรี/มีส่วนลดพิเศษช่วงกิจกรรมส่งเสริมการขาย	56	28.0
โปรโมชั่นพิเศษตามเทศกาลหรือตามการจัดนิทรรศการ	7	3.5
มีของแถม/ชิงโชค igrณซื้อสินค้าหรือเที่ยวชมกิจกรรมเท่ากับจำนวนครั้ง	7	3.5
ได้รับสิทธิ์ส่วนลดราคากิจกรรมนันทนาการเป็นกลุ่มคณะ/ข้าราชการ	31	15.5
อื่นๆ อาทิ ได้ลดแลกแจกแถมในสินค้าหรือกิจกรรมกรณเป็นลูกค้าประจำ	8	4.0
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(7) กิจกรรม/นันทนาการที่คาดหวังหรือต้องการทำกิจกรรมในการมาท่องเที่ยว จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่คาดหวังหรือต้องการทำกิจกรรมกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 28.68 รองลงมาคือกิจกรรมนันทนาการ(จระเข้/ลิง) จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 23.58 และกิจกรรมถ่ายรูป จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 18.49 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.65

ตารางที่ 4.65 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตาม กิจกรรม/นันทนาการที่คาดหวังหรือต้องการทำกิจกรรมในการมาท่องเที่ยว

กิจกรรม/นันทนาการที่คาดหวัง	จำนวน	ร้อยละ
ออกกำลังกาย	38	7.17
วาดรูป	27	5.09
ลงเล่นน้ำ	27	5.09
เที่ยว/ล่องเรือ	4	0.75
ชมวิวธรรมชาติ	24	4.53
พักผ่อนหย่อนใจ	152	28.68
ถ่ายรูป	98	18.49
ตั้งแคมป์กางเต็นท์พักผ่อน	9	1.70
รับประทานอาหารกับครอบครัว	13	2.45
ปลูกต้นไม้	13	2.45
กิจกรรมนันทนาการ(จระเข้/ลิง)	125	23.58
รวม	530	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

(8) ความประทับใจ/ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้ามาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่าความประทับใจในการเลือกเข้ามาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.77 อยู่ในระดับปานกลาง แยกเป็นเกณฑ์การตัดสินใจมาเนื่องจากการเดินทางมาสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 รองลงมาคือศูนย์การเรียนรู้/การให้ข้อมูลข่าวสาร มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.85 และค่าเข้าชมมีราคาถูกเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.66

ตารางที่ 4.66 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามการตัดสินใจเลือกเข้ามาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

การตัดสินใจเลือกเข้ามาท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	S.D	อันดับ
ค่าเข้าชมมีราคาถูก	2.84	.67	3
มีการประชาสัมพันธ์ที่ดี	2.55	.80	6
มีพันธุ์ปลาให้ชม	2.68	.78	5
ภายในอาคารแสดงสัตว์น้ำสวยงาม	2.78	.80	4
มีธรรมชาติที่สวยงาม	2.49	.77	7
อยู่ใกล้กับที่พักอาศัย	2.78	.78	4
การเดินทางมาสะดวก	2.90	.67	1
สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	2.84	.67	3
ศูนย์การเรียนรู้/การให้ข้อมูลข่าวสาร	2.85	.80	2
รวม	2.77	0.78	

ที่มา: จากการศึกษา

(9) ความคาดหวังในการเดินทางมาท่องเที่ยวซ้ำในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่ต้องการกลับมาท่องเที่ยวอีก จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 เพราะกิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย น่าสนใจ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 รองลงมาคือสถานที่ที่ตอบสนองความต้องการของการท่องเที่ยวได้ดีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 และต้องการเรียนรู้ศึกษาธรรมชาติ สัตว์น้ำเพิ่มเติม จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 และไม่แน่ใจ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.67

ตารางที่ 4.67 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามความคาดหวังในการเดินทางมาท่องเที่ยวซ้ำในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

ความคาดหวังในการเดินทางมาท่องเที่ยวซ้ำ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ต้องการกลับมาท่องเที่ยวอีก	22	11.0
ต้องการกลับมาท่องเที่ยวอีก	103	51.5
-ระยะเวลาการท่องเที่ยวมีจำกัด/ท่องเที่ยวยังไม่ทั่วถึง	12	11.7
-กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย น่าสนใจ	29	28.2
-ต้องการเรียนรู้ศึกษาธรรมชาติ สัตว์น้ำ เพิ่มเติม	16	15.5
-ต้องประสานงาน/มีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจหรืองานที่ทำ	8	7.8
-ประทับใจในกิจกรรม/การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว	2	1.9
-ติดตามการบริหารจัดการ/การพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยว	3	2.9
-เป็นสถานที่พักผ่อนที่เพียงพอพร้อมสมบูรณ์ในกิจกรรม	6	5.8
-ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวถูกต้องเหมาะสม	9	8.7
-สถานที่ที่ตอบสนองความต้องการของการท่องเที่ยวได้ดี	18	17.5
ไม่แน่ใจ	75	37.5
รวม	200	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

(10) สถานที่หรือกิจกรรมที่มีผลต่อความต้องการหรือความคาดหวัง จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่มีความคาดหวังที่มีต่อสถานที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด มีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 2.74 อยู่ในระดับปานกลาง แยกเป็นสถานที่หรือกิจกรรมที่มีผลต่อความต้องการและคาดหวังคืออาคารจัดแสดงพันธุ์สัตว์น้ำเฉลิมพระเกียรติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 รองลงมาคือศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP และของฝาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85 และบริเวณหาดทรายเทียม/เครื่องเล่นทางน้ำ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.84 และร้านอาหารและเครื่องดื่มบริเวณหาดทรายเทียม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 4.68

ตารางที่ 4.68 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจำแนกตามสถานที่หรือกิจกรรมที่มีผลต่อความต้องการหรือความคาดหวัง

สถานที่หรือกิจกรรมที่มีผลต่อความต้องการหรือความคาดหวัง	ค่าเฉลี่ย	S.D	อันดับ
อาคารจัดแสดงพันธุ์สัตว์น้ำเฉลิมพระเกียรติ	2.90	.67	1
ร้านอาหารและเครื่องดื่มบริเวณหาดทรายเทียม	2.80	.73	4
ร้านอาหารและเครื่องดื่มบริเวณฝั่งกรมประมง	2.79	.78	5
สถานที่จัดแสดงกิจกรรม/นันทนาการ	2.68	.70	7
บริหารล่องเรือชมบึง ส่องกล้องดูนก ชมสัตว์น้ำบริเวณรอบบึงบอระเพ็ด	2.60	.70	8
บริหารล่องเรือชมบึง ส่องกล้องดูนก ชมสัตว์น้ำบริเวณรอบบึงบอระเพ็ด	2.48	.86	9
บริเวณหาดทรายเทียม/เครื่องเล่นทางน้ำ	2.84	.67	3
ศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP และของฝาก	2.85	.80	2
ที่พักผ่อนหย่อนใจบริเวณรอบบึงบอระเพ็ด	2.68	.78	7
ศูนย์บริหารนักท่องเที่ยว/การบริหารของพนักงานหรือผู้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	2.78	.80	6
รวม	2.74	.89	

ที่มา: จากการศึกษา

4.3.5 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด เพื่อให้บริหารนักท่องเที่ยวและชุมชน

ในประเด็นความต้องการในเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด เพื่อให้บริหารนักท่องเที่ยวและชุมชนจะนำเสนอรายละเอียดของผลการศึกษาโดยการให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบคำถามในปัจจุบันโดยการเลือกระดับความมีอิทธิพลของปัจจัยตามระดับดีมาก ดีพอใช้ ปรับปรุง และให้คะแนนดังนี้ มีการบริหารจัดการดีมาก ให้คะแนน 4 คะแนน มีการบริหารจัดการดี ให้คะแนน 3 คะแนน มีการบริหารจัดการพอใช้ ให้คะแนน 2 คะแนน และการบริหารจัดการควรปรับปรุง ให้คะแนน 1 คะแนน จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 ราย พบว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .467 ซึ่งความคิดเห็นอันดับ 1 ได้แก่ศูนย์ข้อมูลการเรียนรู้และจำนวนพันธุ์ปลา ตู้ปลา ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .909 อยู่ในระดับดีมาก

รองลงมาคือศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP และของฝาก/สวนเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .743 อยู่ในระดับดีมาก ดังแสดงในตารางที่ 4.69

ตารางที่ 4.69 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดเพื่อให้บริหารนักท่องเที่ยว

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
1.การให้บริหาร/กิจกรรมนันทนาการที่หลากหลายตรงตามความต้องการ	3.66	.745	ดีมาก
2.สถานที่สะอาดเป็นระเบียบ เรียบร้อย สวยงาม เหมาะสมกับเป็นแหล่งท่องเที่ยว	2.57	.728	ดี
3.สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีพร้อมให้บริหาร/มีระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน/สถานที่จอดรถ/รถรับ-ส่งฟรี/รปภ./ถังขยะ/ฯลฯ	2.74	.797	ดี
4. การให้บริหารจุดพักผ่อน ห้องน้ำ/ห้องอาบน้ำ เพียงพอต่อความต้องการ	3.54	.721	ดีมาก
5. ศูนย์ข้อมูลและช่องทางในให้การบริหาร/การประสานงานติดต่อได้หลายทางเพียงพอและทันสมัย	2.69	.855	ดี
6. สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ(ไฟฟ้าประปาฯลฯ)เพียงพอใช้งานได้	2.65	.839	ดี
7. การติดป้ายประชาสัมพันธ์ตั้งอยู่ในทำเลที่ตั้งสะดวกในการค้นหา	2.69	.824	ดี
8. กำหนดราคาค่าบริหารในกิจกรรมต่างๆมีความเหมาะสม	3.70	.059	ดีมาก
9. ราคามีหลายระดับให้เลือก เหมาะสม/มีการแจ้งราคาไว้อย่างชัดเจน	3.53	.772	ดีมาก
10.การจำหน่ายบัตรค่าเข้าชมกิจกรรมต่างๆมีการให้ส่วนลดลูกค้า/มีโปรโมชั่นช่วงเทศกาลต่างๆ	3.69	.098	ดีมาก
11.การประกอบอาหารสะอาด/คุณภาพมาตรฐานการบริหารของร้านต่างๆ	2.55	.827	ดี
12.พนักงานหรือผู้ให้บริหารมีทักษะในการสื่อสารอยู่ในระดับดี/มีอัธยาศัยดี	2.72	.895	ดี
13.การวางโครงสร้างระบบการบริหารจัดการของเหมาะสม/สะดวกในการใช้บริหาร	3.79	.787	ดีมาก
14.บรรยากาศภายใน/การจัดแสดง/การตกแต่งที่จัดแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ	3.84	.855	ดีมาก
15. ศูนย์ข้อมูลการเรียนรู้และจำนวนพันธุ์ปลา ตู้ปลา ฯลฯ	3.88	.909	ดีมาก
16.กิจกรรมพิเศษอื่นๆภายในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	3.83	.937	ดีมาก
17.ระยะเวลาการเปิด-ปิดสถานที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	3.73	.896	ดีมาก
18.ศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP และของฝาก/สวนเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา	3.87	.743	ดีมาก
19.บริหารท่องเที่ยวชมบึง ส่งกล้องดูนก ชมสัตว์น้ำบริเวณรอบบึงบอระเพ็ด	3.66	.838	ดีมาก
20.กิจกรรมตั้งแคมป์พักผ่อน/กางเต็นท์/บ้านพักรับรอง/ส่งกล้องดูดาว	3.27	.960	ดีมาก
21. การรณรงค์กิจกรรม/การเรียนรู้ธรรมชาติ/การอบรมให้ความรู้ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง	2.73	.778	ดี
รวม	3.30	.467	ดีมาก

ที่มา: จากการศึกษา

4.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) เพื่อเปรียบเทียบการมาใช้บริการของนักท่องเที่ยวในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

การเปรียบเทียบการเลือกใช้บริการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) ดังแสดงในตารางที่ 4.70

ตารางที่ 4.70 แสดงผลการทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F-ratio	P value
ระหว่างกลุ่ม	5.086	2	2.844	16.084**	.000
ภายในกลุ่ม	66.651	197	0.177		
รวม	72.338	199			

ที่มา: จากการวิเคราะห์

**P<0.01

จากตารางผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) เพื่อเปรียบเทียบการมาใช้บริการของนักท่องเที่ยวในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามเพศของการเลือกใช้บริการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด พบว่าการเลือกใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดของนักท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ (1) เพื่อศึกษาศักยภาพและรูปแบบในการประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องและกิจกรรมด้านนันทนาการในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด(2)เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยวของชุมชนที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชนและ(3)เพื่อสำรวจพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการมาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยจำแนกตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

5.1 บทสรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล

(1) สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยศึกษาศักยภาพและรูปแบบในการประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องและกิจกรรมด้านนันทนาการในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จากผลการศึกษารับรู้การจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชนจากกลุ่มตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 ตัวอย่าง โดยข้อมูลทั่วไป พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ช่วงระหว่าง 20-30 ปี อยู่ในสถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกัน มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือ ม.ศ.3 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ต่ำกว่า 4 คน มีที่อยู่รอบๆบริเวณบึงบอระเพ็ด(ระยะไม่เกิน 1-3 กิโลเมตร) อาชีพหลักเป็นพนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชน และไม่มีอาชีพรองเป็นส่วนใหญ่ มีรายได้อยู่ช่วงระหว่าง 8,001-10,000 บาท รายได้ส่วนใหญ่มาจากรายได้หลักและมีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภครองลงมาเป็นค่าอุปโภคบริโภค แต่ก็ มีพฤติกรรมเงินออมอยู่ช่วงเงินออมต่ำกว่า 5,000 อย่างไรก็ตามครอบครัวส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินซึ่งมากกว่า 20,000 บาท

ส่วนการประกอบกิจการในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดพบว่าส่วนใหญ่ประกอบกรรร้านอาหาร/ร้านขายอุปกรณ์บันเทิง/ของเล่น/เครื่องดื่ม มีอาชีพก่อนมาประกอบอาชีพนี้ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวสาเหตุส่วนใหญ่เป็นคนที่อาศัยอยู่ในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด เคยประกอบอาชีพในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดมาก่อนโดยมีระยะเวลาการประกอบกิจการ มากกว่า 12 เดือน และมีเงินทุนในการประกอบกิจการได้จากตนเอง โดยไม่มีการกู้เงินมาดำเนินกิจการ จากต้นทุนเริ่มต้นอยู่ช่วง 30,001-40,000 บาทคนงานทั้งหมดในกิจการมีประมาณ 2-4 คน ส่วนใหญ่มีจำนวนเฉลี่ยในการใช้บริการมากกว่า 10 โต๊ะ/คน/ลำ/คัน/วัน ส่วนใหญ่มีรายได้ในช่วง 10,001-20,000 บาท แต่มีรายจ่ายอยู่ช่วง 20,001-30,000 บาท กิจการได้กำไรสุทธิอยู่ช่วงมากกว่า 50,000 บาท

ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์ทางการตลาด/การให้บริหารของกิจการใหญ่การประกอบกิจการมีการตรวจสอบความปลอดภัย/คุณภาพ ทั้งนี้กิจการไม่ได้รับสัญลักษณ์ที่แสดงถึงคุณภาพ การประกอบ

กิจการไม่ได้รับการอบรม กิจการมีความได้เปรียบด้านที่ตั้งของกิจการ มีการแข่งขันคุณภาพการให้บริการของกิจการนั้นไม่แน่ใจ มีการกำหนดราคาการให้บริการของกิจการนั้นไม่แน่ใจ เมื่อสอบถามความคิดเห็นส่วนใหญ่ของผู้ประกอบกิจการส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .547 ซึ่งความคิดเห็นมากอันดับ 1 ได้แก่มีการใช้กลยุทธ์การกำหนดราคา ค่าบริหารต่างๆมีความเหมาะสมหรือให้ต่ำกว่าคู่แข่ง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .715 อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้กิจการได้สร้างความประทับใจแก่ลูกค้าด้วยการประกอบอาหารที่มีรสชาติดีและสด สะอาด คุณภาพดี เมื่อสอบถามความคิดเห็นส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 2.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .869 ซึ่งความคิดเห็นอันดับ 1 ได้แก่การจัดระเบียบร้านค้า และการขายยังไม่ดี/ไม่เป็นระบบ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .820 ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .822 ซึ่งความคิดเห็นอันดับ 1 ได้แก่ด้านการดูแลและช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐเป็นผลมาจากต้องการให้จัดอบรมเรื่องอาหารปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .869 ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) ที่ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) ว่า หมายถึงการท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มเล็กที่มีการจัดการอย่างดีเยี่ยม เพราะสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีความคงคึกใจอย่างไม่เสื่อมคลาย และธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุง คุณภาพให้ได้ผลกำไรอย่างเป็นธรรม โดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเยือนสม่ำเสมอเพียงพอ แต่มีผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมที่สุดอย่างยั่งยืนได้ด้วย และยังสอดคล้องกับ คณะกรรมาธิการการท่องเที่ยวและกีฬา, 2540 ที่อธิบายถึงองค์ประกอบการจัดการท่องเที่ยว ไว้ว่า (1) การจัดการพื้นที่ ได้แก่ การจัดการเขตการใช้ประโยชน์ (Zoning) การศึกษา จัดจำกัดการรองรับได้ของพื้นที่ การกำหนดมาตรการใช้ประโยชน์ปลูกสร้างอาคารและปรับปรุงพื้นที่ และควบคุมการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว การใช้มาตรการป้องกัน และลดผลกระทบในพื้นที่ (2) การให้การศึกษและการสื่อความหมาย ได้แก่ การส่งเสริมให้สถานที่ให้ความรู้ทุกรูปแบบ ส่งเสริมกิจกรรมที่ให้ความรู้และสร้างความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการให้บริการที่มีคุณภาพ ส่งเสริมการใช้มัคคุเทศก์เฉพาะถิ่น จัดเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศและให้การศึกษากับชุมชน (3) การจัดกิจกรรมท่องเที่ยว ได้แก่ มุ่งกิจกรรมที่ไม่มีผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมหรือสามารถป้องกันแก้ไขได้ ส่งเสริมกิจกรรมที่ให้ความรู้ จัดให้มีกิจกรรมท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม จัดกิจกรรมเกิดความสัมพันธ์ด้านนักท่องเที่ยว บริษัทนำเที่ยว และคนในท้องถิ่น (4) การบริการการท่องเที่ยว ได้แก่ การส่งเสริมการบริการที่มีความรับผิดชอบ สร้างการมีส่วนร่วมในการบริการของชุมชน กำหนดรูปแบบการบริการให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมในชุมชน การอบรมคุณภาพบุคลากร และสนับสนุนการบริการที่ได้มาตรฐาน และ(5)การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและลดผลกระทบ ได้แก่ กำหนดมาตรการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย กำหนดมาตรการป้องกันและกำจัดสิ่งปฏิกูล ควบคุมแบบอาคาร กวดขันกับกิจกรรมที่ทำลายสภาพแวดล้อม

(2) สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 2.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .754 ซึ่งความคิดเห็นอันดับ 1 ได้แก่ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์เป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .840 อยู่ในระดับปานกลางรองลงมาคือการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดทำให้ได้รับประโยชน์ในการฟื้นฟูทรัพยากร เท่ากับ 2.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .957 อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับกฤษฎดา ยะการ (2543) ได้ทำการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนตำบลแม่ทราย อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ พบว่า (1) ประชาชนตำบลแม่ทรายมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับมาก (2) ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกัน (3) ประชาชนคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน (4) ประชาชนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเชิงนิเวศแตกต่างกันและมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกัน

(3) สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยการสำรวจพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการมาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคมกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จำนวน 200 ตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุอยู่ระหว่างอยู่ในช่วง 20-30 ปี มีสถานภาพเป็นโสด มีระดับการศึกษาปริญญาตรี เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวของชาวไทย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 8,001-10,000 บาท และมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ เพื่อการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้พาหนะในการเดินทางมานครสวรรค์ คือ รถยนต์ส่วนตัว มีรูปแบบการเดินทางมากับกลุ่มญาติพี่น้อง มีจำนวนที่เดินทางมานครสวรรค์เป็นการเที่ยวซ้ำ มีความต้องการท่องเที่ยวแหล่งสำคัญในจังหวัดนครสวรรค์ คือ แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม/ประเพณี เช่น แห่งมังกรสงกรานต์ ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับจรงค์ อินทนนท์ (2545) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว: กรณีศึกษา บ้านโป่งร้อน ตำบลใหม่พัฒนา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ผลของการศึกษาพบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 41-50 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาและมีอาชีพรับจ้างและมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวในด้านการเสนอความคิดการวางแผนและการตัดสินใจ การปฏิบัติการ การแบ่งปันประโยชน์ เกิดจากการดำเนินงาน การติดตามและการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการการท่องเที่ยวในด้านการเสนอความคิด การวางแผนและการตัดสินใจ การปฏิบัติการ การแบ่งปันผลประโยชน์เกิดจากการดำเนินงาน การติดตามและการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

หากพิจารณาพฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดในครั้งนี้ พบว่าส่วนใหญ่มีวิธีการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวและมีจำนวนครั้งส่วนใหญ่เที่ยวซ้ำ จำนวนบุคคลร่วมในการเดินทางเฉลี่ย 1-2 คน มาเพื่อศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติและกิจกรรมนันทนาการ ในการมาเที่ยวช่วงวันเสาร์-วันอาทิตย์ ส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวช่วงเวลา 11.01-13.00 น. ซึ่งใช้ระยะเวลาในการเดินทางน้อยกว่า 30 นาที ระยะเวลาส่วนใหญ่ในการเที่ยวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด 2 ชั่วโมง มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเฉลี่ยมากกว่า 601 บาท ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ต่อครั้งในการมาท่องเที่ยวเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.65 อยู่ในระดับมาก แยกเป็นค่าเดินทางไปและกลับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.81 นักท่องเที่ยวให้ความสนใจมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดเนื่องจากเป็นแหล่งการเรียนรู้ทางด้านสัตว์น้ำรวมถึงนักท่องเที่ยวรู้จักแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดจากตนเอง เมื่อพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการกิจกรรมนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด พบว่าท่องเที่ยวเลือกใช้บริการร้านอาหาร/ร้านขายอุปกรณ์บันเทิง/ของเล่น/เครื่องดื่ม นักท่องเที่ยวมีวิธีการชำระเงินด้วยวิธีจ่ายเงินสด การท่องเที่ยวแบบไม่มีการจองทริป โดยมีระยะเวลาในการเข้าชมหรือท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประมาณ 1-2 ชั่วโมง มีแหล่งข้อมูลในการหาแหล่งท่องเที่ยวจากญาติหรือเพื่อนแนะนำ เข้าใช้บริการไม่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายแต่อย่างใด ส่วนใหญ่คาดหวังหรือต้องการทำกิจกรรมกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ ความประทับใจในการเลือกเข้ามาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.77 อยู่ในระดับปานกลาง แยกเป็นเกณฑ์การตัดสินใจมาเนื่องจากการเดินทางมาสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 และต้องการกลับมาท่องเที่ยวอีก จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 เพราะกิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย น่าสนใจ ยังมีความคาดหวังที่มีต่อสถานที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.74 อยู่ในระดับปานกลาง แยกเป็นสถานที่หรือกิจกรรมที่มีผลต่อความต้องการและคาดหวังคืออาคารจัดแสดงพันธุ์สัตว์น้ำเฉลิมพระเกียรติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดเพื่อให้บริหารนักท่องเที่ยวและชุมชน พบว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .467 ซึ่งความคิดเห็นอันดับ 1 ได้แก่ศูนย์ข้อมูลการเรียนรู้และจำนวนพันธุ์ปลา ตู้ปลา ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .909 อยู่ในระดับดีมาก รองลงมาคือศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP และของฝาก/สวนเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .743 อยู่ในระดับดีมาก เมื่อมีการการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) เพื่อเปรียบเทียบการมาใช้บริการของนักท่องเที่ยวในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามเพศของการเลือกใช้บริการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด พบว่าการเลือกใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดของนักท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5.2 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้นำผลมาสรุปแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวเนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการสำรวจโดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยปัญหา ความต้องการ และการมีส่วนร่วมในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด ซึ่งจากการศึกษาพบว่าการจัดการการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดในปัจจุบันนั้น ยังให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภายนอกน้อยมาก ถึงแม้ว่าบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดเจ้าของพื้นที่จะสามารถดูแลจัดการให้การท่องเที่ยวได้บางส่วนและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่พบว่าการจัดการในบางประเด็นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคอื่นๆ ในสังคม เพื่อส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงาน

ดังนั้นการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด ต้องมีแนวทางการจัดการเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชน โดยการสร้างความร่วมมือจากภาคหลักของสังคมคือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน จะเป็นส่วนสำคัญในการเพิ่มศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวในแต่ละองค์ประกอบคือ ด้านพื้นที่ ด้านกิจกรรมและการเรียนรู้ และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ภาครัฐ จะพบว่า เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดนั้น ถือได้ว่าเป็นพื้นที่ในเขตสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดซึ่งหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เป็นผู้ดูแล เพราะฉะนั้น การเพิ่มศักยภาพในการจัดการในด้านพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดนั้นควรมีการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ที่สำคัญดังนี้ (1) การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อช่วยในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวรวมถึงข้อปฏิบัติคนที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวในพื้นที่แก่ประชาชนในวงกว้าง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวและสามารถเตรียมตัวสำหรับการเดินทางมาท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวจะมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าชุมชนหรือหน่วยงานที่มอบหมายเป็นเอกเทศเอง (2) การอาศัยความร่วมมือจากสถาบันการศึกษา และหน่วยงานในด้านการศึกษาวิจัยเพื่อนำไปสู่การค้นคว้าวิจัยติดตามการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศ รวมทั้งลักษณะปัญหาที่ก่อให้เกิดการทำลายสิ่งแวดล้อมหรือแม้แต่กิจกรรมที่ดำเนินในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดนั้นไม่รักษาสภาพแวดล้อมสร้างภาพลักษณ์ไม่ดีในพื้นที่ดังกล่าว ตลอดจนหาแนวทางป้องกันและแก้ไขอย่างถูกวิธี (3) การสร้างความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐในระดับจังหวัด ซึ่งมีความรับผิดชอบในการดูแลพื้นที่ร่วมกัน เพื่อสร้างแนวทางการดูแลและพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดและให้ความรู้ความเข้าใจกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องต่อกิจกรรมนันทนาการต่างๆอย่างเหมาะสม

2. ภาคเอกชน จะเห็นได้ว่า ภาคเอกชนที่สำคัญและมีบทบาทเป็นอย่างมากในการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด คือ ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ประกอบการ

หรือกิจการร้านค้ามีบทบาทในการดูแลนักท่องเที่ยวมากกว่าเจ้าหน้าที่ในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด เพราะฉะนั้นต้องให้ความสำคัญระดมความร่วมมือจากผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในพื้นที่ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการด้านกิจกรรมและการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยว โดยเปิดโอกาสให้ตัวแทนจากผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนแนวทางการกำหนดการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆในพื้นที่ รวมทั้งแนวทางการควบคุมพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการดำเนินกิจกรรม เนื่องจากผู้ประกอบการเอกชนดังกล่าวนี้ ถือได้ว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง เพราะดำเนินธุรกิจใกล้ชิดกับนักท่องเที่ยวโดยตรง ดังนั้นจึงควรระดมความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อให้เกิดแนวทางการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ยังควรพิจารณาการให้สัมปทานแก่เอกชนในการจัดการด้านการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆแก่นักท่องเที่ยว ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นว่า เพื่อเป็นการสร้างความคล่องตัวลดต้นทุนในการจัดการด้านการให้บริการดังกล่าว ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้การตรวจสอบและประเมินผลอย่างโปร่งใส

3. ภาคชุมชน จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยวอีกประการหนึ่งคือ การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เพราะฉะนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับภาคชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว โดยผลักดันให้ชุมชนท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเขตบึงบอระเพ็ดและเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการจัดการการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดโดยเปิดโอกาสให้ตัวแทนของชุมชนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการวางแผนงานด้านการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ร่วมดำเนินงานหรือลงทุนในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ และเปิดโอกาสให้ติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นอย่างโปร่งใสอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการสร้างความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชนดังกล่าว น่าจะเป็นการเพิ่มศักยภาพในการจัดการในด้านต่างๆในการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ และช่วยแก้ปัญหาต่างๆ อันเกิดจากความไม่พร้อมของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ถึงแม้ว่าในภาพรวมแล้วจะมีการจัดการการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง แต่ผู้วิจัยใคร่จะขอเสนอแนะแนวคิดเพื่อแก้ปัญหาที่พบในการจัดการการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดในประเด็นอื่นๆ น่าจะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบ ดังนี้

1) ข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติงาน

สำหรับแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดในด้านการท่องเที่ยว นั้น พบว่ามีแนวทางที่ควรให้ตระหนักถึงเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในหลายด้านดังนี้

(1) เจ้าหน้าที่พึงต้องสร้างความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับแนวทางการท่องเที่ยว โดยประชาสัมพันธ์แนวทางการปฏิบัติตนในแบบนักท่องเที่ยวที่ถูกต้อง และการสื่อความหมายธรรมชาติที่เหมาะสมกับทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศในแต่ละจุดของพื้นที่ ทั้งในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์ด้วยตนเอง ในด้านของเอกสาร แผ่นพับบอร์ดนิทรรศการและการให้ข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ที่ประจำในพื้นที่ รวมทั้งการขอความร่วมมือจากบริษัทนำเที่ยวในท้องถิ่น ในการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

(2) นอกจากการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อปฏิบัติตนของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการในเขตพื้นที่บึงบอระเพ็ดแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ควรให้ความสำคัญในการดูแลควบคุมการปฏิบัติตนของนักท่องเที่ยวและบริษัทนำเที่ยวให้เป็นไปตามระเบียบของหน่วยงานที่ควบคุมดูแลอย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันมิให้เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่รบกวนธรรมชาติ

2) ข้อเสนอแนะด้านการจัดการ

การจัดการการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดควรให้ความสำคัญเพิ่มเติมกับประเด็นต่อไปนี้

(1) ควรมีการพิจารณาและกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ทั้งในด้านของที่พัก การให้บริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งการทำกิจกรรมแต่ละประเภท โดยพิจารณาจากความพร้อมของเจ้าหน้าที่ อุปกรณ์ รวมทั้งสภาพทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศในพื้นที่ว่าขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในแต่ละด้านได้จำนวนเท่าใด เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาจำนวนนักท่องเที่ยวเกินขีดความสามารถที่หน่วยงานควบคุมดูแลในเขตบึงบอระเพ็ดจะรองรับและดูแลได้

(2) ควรมีการกำหนดมาตรการติดตามการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งสนับสนุนให้มีการทำวิจัยเชิงวิชาการ เพื่อหาสาเหตุของความเปลี่ยนแปลงและแนวทางในการแก้ไขปัญหาอันเกิดจากการท่องเที่ยวในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในส่วนของ การวิจัยโดยนักวิชาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการขอความร่วมมือจากนักวิชาการนอกหน่วยงาน เพื่อให้สามารถถึงแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งสามารถหาวิธีควบคุมและป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(3) ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในระดับต่างๆ มากขึ้น ทั้งในการเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่น หรือองค์กรท้องถิ่นอื่นๆ สามารถเสนอแนะแนวทางจัดการที่เป็นประโยชน์สำหรับการท่องเที่ยวในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด โดยเฉพาะในประเด็นที่มีผลกระทบต่อชุมชน ทั้งในส่วนของ การเชิญตัวแทนของชุมชนท้องถิ่น หรือองค์กรในระดับท้องถิ่นให้เข้าร่วมประชุมในการพิจารณาวางแผนการท่องเที่ยวในพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ เพื่อหารือในแนวทางการดำเนินงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะได้เกิดแนวคิดที่หลากหลายและสร้างความร่วมมือที่

สำคัญในชุมชน ท้องถิ่นและชุมชนใกล้เคียงในการพัฒนาการท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดในอนาคตรวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดการตรวจสอบการดำเนินงานของจากองค์กรท้องถิ่นอย่างโปร่งใสอีกด้วย

3) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดนั้น กลไกสำคัญที่ควรตระหนักถึงคือมุมมองในเชิงนโยบาย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นแนวคิดเบื้องต้นที่มีความสำคัญที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวไปในแนวทางใด ซึ่งมีแนวคิดในเชิงนโยบายที่สำคัญที่ผู้วิจัยของเสนอแนะดังนี้

(1) การประสานระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยปฏิบัติในพื้นที่และผู้ประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดโดยมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ ในลักษณะของการสื่อสารแบบสองทาง (two-way communication) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดูแลการปฏิบัติงานหรือการให้ความรู้ความเข้าใจต่างๆของแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด ซึ่งมีความห่างไกลกับหน่วยงานส่วนกลาง เพราะนอกจากจะเกิดประโยชน์ในด้านของการทำให้แนวทางปฏิบัติของหน่วยงานในพื้นที่สอดคล้องกับแนวนโยบายแล้ว ยังจะสามารถทำให้การกำหนดนโยบายจากส่วนกลางตรงตามความต้องการและสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ซึ่งอาจมีความเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา การที่หน่วยงานจากส่วนกลางสามารถรับรู้ข้อมูลจากพื้นที่ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจะส่งเสริมให้การจัดสรรทรัพยากรทางการบริหารจากส่วนกลางไปยังหน่วยปฏิบัติมีประสิทธิภาพมากขึ้นคือสามารถจัดสรรได้อย่างเพียงพอและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานของหน่วยปฏิบัติอีกด้วย

(2) การเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการเอกชนเข้ามาขอสิทธิในการสัมปทานเข้ามาจัดการการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ในอนาคตเช่นเดียวกับในหลายๆ ประเทศ โดยต้องพิจารณาในด้านความเหมาะสมและขอบเขตของบทบาทของผู้ประกอบการเอกชนในแต่ละด้าน ที่สำคัญควรเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการเอกชนเข้ามาจัดการในด้านกิจกรรมและการเรียนรู้เพื่อสร้างประสิทธิภาพ และลดงบประมาณของแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดในส่วนที่เอกชนสามารถจัดการแทนได้โดยหน่วยงานดูแลควบคุมนั้นๆ ต้องมีแผนในการบริหารแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดที่แน่นอน และเจ้าหน้าที่จำเป็นจะต้องปฏิบัติตามแนวทางและกฎเกณฑ์ที่ระบุไว้อย่างเคร่งครัด ซึ่งการให้สัมปทานดังกล่าวนี้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กรมป่าไม้. สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ. ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล. (2541).
**รายงานการฝึกอบรมหลักสูตรการให้บริการด้านการท่องเที่ยวสำหรับเจ้าหน้าที่อุทยาน
 แห่งชาติ.** 7-12 กันยายน. กรมป่าไม้: 21.
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช. (2546). **บทบาทและการดำเนินงานกรมอุทยานแห่งชาติ
 สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ.** (อัดสำเนา).
- กรองแก้ว โคตรภูเวียง.(2543).**ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ.**กรุงเทพฯ: บริษัท
 อมรินทร์พริ้นติ้งและพับลิชชิ่ง.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). **แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ.**
 กรุงเทพมหานคร : บริษัท อัลซา จำกัด.
- _____. 2544. **แนวทางพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งชาติ.** เอกสารประกอบการ
 ประชุมเรื่อง “แนวทางพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งชาติ” 20-21 เมษายน 2544.
 เชียงใหม่: โรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า.
- กฤษดา ยะการ. (2543). **ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชน
 ตำบลแม่ทราย อำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่.** เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กิตติวัฒน์ รัตนติลภ ฃ ภูเก็ต. (2541). “**การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ECO – TOURISM).**” **จุลสารการ
 ท่องเที่ยว.** ปีที่ 17 (ตุลาคม – ธันวาคม): 40-52.
- คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ม.ป.ป. **แนวทางการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบ
 บูรณาการ สำหรับผู้ว่า CEO.** ม.ป.ท.
- จรงค์ อินทนนท์. (2545). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว: กรณีศึกษา
 บ้านโป่งร้อน ตำบลใหม่พัฒนา อำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง.**เชียงใหม่:
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิตตินันท์ เฉชะคุปต์. (2548). **สังคมวิทยาการท่องเที่ยว.** กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- จรัญ มากพุด. สัมภาษณ์โดยผู้เขียน. **ร้านขายของที่ระลึก,** 17 มกราคม พ.ศ. 2547.
- จาดุรงค์ รักกะเปา. สัมภาษณ์โดยผู้เขียน. **อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง.** 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ.
 2547.
- ฉลองศรี พิมลสมพงษ์. 2548. **การวางแผนการท่องเที่ยว.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 เกษตรศาสตร์.

- โคมยง โตะทอง และคณะ. (2546). การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. วารสาร ราชภัฏเพชรบุรี. ฉบับที่ 4 ปีที่ 2 หน้า 54-57
- ชัชวาลย์ ธรรมสอน.(2548). ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวทางศิลปะและวัฒนธรรมชุมชนเชิงท่องเที่ยวอำเภอเมืองตาก จังหวัดตากการวิจัยการพัฒนาการท่องเที่ยวทางศิลปะและวัฒนธรรม ชุมชนเชิงท่องเที่ยว อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก. สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ชูลิทธิ์ ชูชาติ. (2544). รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตลุ่มน้ำวาง. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยชุดโครงการสร้างความเข้มแข็งชุมชน. เชียงใหม่: โครงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.
- ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์. (ป.ป.ป.).การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ.
- ไทยโรจน์ พวงมณี.(2549).การศึกษาศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวอำเภอเมือง จังหวัดเลย เพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- นาถพิมล วาดสันทัด.(2545). กลยุทธ์ทางการตลาดแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์เชียงแสน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญณินดา โสดา. (2544). ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอิสระชาวต่างประเทศที่เข้ามาในประเทศไทย. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). “มารู้จักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกันเถิด”. จุลสารการท่องเที่ยว ปีที่ 18(มกราคม-มีนาคม): 15.
- _____.(2542). การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ประภาส อินทนปสาธน์, (2546). บทบาทในการเมืองของธุรกิจท่องเที่ยวในฐานะกลุ่มผลประโยชน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนิตดา สิงห์ครา. (2544). ศักยภาพของชุมชนบ้านห้วยอีในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์.เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิบูล ทิปะปาล. (2545).ทฤษฎีแรงจูงใจ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ครั้งที่ 2. ป.ป.ท.

- พูลทรัพย์ สวนเมือง ตูลาพันธ์ และคณะ. (2544). **โครงการรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในพื้นที่ จังหวัดสุรินทร์และร้อยเอ็ด**. กรุงเทพฯ: สำนักงานสนับสนุนการวิจัย(สกว.)
- เพชร บুদ্ধิสิตา. (2547). **การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วมในเขตภูมิภาคเหนือ**
ล่าง : การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. สำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัยชุด โครงการสร้างความเข้มแข็งชุมชน. เชียงใหม่: โครงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.
- มนัส สุวรรณ. (2542). **รายงานการวิจัย การศึกษาระบบการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต เพื่อทราบศักยภาพของการพัฒนาไปสู่แหล่งท่องเที่ยวระดับโลกที่มีความยั่งยืน**. ม.ป.ท.
- มิศรา สามารถ. (2543). **การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นบ้านถ้ำลอด บ้านเขาหลวง บ้านคลองช้าง บ้านโคกเกตุ และบ้านโงกุดหวาย.กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย**
- ยุวดี นีรัตน์ตระกูล. (2545). **“ทิศทางการวิจัยด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทย.”** จุลสารการท่องเที่ยว.ปีที่ 21 (มกราคม – มีนาคม): 24.
- ราไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2545). **“ท่องเที่ยวยั่งยืน (ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.”** เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์, กรุงเทพมหานคร, 7-9 มีนาคม 2545.
- รุ่งนภา จันทวิสมบูรณ์. (2546). **การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน: กรณีศึกษาประวัติศาสตร์ เชียงแสน จ.เชียงราย**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วัชร วัชรเสถียร. (2543). **งานวิจัยเรื่องการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศูนย์บริการประชาชน สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.(2549). **ทำเนียบแหล่งท่องเที่ยวภาคกลางภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้**. ป.ป.ท.
- สมกมล พวงธรรม. (2546). **พฤติกรรมนักท่องเที่ยว.เอกสารประกอบการสอนคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2542). **องค์ประกอบของการบริหารและจัดการการท่องเที่ยว**, เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการท่องเที่ยว, ป.ป.ท.
- สัมฤทธิ์ วิชัยทา .(2543). **ความเข้มแข็งของประชาสังคมตำบลในการดูแลรักษาทรัพยากรดินส่วนรวม: กรณีศึกษา การดูแลรักษาบ่อน้ำบาดาลและอ่างเก็บน้ำของประชาชน ตำบลแม่ปะ ตำบลแม่มอก และตำบลเวียงมอก อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2543). **การบริหารและจัดการการท่องเที่ยว: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**
- สุภาณี โถทองคำ. (2543). **นโยบายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**
- สุวัฒน์ จูธารณ์และจริญา เจริญสุกใส. (2545). **แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว. (พิมพ์ครั้งที่2).**
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เสรี วงษ์มณฑา.(2542). **พฤติกรรมผู้บริโภค.กรุงเทพฯ.ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์จำกัด.**
- เสาวลี ทองเจิม .(2544). **การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน กรณีศึกษา: สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาพระแทว จังหวัดภูเก็ต. เชียงใหม่ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**
- อรพิน สพโชคชัย. (2548). **การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**
- อเนก ทิพย์บรรจง. (2544). **หลักการตลาดยุคใหม่ในศตวรรษที่21.กรุงเทพฯ: มิตรสัมพันธ์กราฟฟิก.**
- อุกฤษณ์ ทรงชัยสงวน. (2543). **จิตวิทยาทางสังคม. กรุงเทพฯ : บริษัทไทยวัฒนาพานิช จำกัด.**
- อุษาวดี พูลพิพัฒน์. (2545). **“การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน: กรณีศึกษาการท่องเที่ยว.” จุลสารการท่องเที่ยว.ปีที่ 21 (ตุลาคม – ธันวาคม): 38-49.**
- Goeldner, Charles R. and Ritchie, J.R. Brent. 2006. **Tourism: Principles, Practices, Philosophies. 10th edition.** Newyork : John Wiley & Sons ,Inc
- Dale, Ernest . 1972. **Management: Theory and Practice.** New York: McGraw-Hill.Schleh, Edward C. 1961. **Management by result.** New York: McGraw-Hill.
- Flippo, Edwin B. (1970). **Management: A Behavioral Appoach.** New York:
- Kotler, Philip, Bowen, John T.,and Makens, James C. (2006).**Marketing for Hospitality and Tourism. .4th edition.** USA : Prentice Hall.
- Intosh, Mc R.W. (1995). **Tourism Principle, Pratices, Philosophers. 7th ed.** New York: John Wiley and Son.
- March, Roger St Georrge and Woodside, Arch G. (2005). **Tourism Behavior : Travelers’ Decisions and Actions.** USA: Pul CABI Publishing.
- McGraw-Hill.Kast, Fremont E. and Rosenzweig, James E. (1974). **Organization and Management.** New York: McGraw-Hill.
- Morrison, Alastair M. 2001. **Hospitality and Travel Marketing. 3rd edition.** USA : Delmar.

Norman, Robert and Goeldner Charles, (1990). **Tourism: Principles, Practices and Philosophies**. New York: Wiley.

Robbins, Stephen P. 1984. **Management**. 4th ed. New Jersey: Prentice-hall, Inc.

Robert W. McIntosh, Charles R. Goeldner. (1990) **Tourism: Principles, Practices, Philosophies**, 6th ed, New York: Wiley Press

Walter, J. (1982). **Social Limits to Tourism**, *Leisure Studies*, 1, 295-304.

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือในการวิจัย (แบบสอบถามสำหรับผู้ประกอบกิจการ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University

แบบสอบถาม

(สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด)

โครงการวิจัย การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชน

.....

คำชี้แจง

1. การศึกษาโครงการวิจัยนี้ดำเนินการ โดยคณาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
2. วัตถุประสงค์โครงการวิจัย
 1. เพื่อศึกษาศักยภาพและรูปแบบในการบริหารจัดการกิจกรรมด้านนันทนาการในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด
 2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยวของชุมชนที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชน
 3. เพื่อสำรวจพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการมาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด
3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ประกอบด้วย
 - ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคม
 - ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบการกิจการ
 - ส่วนที่ 3 ข้อมูลกลยุทธ์ทางการตลาด/การให้บริการของกิจการ
 - ส่วนที่ 4 ปัญหา และความต้องการของการประกอบกิจการ
 - ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง
 - ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะ
4. ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่อง () หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุด หรือ กรอกข้อความลงในช่องว่างหรือพื้นที่ว่างที่เว้นไว้ ให้ได้ใจความ
5. ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามนี้จะไม่มีผลต่อการจัดเก็บภาษี และจะถือเป็นความลับ ท่านสามารถตอบแบบสอบถามได้อย่างอิสระและไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใดโดยและจะนำไปใช้สำหรับการศึกษาวิจัยใช้ในเชิงวิชาการและเพื่อเป็นการศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เท่านั้น

คณะผู้วิจัย

อาจารย์มานิตย์ สิงห์ทองชัย

อาจารย์กาญจนา สดับธรรม

อาจารย์หุณยिता นาคภพ

อาจารย์รติมา ภูริรุ่งกัญญา

นักศึกษสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

1. เพศ () 1.ชาย () 2.หญิง
2. อายุ..... ปี
3. สถานภาพสมรส
 - () 1.โสด () 2.สมรส อยู่ด้วยกัน () 3.สมรส แยกกันอยู่ () 4.หม้าย/หย่าร้าง
4. ระดับการศึกษาของท่าน
 - () 1.ประถมศึกษา () 2.มัธยมศึกษาปีที่3 หรือ ม.ศ.3 () 3.มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ ม.ศ.5
 - () 4.อาชีวศึกษา (ปวช.) () 5.อนุปริญญา (ปวส.) () 6.ปริญญาตรี
 - () 7.สูงกว่าปริญญาตรี
5. จำนวนสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด คน แยกเป็น

จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ทำงานแล้ว(มีรายได้แล้ว) คน

จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ยังไม่ได้ทำงาน/กำลังเรียน/คนชรา(ไม่มีรายได้) คน
6. ที่อยู่ของท่าน
 - () 1.อยู่ในเขตรอบๆบึงบอระเพ็ด (ระยะทางไม่เกิน 1-3 กิโลเมตร)
 - () 2.อยู่บริเวณรอบนอกบึงบอระเพ็ด (ระยะทางเกิน 3 กิโลเมตร) โดย
 - () 2.1อยู่ในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์
 - () 2.2อยู่ในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ แต่อยู่นอกเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์
 - () 2.3อยู่ต่างอำเภอ แต่อยู่ในจังหวัดนครสวรรค์
 - () 2.4อยู่ต่างจังหวัด
7. อาชีพหลัก
 - () 1.ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ () 2.ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
 - () 3.พนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชน () 4.รับจ้างทั่วไป
 - () 5.เกษตรกร () 6.อื่นๆระบุ.....
8. อาชีพรอง
 - () 1.ไม่มี () 2.ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ () 3.ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
 - () 4.พนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชน () 5.รับจ้างทั่วไป () 6.เกษตรกร/ชาวสวน
 - () 7.อื่นๆระบุ.....
9. รายได้จากอาชีพหลักของท่าน บาทต่อเดือน
10. รายได้จากอาชีพรองของท่าน บาทต่อเดือน
11. รายได้รวมของทั้งครอบครัว บาทต่อเดือน
12. รายจ่ายของครอบครัว บาทต่อเดือน แยกเป็น
 - 12.1 ค่าน้ำ/ค่าไฟฟ้า/ค่าโทรศัพท์ (สาธารณูปโภค) บาทต่อเดือน
 - 12.2 ค่าอาหาร (อุปโภค/บริโภค) บาทต่อเดือน

- 12.3 ค่าเครื่องนุ่งห่ม บาทต่อเดือน
- 12.4 ค่าเล่าเรียนบุตร บาทต่อเดือน
- 12.5 ค่าน้ำมันรถในการเดินทาง บาทต่อเดือน
- 12.6 ค่ารักษาพยาบาล บาทต่อเดือน
- 12.7 ค่าสหกรณ์การ/ท่องเที่ยว บาทต่อเดือน
- 12.8 ค่าลงทุน บาทต่อเดือน
- 12.9 อื่นๆ ระบุ บาทต่อเดือน

13. เงินออมของครอบครัว

- () 1. ไม่มีเงินออม () 2. มีเงินออม ระบุ บาท แยกเป็น
- () 2.1 เงินออม บาทต่อเดือน

14. ภาระหนี้สินของครอบครัว

- () 1. ไม่มีหนี้สิน () 2. มีหนี้สิน ระบุ บาท แยกเป็น
- () 2.1 หนี้สินในระบบ บาท
- () 2.2 หนี้สินนอกระบบ บาท

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบการกิจการเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ

1. การประกอบกิจการของท่านคือ

- () 1. ร้านอาหาร/ร้านขายอุปกรณ์บันเทิง/ของเล่น/เครื่องดื่ม
- () 2. บริการให้เช่าห้วงยาง/หาดทรายเทียม/เครื่องเล่นทางน้ำ
- () 3. บริการร้องเรือชมบึงบอระเพ็ด/ส่องกล้องดูนก
- () 4. บริการที่จอดรถ/บ้านพัก/เต็นท์ที่พักแรม
- () 5. บริการการดำเนินนันทนาการ เช่น ละครลิง จระเข้โชว์ เป็นต้น
- () 6. อื่นๆ ระบุ.....

2. ก่อนประกอบกิจการดังกล่าวท่านประกอบอาชีพอะไร

- () 1.ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ () 2.ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
- () 3.พนักงานเอกชน/ลูกจ้างเอกชน () 4.รับจ้างทั่วไป
- () 5.เกษตรกร () 6. อื่นๆระบุ.....

3. สาเหตุที่ท่านมาประกอบกิจการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1.อาศัยอยู่ในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด
- () 2.ไม่รู้จะประกอบธุรกิจอะไรที่ไหน
- () 3.เห็นว่าน่าจะสามารสรสร้างรายได้
- () 4. อื่นๆ ระบุ.....

4. ท่านเคยประกอบกิจการที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดมาก่อนหรือไม่

- () 1.ไม่เคย ปีนี้เป็นปีแรกที่ประกอบกิจการ โดยปีที่ผ่านมาแล้วเป็นระยะเวลา เดือน

() 2. เคย เป็นระยะเวลา ปี และในปีนี้¹²³

ทำมาแล้วเป็นระยะเวลา เดือน

5. เงินทุนในการประกอบกิจการของท่าน บาท แยกเป็น

5.1 ตนเอง บาท

5.2 การร่วมหุ้น บาท

5.3 ญาติ บาท

5.4 นายทุนเงินกู้ บาท

5.5 ธนาคาร บาท

5.6 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บาท

5.7 อื่นๆ ระบุ..... บาท

6. ท่านได้กู้เงินมาดำเนินการหรือไม่

() 1. ไม่ได้กู้ () 2. ได้กู้ จำนวน บาท แหล่งเงินกู้ แยกเป็น

2.1 ญาติ บาท

2.2 นายทุนเงินกู้ บาท

2.3 ธนาคาร บาท

2.4 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บาท

2.5 อื่นๆ ระบุ..... บาท

7. ต้นทุนเริ่มต้นในการประกอบกิจการของท่าน..... บาท แยกเป็น

7.1 ค่าก่อสร้าง/สิ่งอำนวยความสะดวก บาท

7.2 ค่าจัดซื้อโต๊ะ/เก้าอี้/เสื่อ บาท

7.3 ค่าจัดซื้ออุปกรณ์ในการให้บริการ บาท

7.4 ค่าอื่นๆ ระบุ บาท

8. คนงานทั้งหมดในกิจการ คน แยกเป็น

8.1 คนงานในครอบครัว/ไม่ได้จ้าง..... คน

8.2 คนงานที่จ้าง คน โดยจ่ายค่าจ้างเฉลี่ยวันละ..... บาทต่อวัน

9. จำนวนอัตราเฉลี่ยในการใช้บริการในการประกอบกิจการของท่าน โต๊ะ/คน/ลำ/คัน/ ฯลฯ

10. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกิจการ บาทต่อเดือน แยกเป็น

10.1 รายได้จากบริการทางกิจการ บาทต่อเดือน

10.2 รายได้จากการขายอาหาร/เครื่องดื่ม บาทต่อเดือน

10.3 รายได้อื่นๆ ระบุ บาทต่อเดือน

11. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของกิจการ..... บาทต่อเดือน แยกเป็น

11.1 ค่าจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก บาทต่อเดือน

11.2 ค่าจ้างแรงงาน บาทต่อเดือน

11.3 ค่าน้ำประปา/ไฟฟ้า บาทต่อเดือน

11.4 ค่าใช้จ่ายอื่นๆระบุ.....

..... บาทต่อเดือน

12. กำไรสุทธิต่อเดือนของกิจการ บาทต่อเดือน

กำไรสุทธิในการประกอบการในรอบปี บาท

ส่วนที่ 3 ข้อมูลกลยุทธ์ทางการตลาด/การให้บริการของกิจการ

1. การประกอบกิจการของท่านมีการตรวจสอบปลอดภัยหรือคุณภาพของสินค้าหรือการให้บริการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประกอบกิจการหรือไม่ อาทิ ร้านอาหารมีการตรวจคุณภาพมาตรฐานความสะอาดหรือความปลอดภัย เป็นต้น

- () 1. ไม่มี
- () 2. ตรวจสอบสัปดาห์ละครั้ง
- () 3. ตรวจสอบสองสัปดาห์ต่อครั้ง
- () 4. ตรวจสอบสามสัปดาห์ขึ้นไปต่อครั้ง
- () 5. มีระยะเวลาในการตรวจไม่แน่นอน

2. ท่านได้รับสัญลักษณ์ที่แสดงถึงคุณภาพมาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการหรือไม่

- () 1. ไม่ได้รับ
- () 2. ได้รับ
 - () 2.1 ร้านอาหารสะอาด รสชาติดี (Clean Food Good Test)
 - () 2.2 การให้บริการคุณภาพ มาตรฐานดีเด่น
 - () 2.3 อื่นๆระบุ.....

3. ในการประกอบกิจการของท่านมีการเข้ารับการอบรมที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานทางราชการหรือไม่

- () 1. ไม่ได้อบรม
- () 2. ได้อบรม จำนวน..... ครั้ง ในประเด็นหรือหัวข้อ
 - () 2.1 เทคนิคการให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยว
 - () 2.2 เทคนิคความสะอาดในการประกอบอาหาร
 - () 2.3 การให้บริการและมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว
 - () 2.4 อื่นๆ ระบุ.....

4. ท่านคิดว่าการประกอบกิจการของท่านมีความได้เปรียบด้านที่ตั้งของกิจการหรือไม่

- () 1. เสียเปรียบ สิ่งที่เสียเปรียบคือ
- () 2. ไม่ได้เปรียบ
- () 3. ได้เปรียบ สิ่งที่ได้เปรียบคือ
 - () 1.1 ที่ตั้งอยู่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยว
 - () 1.2 ที่ตั้งอยู่ไกลทางเดินที่จอดรถ
 - () 1.3 ที่ตั้งมีพื้นที่เล่นหาดทรายเทียมน้อย
 - () 1.4 ที่ตั้งอยู่ส่วนท้ายของหาด/แหล่งท่องเที่ยว
 - () 1.5 อื่นๆ ระบุ.....
 - () 3.1 ที่ตั้งอยู่ใกล้บริเวณแหล่งท่องเที่ยว
 - () 3.2 ที่ตั้งอยู่ใกล้ทางเดินที่จอดรถ
 - () 3.3 ที่ตั้งมีพื้นที่เล่นหาดทรายน้อย
 - () 3.4 ที่ตั้งอยู่ส่วนกลางของหาด/แหล่งท่องเที่ยว
 - () 3.5 อื่นๆ ระบุ.....

5. ท่านคิดว่าคุณภาพการให้บริการในกิจการของท่านแตกต่างจากคู่แข่งหรือร้านอื่นๆหรือไม่

- () 1. ต่ำกว่าคู่แข่งหรือร้านอื่นๆ
- () 2. เท่ากับคู่แข่งหรือร้านอื่นๆ
- () 3. สูงกว่าคู่แข่งหรือร้านอื่นๆ
- () 4. ไม่แน่ใจ

6. การกำหนดราคาการให้บริการของท่าน

- () 1.ต่ำกว่าคู่แข่งหรือร้านอื่นๆ () 2.เท่ากับคู่แข่งหรือร้านอื่นๆ
() 3.สูงกว่าคู่แข่งหรือร้านอื่นๆ

7. กลยุทธ์ทางการตลาดที่ท่านใช้ดึงดูดลูกค้าเข้ามาให้บริการในกิจการของท่าน

คำชี้แจง	มาก	หมายถึง ใช้เป็นประจำ
	ปานกลาง	หมายถึง ใช้บ่อยครั้ง
	น้อย	หมายถึง นานๆครั้งจึงใช้
	ไม่มี	หมายถึง ไม่มีการใช้เลย

กลยุทธ์ทางการตลาด	ระดับ			
	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก
1. การบริการที่หลากหลายให้เลือกใช้บริการ				
2. กำหนดราคาค่าบริการต่างๆมีความเหมาะสมหรือให้ต่ำกว่าคู่แข่ง				
3. ราคามีหลายระดับให้เลือก เหมาะสม/มีการแจ้งราคาไว้อย่างชัดเจน				
4. จัดสถานที่ให้เหมาะสม/มีความสวยงาม/สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย				
5. การติดป้ายประชาสัมพันธ์/ตั้งอยู่ในทำเลที่ตั้งสะดวกในการค้นหา				
6. การเรียกลูกค้าที่เดินผ่านร้าน/บริการถูกต้อง รวดเร็ว				
7. การเปิดเพลงให้ลูกค้าฟัง/การเปิดโทรทัศน์ให้ลูกค้าดู				
8. การให้ส่วนลดลูกค้า/มีโปรโมชั่นช่วงเทศกาลต่างๆ				
9. การประกอบอาหารให้สะอาด/คุณภาพมาตรฐานการบริการให้ดี				
10. การประกอบอาหารให้มีรสชาติอร่อย/เครื่องดื่มเพียบพร้อมบริการ				
11. การจัดบริการห้องน้ำฟรีแก่ลูกค้า/สถานที่จอดรถสะดวกฟรี				
12. สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีพร้อมให้บริการ/มีระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน				
13. ผู้ให้บริการมีทักษะในการสื่อสารอยู่ในระดับดี/มีอัธยาศัยดี				
14. ช่องทางในกิจการบริการ/การประสานงานติดต่อหลายทางที่ทันสมัย				
15. อื่นๆ ระบุ.....				

8. การประกอบกิจการของท่านสร้างความประทับใจแก่ลูกค้าอย่างไร (เลือกตอบได้มากกว่า1ข้อ)

- () 1. การให้บริการด้วยความสุภาพ/มีบริการที่หลากหลาย/ข้อมูลครบถ้วน
() 2. การให้บริการที่มีระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน
() 3. การให้บริการตามความต้องการของลูกค้า
() 4. การประกอบอาหารที่มีรสชาติดีและสด สะอาด คุณภาพดี
() 5. สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีพร้อมให้บริการ/ระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ส่วนที่ 4 ปัญหา และความต้องการ

1. ปัญหาในการประกอบกิจการของท่าน

ปัญหา	ระดับปัญหา			
	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก
1.ด้านสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ				
1) ไฟฟ้าไม่เพียงพอ/ไม่สะดวก/ไม่ปลอดภัย/ราคาแพง				
2) น้ำประปาไม่มี/ไม่เพียงพอ/ไม่สะอาด/ราคาแพง				
3) ทางเดินไม่สะดวก/ไม่เพียงพอ/ต้นทุนสูงต้องลงทุนทำเอง				
2.ด้านกฎระเบียบและการจัดระเบียบการให้บริการ				
1) กฎระเบียบไม่ชัดเจน/ไม่เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน				
2) การจัดระเบียบร้านค้า และการขายยังไม่ดี/ไม่เป็นระบบ				
3) ค่าเช่าที่แพง				
3.ด้านความสะอาดและการกำจัดขยะ				
1) ถังขยะไม่มี/ไม่เพียงพอ				
2) ไม่มีสถานที่ทำลายขยะอย่างถูกสุขลักษณะ				
3) นักท่องเที่ยวทิ้งขยะไม่เป็นที่/ไม่ช่วยรักษาความสะอาดของบริเวณ บึงบอระเพ็ด				
4.ด้านความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว				
1) ที่จอดรถของนักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยไม่เพียงพอ				
2) ขาดการดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวจากหน่วยงานราชการ				
3) มีห้องน้ำสะอาดที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ				
5. ด้านการดูแลและช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ				
1) ขาดความรู้เรื่องอาหารปลอดภัย				
2) ขาดความรู้ในด้านการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ/ร้านอาหาร				
3) การตรวจอาหารปลอดภัยไม่สม่ำเสมอ				
4) ไม่ได้รับการรับรองอาหารปลอดภัย				
6. ด้านการประชาสัมพันธ์และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว				
1) ขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดทางสื่อต่างๆเช่น วิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์ นิตยสาร ฯลฯ เป็นต้น				

2) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดไม่สม่ำเสมอ				
7.ด้านอื่นๆ				
1) ระบุ.....				

2. ความต้องการในการประกอบการของท่าน

ความต้องการ	ระดับความต้องการ			
	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก
1.ด้านสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ				
1) ความต้องการไฟฟ้า				
2) ความต้องการน้ำประปา				
3) ความต้องการให้มีการเพิ่มทางเดิน ถนน ที่สะดวก				
2.ด้านกฎระเบียบและการจัดระเบียบการให้บริการ				
1) ต้องการให้มีการระเบียบที่ชัดเจนเป็นบรรทัดฐานเดียวกัน				
2) ต้องการให้จัดระเบียบร้านค้า การขายของ				
3) ต้องการให้มีการลดค่าเช่าที่				
3.ด้านความสะอาดและการกำจัดขยะ				
1) ต้องการให้หน่วยงานราชการจัดหาลังขยะเพิ่มขึ้น				
2) ต้องการให้มีสถานที่ทำลายขยะอย่างถูกสุขลักษณะ				
3) ต้องการให้รณรงค์ให้นักท่องเที่ยวทิ้งขยะเป็นที่รักษาความสะอาด				
4.ด้านความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว				
1) ต้องการให้เพิ่มความปลอดภัยสำหรับที่จอดรถของนักท่องเที่ยว				
2) ต้องการให้หน่วยงานราชการเข้ามาดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว				
3) ต้องการให้มีห้องน้ำที่สะอาดบริการนักท่องเที่ยว				
5. ด้านการดูแลและช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ				
1) ต้องการให้จัดอบรมเรื่องอาหารปลอดภัย				
2) ต้องการให้จัดอบรมการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ/ร้านอาหาร				
3) ต้องการให้ตรวจอาหารปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ				
4) ต้องการให้มีการรับรองอาหารปลอดภัย				
6. ด้านการประชาสัมพันธ์และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว				
1) ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์หาดจอมมณีทางสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์ นิตยสาร ฯลฯ เป็นต้น				
2) ต้องการให้จัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดอย่างสม่ำเสมอ				

3) ต้องการให้มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวให้พร้อมและครอบคลุมพื้นที่				
7.ด้านอื่นๆ				
1) ระบุ.....				

ส่วนที่ 5 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางตามความคิดเห็นของท่าน

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์	ระดับความคิดเห็น			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีเลย
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ				
1.ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนหรือนโยบายในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
2. ท่านมีส่วนร่วมการตัดสินใจแก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
3. ท่านมีส่วนร่วมการตัดสินใจในการเสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
4. ท่านมีส่วนร่วมการตัดสินใจในด้านการดำเนินกิจกรรมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
5. ท่านมีส่วนร่วมการตัดสินใจการประเมินผลในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
6. ท่านตัดสินใจในการมีส่วนร่วมก่อนที่จะนำไปปฏิบัติในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
7. ท่านมีส่วนร่วมการตัดสินใจร่วมรณรงค์ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
8. ท่านมีส่วนร่วมด้านริเริ่ม ร่วมสำรวจปัญหาในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ				
1. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในด้านการวางแผนหรือนโยบายในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
2. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในด้านการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				

3. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในการสรุปหรือประเมินผลในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
4. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการรับผลประโยชน์ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
5. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในการเข้าประชุมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์	ระดับความคิดเห็น			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
6. ท่านมีส่วนร่วมในการทำประชาคมในหมู่บ้านในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
7. ท่านมีส่วนร่วมการรณรงค์ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
8. ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์				
1. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น				
2. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดทำให้ได้รับประโยชน์ในการฟื้นฟูทรัพยากร				
3. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดทำให้สร้างรายได้แก่ชุมชน				
4. ท่านคิดว่าจะได้รับประโยชน์จากการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว				
5. ท่านคิดว่าประชาชนในชุมชนจะได้รับประโยชน์การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล				
1. ท่านมีส่วนร่วมการประเมินผลในการวางแผนหรือนโยบายในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
2. ท่านมีส่วนร่วมการประเมินผลแก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
3. ท่านมีส่วนร่วมการประเมินผลในการเสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
4. ท่านมีส่วนร่วมการประเมินผลในด้านการดำเนินกิจกรรมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
5. ท่านมีส่วนร่วมการประเมินผลในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				

6. ท่านมีส่วนร่วมการประเมินผลก่อนปฏิบัติและหลังปฏิบัติในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
7. ท่านมีส่วนร่วมการประเมินผลอนุรักษ์ฟื้นฟูในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

1. ด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เช่น ไฟฟ้า ประปา ทางเดินลงเรือ ฯลฯ

.....

.....

.....

2. ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด กฎระเบียบ และการจัดระเบียบภายในบึงบอระเพ็ด เช่น บริการในกิจกรรมต่างๆ การกำหนดกฎระเบียบ ค่าเช่า การสร้างร้านอาหาร การขายของเร่ กิจกรรมนันทนาการ

.....

.....

.....

3. ด้านความสะอาดและการกำจัดขยะ

.....

.....

.....

4. ด้านการดูแลความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เช่น สายตรวจ ที่จอดรถ ห้องน้ำ

.....

.....

.....

5. ด้านการดูแลและช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น การอบรมให้ความรู้ การตรวจความปลอดภัยอาหาร

.....

.....

.....

6. ด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
Rajabhat Surin Rajabhat University

ภาคผนวก ข

เครื่องมือในการวิจัย(แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University

แบบสอบถาม
(สำหรับนักท่องเที่ยว)

โครงการวิจัย การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชน

.....

คำชี้แจง

1. การศึกษาโครงการวิจัยนี้ดำเนินการ โดยคณาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
2. วัตถุประสงค์โครงการวิจัย
 1. เพื่อศึกษาศักยภาพและรูปแบบในการบริหารจัดการกิจกรรมด้านนันทนาการในเขตแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด
 2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยวของชุมชนที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชน
 3. เพื่อสำรวจพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการมาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด
3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ประกอบด้วย
 - ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคม
 - ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ในครั้งนี้
 - ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดในครั้งนี้
 - ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการกิจกรรมนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด
 - ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว
 - ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะ
4. ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่อง [] หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุด หรือ กรอกข้อความลงในช่องว่างหรือพื้นที่ว่างที่เว้นไว้ ให้ได้ใจความ
5. คำถามในครั้งนี้จะถูกนำไปวิเคราะห์ในทางวิชาการไม่แสดงรายละเอียดเป็นรายบุคคลและไม่ส่งผลกระทบต่อท่านประการใดและจะถือเป็นความลับ จึงใคร่ขอความกรุณาท่านให้ข้อมูลตามความเห็นที่เห็นจริงผู้วิจัยจะนำไปใช้สำหรับการศึกษาวิจัยใช้ในเชิงวิชาการและเพื่อเป็นการศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เท่านั้น

คณะผู้วิจัย

อาจารย์มานิตย์ ลิงห์ทองชัย

อาจารย์กาญจนา สดับธรรม

อาจารย์ชอุณหิตา นาคภพ

อาจารย์รติมา ภูริรุ่งกัญญา

นักศึกษาสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 20 ปี 2. 20-30 ปี
 3. 31-40 ปี 4. 41-50 ปี
 5. 51-60 ปี 6. มากกว่า 60 ปี

3. อาชีพ

1. นักเรียน/นักศึกษา 2. รับราชการ 3. ประกอบธุรกิจส่วนตัว
 4. พนักงานรัฐวิสาหกิจ 5. พนักงานบริษัทเอกชน 6. เกษตรกร/แม่ค้า
 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. สถานภาพการสมรส

1. โสด 2. แต่งงานแล้ว 3. หม้าย-หย่าร้าง

5. ระดับการศึกษาสูงสุด

1. ไม่ได้รับการศึกษา 2. ประถมศึกษา
 3. มัธยมศึกษา 4. ปวช./ปวส.
 5.ปริญญาตรี 5.สูงกว่าปริญญาตรี

6. ภูมิลำเนาของท่าน

1. ประเทศไทย จังหวัด.....
 2. ต่างประเทศ ประเทศ.....

7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของท่าน

1. ประเทศไทยบาท
 2. ต่างประเทศ/ต่างชาติ(US\$ / Euro / £ /¥)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ในครั้งนี้

1. การมาจังหวัดนครสวรรค์ครั้งนี้ นอกจากจะมาท่องเที่ยวแล้วท่านมีวัตถุประสงค์อื่นใดดังต่อไปนี้หรือไม่

1. มาท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว 2. เยี่ยมญาติ
 3. ติดต่อธุรกิจการค้า 4. ประชุมสัมมนา
 5. ปฏิบัติงานราชการ 6. ทักษศึกษา-ดูงาน
 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. พาหนะที่ท่านใช้เดินทางมาจังหวัดนครสวรรค์ครั้งนี้
- [] 1. รถยนต์ส่วนตัว [] 2.รถเช่า-รถตู้เช่า [] 3. รถไฟ
 [] 4. รถโดยสารประจำทาง [] 5.รถนำเที่ยว [] 6.เครื่องบิน
 [] 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
3. รูปแบบในการเดินทางของท่านในแต่ละครั้ง
- [] 1. เดินทางมาคนเดียว [] 2. เดินทางมากับกลุ่มเพื่อน
 [] 3. เดินทางมากับญาติพี่น้อง [] 4. เดินทางมากับบริษัททัวร์นำเที่ยว
 [] 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. จำนวนครั้งในการเดินทางมาจังหวัดนครสวรรค์ของท่านในครั้งนี้
- [] 1. ครั้งแรก [] 2.เที่ยวซ้ำครั้งที่ /.....
5. แหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางมาเที่ยวจังหวัดนครสวรรค์ในครั้งนี้
- [] 1.ธรรมชาติ เช่น บึงบอระเพ็ด ช่องเยน เขาแก้ว- เขาหน่อ ฯลฯ
 [] 2.วัฒนธรรม/ประเพณี เช่น แห่มังกร สงกรานต์ ลอยกระทง ฯลฯ
 [] 3.โบราณสถาน/วัตถุ เช่น วัดคีรีวงศ์ วัดวรนาถบรรพต(เขากบ) ฯลฯ
 [] 4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดในครั้งนี้

1. วิธีเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์
- [] 1. รถยนต์ส่วนตัว [] 2. รถจักรยานยนต์ [] 3.รถจักรยาน
 [] 4.รถรับจ้าง [] 5. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
2. จำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดของท่านในครั้งนี้
- [] 1. ครั้งแรก [] 2. เที่ยวซ้ำครั้งที่ /.....
3. จำนวนบุคคล/กลุ่มบุคคลในการเดินทางมาท่องเที่ยวชมบึงบอระเพ็ดในครั้งนี้ (รวมผู้ตอบแบบสอบถามด้วย)
- [] 1. 1-2 คน [] 2. 3-4 คน [] 3. 5-6 คน [] 4. 7-8 คน
 [] 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. การมาแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดในครั้งนี้ นอกจากจะมาท่องเที่ยวแล้วท่านมีวัตถุประสงค์อื่นใดดังต่อไปนี้หรือไม่
- [] 1.ศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติและกิจกรรมนันทนาการ [] 2.ศึกษาหาความรู้ เรียนรู้เกี่ยวกับสัตว์น้ำ
 [] 3.สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว [] 4. อื่น ๆ(โปรดระบุ).....
5. ท่านเลือกการมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดในช่วงวันใด
- [] 1.วันจันทร์ – วันศุกร์ [] 2. วันเสาร์ – วันอาทิตย์
 [] 3.วันหยุดนักขัตฤกษ์ [] 4.วันที่มีกิจกรรมนันทนาการพิเศษในบริเวณบึงบอระเพ็ด

5. ไม่นั่นเอง

6. ท่านเลือกการมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดในช่วงเวลาใด

1. 08.00 – 11.00 น.

2. 11.01 – 13.00 น.

3. 13.01 – 15.00 น.

4. 15.01 – 17.00 น.

5. 17.01 – 18.00 น.

6. 18.01 น. ขึ้นไป

7. ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางจากที่พักมาถึงแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดของท่าน

1. น้อยกว่า 30 นาที

2. 30 นาที - 1 ชั่วโมง

3. 2 ชั่วโมง

4. 3 ชั่วโมง

5. 4 ชั่วโมงขึ้นไป

8. ระยะเวลาในการท่องเที่ยวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดของท่าน

1. น้อยกว่า 30 นาที

2. 30 นาที - 1 ชั่วโมง

3. 2 ชั่วโมง

4. 3 ชั่วโมง

5. 4 ชั่วโมงขึ้นไป

9. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด เฉลี่ยต่อครั้งประมาณเท่าไร

1. ต่ำกว่า 100 บาท

2. 101 – 300 บาท

3. 301 – 400 บาท

4. 401 – 500 บาท

5. 501 – 600 บาท

6. มากกว่า 601 บาทขึ้นไป

10. ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ต่อครั้งของท่านที่ใช้ในการมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด (ให้ใส่ตัวเลขเรียงลำดับ

(1-8) เรียงจากมากไปหาน้อย)

1. ค่าเดินทางไปและกลับ (ค่ายานพาหนะและค่าน้ำมัน)

2. ค่าอาหารและของว่าง

3. ค่าเครื่องดื่ม/ค่าของใช้ส่วนตัวเบ็ดเตล็ด/ของเล่น

4. ค่าเข้าชมอาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำรูปเรือ

5. ค่าอาหารปลา

6. ค่าใช้จ่ายในการเข้าชมการแสดงต่างๆ (ลิง / กระจก)

7. ค่านั่งเรือชมวิว

8. ค่าบริการอื่นๆ โปรดระบุ.....

11.. แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดที่ท่านให้ความสนใจเข้ามาท่องเที่ยวเนื่องจาก

1. สถานที่เข้ามาท่องเที่ยว

2. บรรยากาศธรรมชาติที่ดึงดูดใจ

3. อยู่ใกล้บ้านหรือที่พัก

4. ประหยัดค่าใช้จ่าย/เดินทางสะดวก

5. มีกิจกรรมนันทนาการที่ให้บริการที่หลากหลาย

6. สินค้าและบริการมีราคาถูกลงเหมาะสม

7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

12. ท่านรู้จักแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดโดยทางใด

1. โทรทัศน์ / วิทยุ

2. หนังสือพิมพ์

3. เพื่อน / ญาติ / คนรู้จัก

4. วารสารการท่องเที่ยว

5. เว็บไซต์ของ ททท .

5. บริษัทนำเที่ยว

7. ป้ายโฆษณา โบชัวร์ / แผ่นพับ / ใบปลิว

8. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการกิจกรรมนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

1. การท่องเที่ยวในครั้งนี้ ท่านเลือกใช้บริการส่วนใหญ่บริเวณบึงบอระเพ็ดประเภทใด

1.ร้านอาหาร/ร้านขายอุปกรณ์บันเทิง/ของเล่น/เครื่องดื่ม

2.บริการให้เช่าห่วงยาง/หาดทรายเทียม/เครื่องเล่นทางน้ำ

3.บริการร้องเรือชมบึงบอระเพ็ด/ส่องกล้องดูนก

4.บริการที่จอดรถ/บ้านพัก/เต็นท์ที่พักแรม/สวนเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา

5.บริการการดำเนินนันทนาการ เช่น ละครลิง จระเข้โชว์ เป็นต้น

6.อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. วิธีการชำระเงินค่าใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวแต่ละกิจกรรมของท่านเป็นอย่างไร

1.เงินสด

2.เช็คกึ่งตัว/เหมาจ่าย/คูปอง

3. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. ในครั้งนี้ท่านทำการจองทริปการท่องเที่ยวก่อนเข้าใช้บริการหรือไม่

1.จอง

2.ไม่จอง

4. ระยะเวลาในการเข้าชมหรือท่องเที่ยวในกิจกรรมนันทนาการส่วนใหญ่ของท่านครั้งนี้..... วัน

5. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการหาแหล่งท่องเที่ยวหรือรู้จักที่ท่องเที่ยวที่ท่านใช้บริการนันทนาการในครั้งนี้มาจาก

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1.ญาติหรือเพื่อนแนะนำ

2.อินเตอร์เน็ต

3.ใบปลิวโฆษณา/แผ่นพับ

4.โทรทัศน์

5.นิตยสาร

6.หนังสือพิมพ์

7. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

8. บริษัทนำเที่ยว

9.หนังสือแนะนำเที่ยว

10.อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. การเข้าใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดของท่านในครั้งนี้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายเป็นแบบใด

1. ไม่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายแต่อย่างใด

2. เข้าชมกิจกรรมนันทนาการฟรี/มีส่วนลดพิเศษกรณีเป็นมาเป็นกลุ่มนักเรียนนักศึกษา

3. โปรโมชันพิเศษตามเทศกาลหรือตามการจัดนิทรรศการ เช่น ลอยกระทง สงกรานต์ ส่วนลด 10-20%

4. มีของแถม/ชิงโชค กรณีซื้อสินค้าหรือเที่ยวชมกิจกรรมเท่ากับจำนวนครั้งที่กำหนด

5. ได้รับสิทธิส่วนลดราคากิจกรรมนันทนาการเป็นกลุ่มคณะ/ข้าราชการ

6.อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. กิจกรรม/นันทนาการที่ท่านคาดหวังหรือต้องการทำกิจกรรมในการมาท่องเที่ยวในครั้งนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1.ออกกำลังกาย

2.วาดรูป

3. ลงเล่นน้ำ

4.เที่ยว/ท่องเที่ยว

5.ชมวิวธรรมชาติ

6. พักผ่อนหย่อนใจ

7.ถ่ายรูป

8.ตั้งแคมป์กางเต็นท์พักแรม

9. รับประทานอาหารกับครอบครัว 10. ปลูกต้นไม้ 11. กิจกรรมนันทนาการ(จระเข้/ลิง)
 12. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. ความประทับใจ/ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้ามาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด (ให้ใส่ตัวเลขเรียงลำดับ (1-8) จากมากไปหาน้อย)

1. ค่าเข้าชมมีราคาถูก 2. มีการประชาสัมพันธ์ที่ดี 3. มีพันธุ์ปลาให้ชม
 4. ภายในอาคารแสดงสัตว์น้ำสวยงาม 5. มีธรรมชาติที่สวยงาม 6. อยู่ใกล้กับที่พักอาศัย
 7. การเดินทางมาสะดวก 8. สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
 9. ศูนย์การเรียนรู้/การให้ข้อมูลข่าวสาร 10. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. ความคาดหวังในการเดินทางมาท่องเที่ยวซ้ำในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดของท่าน

1. ต้องการกลับมาท่องเที่ยวอีก เพราะ 1.1 ระยะเวลาการท่องเที่ยวมีจำกัด/ท่องเที่ยวยังไม่ทั่วถึง
 1.2 กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย น่าสนใจ
 1.3 ต้องการเรียนรู้ศึกษาธรรมชาติ สัตว์น้ำ เพิ่มเติม
 1.4 ต้องประสานงาน/มีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจหรืองานที่ทำ
 1.5 ประทับใจในกิจกรรม/การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว
 1.6 ติดตามการบริหารจัดการ/การพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยว
 1.7 เป็นสถานที่พักผ่อนที่เพียงพอพร้อมสมบูรณ์ในกิจกรรมต่างๆ
 1.8 ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวถูกต้องเหมาะสม
 1.9 สถานที่ที่ตอบสนองความต้องการของการท่องเที่ยวได้ดี
 1.10 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. ไม่ต้องการกลับมาท่องเที่ยวอีก
 3. ไม่แน่ใจ

10. สถานที่หรือกิจกรรมใดที่มีผลต่อความต้องการหรือความคาดหวังของท่านในการเข้ามาท่องเที่ยวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดมากที่สุด (ให้ใส่ตัวเลขเรียงลำดับ (1-11) เรียงจากมากไปหาน้อย)

1. อาคารจัดแสดงพันธุ์สัตว์น้ำเฉลิมพระเกียรติ
 2. ร้านอาหารและเครื่องดื่มบริเวณหาดทรายเทียม
 3. ร้านอาหารและเครื่องดื่มบริเวณฝั่งกรมประมง
 4. สถานที่จัดแสดงกิจกรรม/นันทนาการ เช่น ตะครลิง จระเข้ ไขว้ กิจกรรมตกปลา เครื่องล่อน เป็นต้น
 5. บริการล่องเรือชมบึง ส่องกล้องดูนก ชมสัตว์น้ำบริเวณรอบบึงบอระเพ็ด
 6. กิจกรรมตั้งแคมป์พักแรม/เต็นท์/บ้านพักรับรอง/ส่องกล้องดูควา
 7. บริเวณหาดทรายเทียม/เครื่องเล่นทางน้ำ
 8. ศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP และของฝาก

- [] 9.ที่พักผ่อนหย่อนใจบริเวณรอบบึงบอระเพ็ด อาทิ บริเวณให้อาหารปลา สวนเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา
- [] 10.ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว/การบริการของพนักงานหรือผู้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว
- [] 11 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวและชุมชน
ท่านเห็นว่าการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อบริการนักท่องเที่ยวของสถานที่บึงบอระเพ็ดในปัจจุบันเป็นอย่างไร
โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางตามความคิดเห็นของท่าน

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์	ระดับความคิดเห็น			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
1.การให้บริการ/กิจกรรมนันทนาการที่หลากหลายตรงตามความต้องการ				
2.สถานที่สะอาดเป็นระเบียบ เรียบร้อย สวยงาม เหมาะกับเป็นแหล่งท่องเที่ยว				
3.สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีพร้อมให้บริการ/มีระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน/สถานที่จอดรถ/รถรับ-ส่งฟรี/รปภ./ถังขยะ/ฯลฯ				
4. การให้บริการจุดพักผ่อน ห้องน้ำ/ห้องอาบน้ำ เพียงพอต่อความต้องการ				
5. ศูนย์ข้อมูลและช่องทางในการบริการ/การประสานงานติดต่อได้หลายทาง เพียงพอและทันสมัย				
6. สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ(ไฟฟ้าประปาฯลฯ)เพียงพอใช้งานได้				
7. การติดป้ายประชาสัมพันธ์ตั้งอยู่ในทำเลที่ตั้งสะดวกในการค้นหา				
8. กำหนดราคาค่าบริการในกิจกรรมต่างๆมีความเหมาะสม				
9. ราคามีหลายระดับให้เลือก เหมาะสม/มีการแจ้งราคาไว้อย่างชัดเจน				
10.การจำหน่ายบัตรค่าเข้าชมกิจกรรมต่างๆมีการให้ส่วนลดลูกค้า/มีโปรโมชั่นช่วงเทศกาลต่างๆ				
11.การประกอบอาหารสะอาด/คุณภาพมาตรฐานการบริการของร้านต่างๆ				
12.พนักงานหรือผู้ให้บริการมีทักษะในการสื่อสารอยู่ในระดับดี/มีอัธยาศัยดี				
13.การวางโครงสร้างระบบการบริหารจัดการของเหมาะสม/สะดวกในการใช้บริการ				
14.บรรยากาศภายใน/การจัดแสดง/การตกแต่งที่จัดแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ				
15. ศูนย์ข้อมูลการเรียนรู้และจำนวนพันธุ์ปลา ตู้ปลา ฯลฯ				
16.กิจกรรมพิเศษอื่นๆภายในแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
17.ระยะเวลาการเปิด-ปิดสถานที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด				
18.ศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP และของฝาก/สวนเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา				
19.บริการล่องเรือชมบึง ส่องกล้องดูนก ชมสัตว์น้ำบริเวณรอบบึงบอระเพ็ด				
20.กิจกรรมตั้งแคมป์พักผ่อน/กางเต็นท์/บ้านพักรับรอง/ส่องกล้องดูดาว				

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์	ระดับความคิดเห็น			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
21. การรณรงค์กิจกรรม/การเรียนรู้ธรรมชาติ/การอบรมให้ความรู้ของหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง				
22. อื่นๆ (โปรดระบุ).....				

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

1. ด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการ เช่น ไฟฟ้า ประปา ทางเดินลงเรือ ฯลฯ

.....

.....

.....

2. ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด กฎระเบียบ และการจัดระเบียบภายในบึงบอระเพ็ด เช่น
บริการในกิจกรรมต่างๆ การกำหนดกฎระเบียบ ค่าเช่า การสร้างร้านอาหาร การขายของเร่ กิจกรรมนันทนาการ

.....

.....

3. ด้านความสะอาดและการกำจัดขยะ

.....

.....

.....

4. ด้านการดูแลความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เช่น สายตรวจ ที่จอดรถ ห้องน้ำ ฯลฯ

.....

.....

5. ด้านการดูแลและช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น การอบรมให้ความรู้ การตรวจความปลอดภัยอาหาร

.....

.....

6. ด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว

.....

.....

7. ด้านอื่นๆ

.....

.....

ขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

